

Διερεύνηση του ενδιαφέροντος αποφοίτων Χημικών Μηχανικών και άλλων επιστημόνων για παρακολούθηση επιστημονικών σεμιναρίων προς απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων

Διπλωματική εργασία

Εγγονόπουλος Μισαήλ

Υπεύθυνος καθηγητής: Φώτιος Τσόπελας

Αθήνα, 2022

Πρόλογος

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε εξ' αποστάσεως στον τομέα Χημικών Επιστημών της σχολής των Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Φώτιου Τσόπελα.

Κατ' αρχάς θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κο. Τσόπελα για την ανάθεση του θέματος, καθώς και για την καθοδήγηση και τις συμβουλές του καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας.

Επίσης οφείλω ένα ευχαριστώ στην κα. Ευαγγελία Παυλάτου για τις προτάσεις και τοποθετήσεις της πάνω στη σύνταξη του ερωτηματολογίου και για να εξασφαλίζεται το προσωπικό απόρρητο των συμμετεχόντων.

Άλλο ένα ευχαριστώ πρέπει να δοθεί σε όλους όσους συμφώνησαν να συμμετέχουν στην έρευνα και για το χρόνο που αφιέρωσαν για να δηλώσουν τις προτιμήσεις τους.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου και τους δικούς μου ανθρώπους, που με υποστήριξαν και στάθηκαν δίπλα μου σε αυτή μου την προσπάθεια.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	3
Περίληψη	6
Abstract	7
Εισαγωγή	8
Μέρος 1^ο - Ελλάδα – μια ιστορική αναδρομή στην προσπάθεια για επιμόρφωση ενηλίκων	9
Κέντρα επιμόρφωσης – γενικές πληροφορίες	9
Πρώτες προσπάθειες (1929-1982)	10
Λαϊκή εκπαίδευση (1982-1988).....	11
Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης (ΚΠΣ).....	12
Η αύξηση και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και των επιχειρήσεων.....	12
1 ^ο ΚΠΣ (1989-1996)	13
Απόπειρες αναβάθμισης (1997-2011).....	14
N. 3191/2003.....	15
N. 3369/2005.....	20
Επιμόρφωση των εκπαιδευτών.....	28
Σπουδές σε πανεπιστήμια και ανάπτυξη του επιστημονικού πεδίου.....	31
Ωρίμανση του θεσμικού πλαισίου	31
Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (ΓΤΒΜ)	32
Πιστοποίηση επαγγελματικών περιγραμμάτων και προγραμμάτων.....	34
Η περίοδος 2012-1019.....	35
Τα Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ)	37
Άλλοι οργανισμοί/φορείς γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων.....	40
Σχολία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)	40
Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕΣΥΥ).....	41
Το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ).....	42
Τα Εργαστηριακά Κέντρα Φυσικών Επιστημών (ΕΚΦΕ)	44
Οι Σχολές Γονέων	45
Τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης των Δήμων (ΚΔΒΜ)	47

<i>Τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης των ΑΕΙ (ΚΕΔΙΒΙΜ).....</i>	<i>49</i>
<i>Μέρος 2^ο – τα επιμορφωτικά προγράμματα των ΚΕΔΙΒΙΜ.....</i>	<i>51</i>
<i>Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ).....</i>	<i>51</i>
<i>Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ).....</i>	<i>51</i>
<i>Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.....</i>	<i>53</i>
<i>Πανεπιστήμιο Πειραιά (ΠΑ.ΠΕΙ).....</i>	<i>54</i>
<i>Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (ΠΑ.ΠΕΛ).....</i>	<i>54</i>
<i>Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ).....</i>	<i>55</i>
<i>Πανεπιστήμιο Πατρών.....</i>	<i>55</i>
<i>Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ).....</i>	<i>55</i>
<i>Πανεπιστήμιο Αιγαίου.....</i>	<i>57</i>
<i>Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.....</i>	<i>58</i>
<i>Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΔΑ).....</i>	<i>58</i>
<i>Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ).....</i>	<i>58</i>
<i>Πανεπιστήμιο Κρήτης.....</i>	<i>59</i>
<i>Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.....</i>	<i>61</i>
<i>Ιόνιο Πανεπιστήμιο (ΙΠ).....</i>	<i>62</i>
<i>Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).....</i>	<i>62</i>
<i>Μέρος 3^ο – έρευνα ενδιαφέροντος και στατιστική ανάλυση πάνω στα επιμορφωτικά προγράμματα των ΚΕΔΙΒΙΜ για κλάδους θετικών επιστημών και επιστημών υγείας.....</i>	<i>77</i>
<i>Το πρόγραμμα SPSS.....</i>	<i>77</i>
<i>Έρευνα ενδιαφέροντος μέσω ερωτηματολογίου.....</i>	<i>77</i>
<i>Σχόλια-Συμπεράσματα.....</i>	<i>109</i>
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	<i>110</i>

Περίληψη

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας ήταν καταρχάς η έρευνα ενδιαφέροντος ατόμων που σπουδάζουν ή έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους στον τομέα των Θετικών Επιστημών (σε τομείς θεματικά συγγενείς με του Χημικού Μηχανικού) και στις Επιστήμες Υγείας όσον αφορά την παρακολούθηση προγραμμάτων επιμόρφωσης του ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ και έπειτα η προσπάθεια συσχέτισης της κάθε παραμέτρου που ρωτήθηκε (όπως η ηλικία, το εισόδημα, το αντικείμενο και η εμβάθυνση σπουδών και κάποιες προτιμήσεις) και η εξαγωγή συμπερασμάτων, ώστε να προταθούν κάποιες αλλαγές και προσαρμογές για το μέλλον. Τα αποτελέσματα είναι ως επί το πλείστον ενθαρρυντικά. Μόνο αρνητικό στοιχείο αποτελεί η έλλειψη πληροφόρησης του κοινού περί ελληνικών προγραμμάτων και φορέων επιμόρφωσης. Πιο συγκεκριμένα, από τα 280 άτομα που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο που μοιράστηκε, περίπου 7 στα 10 άτομα (71.4%) έχουν ενημερωθεί για την ύπαρξη και λειτουργία προγραμμάτων και φορέων επιμόρφωσης (Δημοτικούς, Ιδιωτικούς, Πανεπιστημιακούς), με το ποσοστό να πέφτει ακόμα πιο χαμηλά στους νέους 18-24 ετών (47.9%). Μόνο 2 στα 3 άτομα (64.7%) γνωρίζουν για τη λειτουργία επιμορφωτικών προγραμμάτων στα ΑΕΙ της χώρας, ενώ μόνο 1 στους 4 (25.4%) γνωρίζει για την ίδρυση του ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΜΠ. Το 40% του δείγματος έχει ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του και το 10% έχει εκπονήσει διδακτορική διατριβή. Πάνω από 6 στους 10 συμμετέχοντες (63.2%) απάντησαν «σίγουρα ναι» και «πιθανόν» όταν ρωτήθηκαν αν θα παρακολουθούσαν κάποιο εργαστήριο ή σεμινάριο τώρα ή στο μέλλον, ενώ μόνο 1 στους 10 απάντησε «μάλλον όχι» και «σίγουρα όχι». Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον ως προς το τι μαθήματα θα παρακολουθούσε το κοινό, εντοπίζεται σε θέματα σχετικά με τα τρόφιμα και το Περιβάλλον. Πιο αναλυτικά, ενδιαφέρον υπάρχει για την Τεχνολογία Τροφίμων (22.1% του συνόλου), τη στατιστική επεξεργασία πειραματικών δεδομένων (19.3%), τις εξειδικευμένες τεχνικές χημικής ανάλυσης, την Πράσινη Χημεία και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (από 18.9%), την υγιεινή και ασφάλεια στο χώρο εργασίας και τη διοίκηση επιχειρήσεων/marketing (από 17.9%). Ως προς τους λόγους παρακολούθησης, η πλειοψηφία (73.6%) θα παρακολουθούσε κάποιο πρόγραμμα για να διευκολύνουν την επαγγελματική τους αποκατάσταση και να διευρύνουν το αντικείμενο της εργασίας τους (αυτοβελτίωση). Οι μοριοδοτήσεις δεν αποτελούν επαρκές κίνητρο (6.5%). Οι προτιμήσεις για τον τύπο των μαθημάτων είναι μοιρασμένες, με το 32.1% του δείγματος να προτιμά διά ζώσης μαθήματα και από 33.9% να επιθυμούν εξ'αποστάσεως ή μικτή εκπαίδευση. 7 στα 10 άτομα είναι διατεθειμένα να πληρώσουν για την παρακολούθηση, ενώ εξ'αυτών περίπου 4 στα 10 άτομα (40.2%) θα αφιέρωναν μέχρι 100 € και 3 στους 4 (75.1%) μέχρι 200 €. Από αυτά απορρέει η ανάγκη για μαθήματα με μεγαλύτερο κύκλο διδασκαλίας (άνω των 250 ωρών), ώστε να πληρούν τις ανάγκες του τελευταίου 11.4% του δείγματος, καθώς και η ανάγκη για μαθήματα με μικρότερο κόστος λειτουργίας, ώστε να απευθύνονται στο 75% του δείγματος που δε μπορεί να αφιερώσει πάνω από 200 €, μιας και το φθηνότερο πρόγραμμα ξεκινά από τα 240 €.

Abstract

The goal of the current thesis was primarily a research of interest for people having graduated or still studying in the fields of Applied Sciences (subjects related to the one of Chemical Engineering) and Health Sciences regarding the attendance of the new educational courses of the NTUA institution. Secondary goals were to attempt a correlation between all the requested parameters (such as age, annual income, field, depth and duration of studies and personal preferences) in order to make deductions about the current situation and suggestions for the future. The results were encouraging for the most part. The sole negative aspect that was observed is the lack of information that is available to the public regarding programs and institutions of continuous education and training in Greece. Out of 280 participants, only 71.4% are informed of their existence and activity (whether they are private, statal or collegiate/polytechnical), which diminishes even further for young students/participants of ages 18-24 (47.9%). Only a 64.7% is aware of such educational programs in the country's higher institutions, while only a 25.4% was informed of the founding of the NTUA's Center of Continuing Education and Lifelong Learning in 2021. 40% of the total sample have a masters degree while 10% have completed a Phd. When asked if they would attend any courses/seminars, 63.2% responded positively (certainly or probably) while only 10% replied negatively (probably not, certainly not). Participants showed great interest in attending courses relative to Food Technology and Environmental subjects. The leading subjects were - in terms of what percentage is interested in them – Food Technology (22.1%), Statistical analysis of experimental data (19.3%), advanced practices of chemical analytics, Green Chemistry and Renewable resources (18.9% each), Hygiene and safety in the workplace and Business management/Marketing (17.9% each). As for the reasons to attend, the majority (73.6%) would do it to further their professional development and expand their field of work/studies (self-improvement). Collecting bonus points for being appointed in governmental posts or other seasonal positions is not a sufficient motive (6.5%). There are no dominant preferences in terms to the type of attended courses, with 32.1% of the sample preferring live attendance and 33.9% preferring remote or mixed courses (each). 70% of people would pay to attend a course/seminar, out of which 40.2% are willing to spend up to 100 € and 75.1% are willing to spend up to 200 €. After analysing the results, there is a moderate demand for a few programs longer in duration (more than 250 hours) to meet the needs of the last 10% of the sample's population, as well as a greater need for cheaper programs to accommodate the 3 out of 4 people who cannot afford to spend more than 200 € on a course (the cheapest NTUA course currently costs 240 €).

Εισαγωγή

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στη σχολή Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου υπό την εποπτεία του καθηγητή Φώτιου Τσόπελα. Κάποιοι από τους επιμέρους στόχους της εργασίας ήταν αρχικά η συγκέντρωση πληροφοριών πάνω στα διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα της Ελλάδας, οι νομοθεσίες που όρισαν την έναρξη λειτουργίας τους, ο τρόπος που οργανώνονται και υλοποιούνται τα προγράμματα και οι αρμόδιοι φορείς που τα ελέγχουν. Ο κύριος στόχος ήταν η έρευνα ενδιαφέροντος πάνω στα νέα προγράμματα επιμόρφωσης του Ε.Μ.Π. και οι ομοιότητες και διαφορές στις επιλογές των διαφόρων κλάδων. Για την εργασία συλλέχθηκε ένα δείγμα προς στατιστική ανάλυση μέσω ερωτηματολογίου για να καταγραφούν συμπεράσματα σχετικά με τις προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα για επαγγέλματα συναφή και παραπλήσια με αυτά του χημικού μηχανικού. Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε συνδυάζει ερωτήσεις προσωπικής και γενικής φύσεως. Ορίστηκαν ανώ όρια για τους συμμετέχοντες από κάθε κλάδο, ανάλογα με το βαθμό συνάφειας του κάθε επαγγέλματος με του Χημικού Μηχανικού, ώστε το συνολικό δείγμα να μην ξεπερνά τα 300 άτομα. Το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε σε ενήλικες ενδιαφερόμενους όλων των ηλικιακών ομάδων που φοιτούν ή φοίτησαν σε σχολές Χημικών Μηχανικών, Χημικών, Φυσικών, Γεωπόνων, Περιβαλλοντολόγων, Φαρμακευτικής, Επιστήμης των Υλικών, καθώς και σε φοιτητές ή αποφοίτους Α.Τ.Ε.Ι. με αντικείμενο την Τεχνολογία Τροφίμων, την Οινολογία και Τεχνολογία Ποτών.

Η επιλογή των συμμετεχόντων έγινε τυχαία, είτε με απεύθειας προσέγγιση των φοιτητών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα, είτε με την προσέγγιση εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είτε κάνοντας χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Προτού τεθεί οποιοδήποτε ερώτημα, γνωστοποιήθηκε στους συμμετέχοντες ο τρόπος χρήσης και αποθήκευσης των δεδομένων τους, ώστε να εξασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση το προσωπικό απόρρητο.

Η επεξεργασία του δείγματος έγινε με χρήση του λογισμικού στατιστικής ανάλυσης SPSS της IBM (Statistical Product and Service Solutions).

Μέρος 1^ο - Ελλάδα – μια ιστορική αναδρομή στην προσπάθεια για επιμόρφωση ενηλίκων

Με τον όρο επιμόρφωση εννοούμε την εκπαιδευτική διαδικασία με την οποία αποκτά κάποιος ενήλικος επιπλέον γνώσεις και δεξιότητες σε ένα αντικείμενο, συχνά αλλά όχι πάντα σχετικό με το επάγγελμά του. Οι προσπάθειες για επιμόρφωση ξεκίνησαν στην Ελλάδα περίπου στα μέσα του 20^{ου} αιώνα. Σήμερα στη χώρα μας υπάρχει πληθώρα επιμορφωτικών προγραμμάτων τα όποια αφορούν την πρωτοβάθμια, τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στις πρώτες δύο, τα προγράμματα επιδιώκουν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με στόχο την καλύτερη λειτουργία των νηπιαγωγείων, των δημοτικών και γυμνάσιων σχολείων. Τα προγράμματα που σχεδιάζονται από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορεί να αφορούν στην κατάρτιση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, ή στην κατάρτιση των καθηγητών, ή στην κατάρτιση μελών του υπόλοιπου προσωπικού, όπως το Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.) ή οι υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.)

Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι της επιμόρφωσης και κατάρτισης των ενηλίκων (ΕΚΕ) στην πρώτη μορφή τους, ορίζονται οι εξής:

1. Η αντιμετώπιση της ανεργίας
2. Η επικαιροποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων των εργαζομένων
3. Η αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης των ευάλωτων ή ευπαθών ομάδων
4. Η προσωπική ανάπτυξη και η ανάπτυξη οριζόντιων δεξιοτήτων

Κέντρα επιμόρφωσης – γενικές πληροφορίες

Ο γενικός σκοπός των Επιμορφωτικών Κέντρων (ΕΚ) είναι η ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του κάθε ατόμου και η κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πρόοδος των πολιτών και της κοινωνίας γενικότερα.

Οι σκοποί των ΕΚ συμβαδίζουν με την αναπτυξιακή πολιτική του κράτους και τους ευρύτερους στόχους του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για παροχή ευκαιριών «Διά Βίου Μάθησης» σε όλους τους πολίτες της χώρας μας.

Η θέσπιση και ίδρυση των κέντρων επιμόρφωσης γίνεται πάντα με υπουργική απόφαση. Οι κανόνες λειτουργίας, οι δράσεις των φορέων και των μελών τους ορίζονται από τις υπουργικές

αποφάσεις και πιο συγκεκριμένα για τα ΚΕΔΙΒΙΜ των ΑΕΙ , από τη Σύγκλητο, το θεσμικό Πλαίσιο και τον κανονισμό λειτουργίας.

Πρώτες προσπάθειες (1929-1982)

Στη χώρα μας, μέχρι τη δεκαετία του 1970, οι πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων παρέμεναν λίγες και σποραδικές, χωρίς κεντρικό σχεδιασμό. Η πρώτη απόπειρα επίσημης παρέμβασης από την κυβέρνηση οργανώθηκε το 1929 με την ίδρυση νυχτερινών σχολείων για ενήλικους με στόχο την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού. Στη δεκαετία του 1950, έγιναν ορισμένες νέες θεσμικές παρεμβάσεις. Το 1951 ιδρύθηκαν τα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕΓΕ) και το 1953 το Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας (ΕΛΚΕΠΑ), που πραγματοποιούσε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης. Έναν χρόνο αργότερα, το 1954, δημιουργήθηκε το Δίκτυο Λαϊκής Επιμόρφωσης υπό τον συντονισμό της «Υπηρεσίας Λαϊκής Επιμορφώσεως» του Υπουργείου Παιδείας. Βασικός στόχος του Δικτύου ήταν ο αλφαβητισμός, ωστόσο στην περίοδο της χούντας λειτούργησε ως εκτεταμένος ιδεολογικός μηχανισμός του καθεστώτος (Βεργίδης, 2005).

Εκείνη την περίοδο, απουσίαζαν προσπάθειες για επιμόρφωση μέσω συντονισμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και η δημόσια ή επιστημονική συζήτηση πάνω στις ανάγκες για επιμόρφωση. Οι λόγοι που δε βοήθησαν στο να ευδοκιμήσει ένα κλίμα που θα επέτρεπε τη συζήτηση και τη θέσπιση θεσμών επιμόρφωσης είναι οι εξής:

α) το πολιτικό-ιδεολογικό κλίμα που επικράτησε για μεγάλες χρονικές περιόδους δεν ευνοούσε την ανάπτυξη της εκπαίδευσης των ενηλίκων. Τα πράγματα σταθεροποιήθηκαν μετά το 1980.

β) το γεγονός ότι οι περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις απαρτίζονταν κύριως από οικογένειες, ήταν μικρής κλίμακας και χαμηλής ανταγωνιστικότητας δεν ενίσχυε την εκτεταμένη επαγγελματική κατάρτιση

γ) οι ισχυρές κοινωνικές και μορφωτικές οργανώσεις ανέστειλαν την οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων από την πλευρά της κοινωνίας των πολιτών.

δ) η δυσλειτουργία των αρμόδιων κρατικών φορέων (συγκεντρωτισμός, γραφειοκρατικοποίηση, χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών) αποδυνάμωνε το ενδιαφέρον των πολιτών ώστε να συμμετέχουν σε μαθησιακά προγράμματα.

ε) τελευταίο και ίσως σημαντικότερο, δεν είχε επισημανθεί στους Έλληνες πολίτες η ανάγκη για επιμόρφωση μέσω κρατικών φορέων ούτε είχε καλλιεργηθεί στο ελάχιστο η νοοτροπία συνεχούς μάθησης.

Λαϊκή εκπαίδευση (1982-1988)

Η Βουλή των Ελλήνων κύρωσε την Πράξη Προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες στις 28 Ιουνίου 1979. Η πλήρης ένταξη έλαβε χώρα δύο χρόνια αργότερα, την 1η Ιανουαρίου 1981. Με την ένταξη στην ΕΕ, η Ελλάδα αλλάζει σελίδα στη νεότερη ιστορία της, καθώς προσπαθεί να αποκτήσει ευρωπαϊκή ταυτότητα και να ακολουθήσει το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για τη Δια Βίου Μάθηση.

Στην περίοδο αυτή, συνεχίστηκαν οι δραστηριότητες των ΚΕΓΕ και του ΕΛΚΕΠΑ, καθώς και ορισμένα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που διοργάνωναν ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ). Το σημαντικότερο στοιχείο αυτής της περιόδου είναι η επέκταση και ο πλήρης μετασχηματισμός του θεσμού της Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΛΕ).

Οι νέοι στόχοι εκφράστηκαν με τον Κανονισμό Λαϊκής Επιμόρφωσης του 1982 (ΚΥΑ 390.2/143/Γ5/354/1982) με νέες προτεραιότητες:

- α) η επαγγελματική κατάρτιση του κοινωνικού συνόλου, με έμφαση στους άνεργους και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- β) η επιμόρφωση σε θέματα κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου
- γ) ο κοινωνικός διάλογος για τα σημαντικά ζητήματα των πολιτών, προς δημιουργία ενδιαφέροντος για τη συμμετοχή τους στα κοινά.

Ο νέος θεσμός είχε ευρεία απήγηση στους πολίτες. Έως το 1988 δημιουργήθηκαν 350 Κέντρα Επιμόρφωσης και πάνω από 1.3 εκατομμύρια άτομα παρακολούθησαν τα προγράμματα, με έτος αιχμής το 1984, όταν και συμμετείχαν 210.000 άτομα. Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων έγινε κυρίως με ευρωπαϊκούς πόρους. Στην περίοδο που εξετάζουμε, τουλάχιστον 55% των συνολικών κονδυλίων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση διοχετεύθηκαν στη ΛΕ. Οι συμμετέχοντες παρακολουθούσαν τμήματα μάθησης που είχαν διάρκεια συνήθως άνω των 100 ωρών. Περίπου 70% ήταν κάτοικοι αγροτικών και ημιαστικών περιοχών, κυρίως γυναίκες. Η μεγάλη πλειοψηφία, περίπου 80% του συνόλου, δεν είχε τελειώσει τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Τα προγράμματα εκείνης της εποχής διαλέγονταν βάσει των κοινωνικών και μορφωτικών χαρακτηριστικών των συμμετεχόντων. Αφορούσαν κυρίως οικοτεχνικές και παραδοσιακές βιοτεχνικές δραστηριότητες (λ.χ. ραπτική, πλέξιμο, είδη λαϊκής τέχνης κ.ά.) ή ευρύτερα κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα (λ.χ. σχέσεις γονέων-παιδιών, γυναικείες σπουδές, θέατρο, ζωγραφική κ.ά.).

Τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης (ΚΠΣ)

Ακολουθεί μία σύντομη περιγραφή του θεσμού των ΚΠΣ, ώστε να γίνει πιο κατανοητό το προσεχές κείμενο. Τα ΚΠΣ αποτελούν ένα σύνολο παρεμβάσεων που εξυπηρετούν συγκεκριμένους στόχους και έχουν προβλέψιμες επιπτώσεις, με προσδιορισμένο κόστος και πηγές κάλυψής του, καθώς και χρονικά όρια εφαρμογής. Τα ΚΠΣ έχουν διαφορετικούς στόχους, ανάλογα με τις ανάγκες του Ευρωπαϊκού μέλους για το οποίο προορίζονται:

1. Ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών
2. Ανασυγκρότηση των περιφερειών και τμημάτων περιοχών που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή
3. Καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας (>1 έτους), επαγγελματική αποκατάσταση των νέων και των ατόμων που κινδυνεύουν να αποκλειστούν από την αγορά εργασίας
4. Διευκόλυνση της προσαρμογής των εργαζομένων στις μεταβολές της βιομηχανίας και στην εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής
5. Επιτάχυνση της προσαρμογής γεωργικών διαρθρώσεων, ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση της αλιείας, ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αγροτικών περιοχών
6. Προώθηση της ανάπτυξης των πολύ αραιοκατοικημένων περιοχών των βόρειων χωρών με κακές κλιματολογικές συνθήκες

Η Ελλάδα ανήκει στον πρώτο στόχο, δηλαδή στις αναπτυξιακά καθυστερημένες περιοχές για τις οποίες η Κοινότητα επιδιώκει ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή μέσω της πολυταμειακής, πολυτομειακής και πολυπεριφερειακής προσέγγισης του προγραμματισμού. Η προσαρμογή των ΚΠΣ δίνει πιο ουσιαστικό περιεχόμενο στην περιφερειακή πολιτική της Κοινότητας και αυξάνει την αποτελεσματικότητά της. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η αύξηση της Κοινοτικής συμμετοχής στη χρηματοδότηση των έργων και η δημιουργία προϋποθέσεων συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην εφαρμογή των ΚΠΣ.

Μετά το πρώτο ΚΠΣ, ακολούθησε το δεύτερο (1994-1999) και τρίτο (2000-2006). Οι στόχοι των ΚΠΣ μεταβάλλονταν ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε χρονικής περιόδου, ωστόσο οι βασικοί πυλώνες παρέμειναν ίδιοι:

- Η αύξηση και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και των επιχειρήσεων
- Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
- Η ανάπτυξη των θεσμοθετημένων Τομέων και Περιφερειών
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών

Με τα ΚΠΣ ορίστηκαν 12 τομείς και 13 περιφέρειες για τους βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα).

1^ο ΚΠΣ (1989-1996)

Η επόμενη περίοδος αποτελεί μελανό σημάδι όσον αφορά την προσπάθεια επιμόρφωσης στην Ελλάδα. Το 1988, η κατάσταση αλλάζει ριζικά μετά από τη μεταβολή της Ευρωπαϊκής πολιτικής. Το 1989 αρχίζει το 1^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1989-1993) και οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταβάλλονται. Χρήματα διατίθεται για σύγχρονες μορφές επαγγελματικής κατάρτισης αντί για την παραδοσιακή κατάρτιση και την κοινωνική εκπαίδευση. Η ελληνική κυβέρνηση, αντί να διαπραγματευτεί πάνω στα λειτουργικά πλαίσια της νέας κατάρτισης και να τα προσαρμόσει στις ανάγκες της χώρας ή στα ήδη υπάρχοντα προγράμματα του θεσμού της ΕΚΕ της προηγούμενης περιόδου, ενστερνίστηκε απόλυτα τα νέα πλαίσια με στόχο να επωφεληθεί των οικονομικών πόρων. Αυτό οδήγησε σε συρρίκνωση του θεσμού και μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα τετραπλασιάστηκαν, χωρίς εθνικό σχεδιασμό και τεκμηρίωση επιλογών, τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιούνταν από ιδιωτικούς κυρίως φορείς. Συνακόλουθα, οι κερδοσκοπικές εταιρείες κατάρτισης πολλαπλασιάστηκαν ραγδαία και ο αριθμός τους έφτασε τις 3.500. Απουσίασε οποιοσδήποτε σχεδιασμός και προαπαιτούμενοι όροι για την ίδρυση αυτών των εταιρειών, όπως η στελέχωσή τους με ανθρώπινο δυναμικό, η τεχνογνωσία και οι υποδομές τους προκειμένου να υλοποιούν με επάρκεια τα προγράμματα κατάρτισης. Οι δημόσιες αρχές από την πλευρά τους δεν παρακολουθούσαν ούτε αξιολογούσαν στο ελάχιστο τις νεοσύστατες αυτές εταιρείες. Όλα αυτά οδήγησαν σε μία κατάσταση που χαρακτηριζόταν από σπατάλη πόρων, έλλειψη συντονισμού των ενεργειών και πολύ χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επόμενο ήταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρέμβει στο εδραιωμένο καθεστώς με στόχο να εξυγιάνει και να ρυθμίσει το πεδίο. Το 1994 θεσπίζεται η ίδρυση των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) καθώς και το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υπηρεσιών (ΕΚΕΠΙΣ), με αρμοδιότητα την ανάπτυξη συστήματος πιστοποίησης των ΚΕΚ. Παρόλα αυτά, οι αθέμιτες καταστάσεις συνεχίστηκαν και η ενεργοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ καθυστέρησε δύο χρόνια. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σταμάτησε τη χρηματοδότηση μέχρι να θεσμοθετηθεί ο κεντρικός έλεγχος των ΚΕΚ και καθιερωθούν προδιαγραφές υλοποίησης και αξιολόγησης των δράσεών τους.

Συνοψίζοντας, η περίοδος 1989-1996 χαρακτηρίστηκε από αρνητικά αποτελέσματα για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, καθήλωση της επιστημονικής και ερευνητικής δραστηριότητας για την ΕΚΕ και σαρωτική αποδυνάμωση του τομέα της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων.

Απόπειρες αναβάθμισης (1997-2011)

Λίγο πριν την αρχή του 21^{ου} αιώνα, η ΕΚΕ πλήττεται από πολλές παθόγενειες, οι οποίες ήταν απαραίτητο να διορθωθούν. Έμφαση δινόταν στην απορρόφηση των κοινοτικών πόρων χωρίς να υπάρχει η παραμικρή σύνδεση με της ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Ταυτόχρονα έλειπαν από τους φορείς κεντρικής αυτοδιοίκησης της ΕΚΕ και τους φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων η τεχνογνωσία και η κουλτούρα συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεχίζει να ασκεί πίεση ώστε να εξυγιανθεί το πεδίο. Παρ'όλα αυτά, οι προσπάθειες για ριζικό μετασχηματισμό δεν απέδωσαν καρπούς μιας και τα προβληματικά χαρακτηριστικά της επιμόρφωσης είχαν ήδη εγχαραχθεί στο πεδίο και τα πολιτικά μέτρα δε βοηθούσαν λόγω του αντιφατικού τους χαρακτήρα. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από τις προσπάθειες αναβάθμισης που έγιναν και από τα δομικά προβλήματα που τις ανέστειλαν.

Με την επανίδρυση και τον επαναπροσδιορισμό του ΕΚΕΠΙΣ το 1997 (Ν 2694/1997 και ΠΔ 67), πιστοποιούνται 262 ΚΕΚ, εκ των οποίων τα 149 ήταν ιδωτικά και τα υπόλοιπα ανήκαν στην τοπική αυτοδιοίκηση, σε πανεπιστήμια, φορείς του δημόσιου τομέα, κοινωνικούς εταίρους και επιμελητήρια. Ακολουθεί πληθώρα νομοθετικών ρυθμίσεων με σκοπό τα ΚΕΚ να ελεγχθούν και να αναβαθμιστούν.

Η Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) 105127 του 2001 θέτει τα κριτήρια για την πιστοποίηση των ΚΕΚ και καθιστά υποχρεωτική την ύπαρξη συστήματος σχεδιασμού και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού τους έργου. Επιπλέον, συνεκτιμούνταν η εμπειρία τους στην εφαρμογή καινοτόμων μαθησιακών προσεγγίσεων και διακρατικών συνεργειών, η επιμόρφωση των στελεχών τους και η διασύνδεση με τους μηχανισμούς ανίχνευσης των αναγκών της αγοράς εργασίας. Ανάμεσα στα απαιτούμενα προσόντα των διευθυντών και των Διευθυντών Κατάρτισης των ΚΕΚ ήταν η τριετής ή τετραετής αντίστοιχα «εμπειρία στην κατάρτιση ενηλίκων» και συνεκτιμούνταν, σε ό,τι αφορά στους Διευθυντές Κατάρτισης και στους Εκπαιδευτικούς Υπευθύνους, η «ειδική εκπαίδευση (εκπαίδευση εκπαιδευτών)» - σύμφωνα με το άρθρο 4. Θεσμοθετήθηκε επίσης ως ανώτατο όριο για τα προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης οι 250 ώρες διδασκαλίας.

Δύο χρόνια αργότερα, με την ΚΥΑ 111384/2003 θεσπίζονται κριτήρια αξιολόγησης των ΚΕΚ, που αφορούσαν στην ποιότητα του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων, καθώς και στην προώθηση των καταρτισθέντων στην αγορά εργασίας (άρθρο 6). Προσδιορίστηκε ότι η ανανέωση της πιστοποίησης των ΚΕΚ θα γινόταν σε ετήσια βάση υπό τον όρο ότι θα συγκέντρωναν βαθμό αξιολόγησης μεγαλύτερο ή ίσο του 60/100 (άρθρο 8).

Τη σημαντικότερη μεταρρύθμιση της δεκαετίας αποτελεί ο Ν. 3369/2005, ο οποίος μετεξελίσσοντας ρυθμίσεις του Ν. 2009/1992, επαναδιατύπωσε κάποια από τα άρθρα του 2001 και 2003 και έθεσε τις βάσεις όσον αφορά τη λειτουργία του ΕΚΕΠΙΣ, τη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης (που αποτελεί και το όργανο εξασφάλισης της καλής λειτουργίας

του ΕΚΕΠΙΣ), προσδιόρισε ότι τα προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης θα πρέπει να βασίζονται σε επαγγελματικά περιγράμματα, να είναι πιστοποιημένα και να υλοποιούνται από πιστοποιημένους εκπαιδευτές (άρθρα 5 και 6), καθώς και ότι η δυσμενής εξωτερική αξιολόγηση των προγραμμάτων από το ΕΚΕΠΙΣ είναι δυνατόν να οδηγή στη διακοπή της λειτουργίας τους (άρθρο 8). Ορίζεται και ανακοινώνεται στο άρθρο 9 η λειτουργία των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης, τα οποία αποτελούν τους προκατόχους των ΚΕΔΙΒΙΜ (Κέντρα Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης των ΑΕΙ) Είναι η πρώτη φορά που δίνεται έμφαση σε παράγοντες που αυξάνουν την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των φορέων επιμόρφωσης, ώστε να μην επαναληφθούν τα λάθη των προηγούμενων δεκαετιών. Διαμορφώθηκαν επίσης ενιαίοι κανόνες για την αξιολόγηση και πιστοποίηση των φορέων, των προγραμμάτων και των εκπαιδευτών, καθώς και των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω επαγγελματικής κατάρτισης ή εμπειρίας.

Το σύνολο αυτών των ρυθμίσεων επέφερε ορισμένα αποτελέσματα. Η μέση βαθμολογία των ΚΕΚ, που το 2003 ήταν ελάχιστα επάνω από τη βάση (51.9/100), έφτασε το 2009 στο 67.7/100.

Παρατίθενται τα σημαντικότερα άρθρα των νόμων 2003 και 2005.

N. 3191/2003

A. «Άρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι όροι που αναφέρονται στις παραγράφους που ακολουθούν έχουν τις έννοιες που διατυπώνονται αντιστοίχως:

- 1. "Σύστημα" είναι το σύνολο συμβατών μεταξύ τους λειτουργιών και μέσων (φορείς, όργανα και διαδικασίες διασύνδεσής τους), που επιδιώκει ένα συγκεκριμένο σκοπό.*
- 2. "Σύστημα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης" είναι το σύστημα που έχει ως σκοπό να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους γνώσεις που συνδυάζουν τη γενική παιδεία με τις βασικές τεχνικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες.*
- 3. "Σύστημα Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης" είναι το σύστημα που έχει ως σκοπό να προσφέρει στους καταρτιζόμενους βασικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες σε ειδικότητες ή εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και την επαγγελματική ανέλιξή του.*
- 4. "Σύστημα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης" είναι το σύστημα που αποσκοπεί, στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, στην κατάρτιση ή και επανακατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, η οποία συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν από τα άλλα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή*

- και από επαγγελματική εμπειρία, με στόχους την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, την επαγγελματική ανέλιξη και την προσωπική ανάπτυξη.
5. "Δεξιότητες" είναι οι δυνατότητες εφαρμογής τεχνικών γνώσεων και εμπειρίας που απαιτούνται για την άσκηση ενός έργου ή εργασίας.
6. "Ικανότητες" είναι οι δυνατότητες του ατόμου να αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητές του για να ανταποκριθεί στις τρέχουσες συνθήκες και απαιτήσεις της απασχόλησής του, αλλά και να προσαρμόζεται σε αλλαγές.
7. "Ειδικότητα" είναι το σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων που η εκτέλεσή τους απαιτεί την ύπαρξη συγκεκριμένων προσόντων και καλύπτει ένα φάσμα αντίστοιχων δραστηριοτήτων συγκεκριμένου επαγγέλματος.
8. "Εξειδίκευση" είναι το σύνολο επαγγελματικών δραστηριοτήτων στα πλαίσια μιας ειδικότητας, που η εκτέλεσή τους απαιτεί την ύπαρξη εξειδικευμένων προσόντων.
9. "Προσόντα" είναι το σύνολο γενικών και ειδικών γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας ή εξειδίκευσης.
10. "Τυπικά Επαγγελματικά Προσόντα" είναι τα προσόντα που απαιτούνται κατά την κείμενη νομοθεσία για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας ή εξειδίκευσης.
11. "Προδιαγραφές Ειδικότητας ή Εξειδίκευσης" είναι οι ειδικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την άσκηση της ειδικότητας ή εξειδίκευσης.
12. "Επαγγελματικά Επίπεδα" είναι τα επαγγελματικά επίπεδα που ορίζονται από την Οδηγία 92/51/Ε.Ο.Κ. για την ελεύθερη μετακίνηση εργαζομένων μεταξύ των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ενσωματώθηκε με το Π.Δ. 231/1998 (ΦΕΚ 178 Α'), όπως ισχύει, στο εθνικό δίκαιο.
13. "Συμβουλευτική" είναι η επιστημονική βοήθεια και στήριξη που δίνεται στα άτομα, με βάση συγκεκριμένη μεθοδολογία, έτσι ώστε να προσδιορίζουν και να επιτυγχάνουν τους προσωπικούς και επαγγελματικούς τους στόχους.
14. "Επαγγελματικός Προσανατολισμός" είναι η διαδικασία ενημέρωσης, διερεύνησης και προετοιμασίας που βοηθά το άτομο να επιλέξει την εκπαιδευτική του διαδρομή και το επάγγελμά του, σύμφωνα με τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές του.»

Άρθρο 3

Ορισμός, αποστολή, στόχοι και βασικές λειτουργίες

1. Ως Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.) ορίζεται το ολοκληρωμένο σύνολο των συμβατών μεταξύ τους λειτουργιών και μέσων δια των οποίων, με συγκροτημένο και ενιαίο τρόπο, σχεδιάζεται και εφαρμόζεται η εθνική πολιτική για τη σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και για τη σύνδεσή τους με την απασχόληση έτσι ώστε:

α. να ικανοποιούνται οι προσωπικές και κοινωνικές ανάγκες των ατόμων σε γνώσεις και δεξιότητες,

β. να καλύπτονται οι ανάγκες της αγοράς εργασίας με επαγγελματικά στελέχη των ζητούμενων ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων, με τα κατάλληλα για το σκοπό αυτόν προσόντα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες).

2. Οι στρατηγικοί στόχοι του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α. είναι οι ακόλουθοι:

α. Η δημιουργία και η συνεχής λειτουργία αξιόπιστου και αποτελεσματικού ενιαίου συστήματος για την έρευνα, καταγραφή και τεκμηρίωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε ανθρώπινο δυναμικό που αντιστοιχούν στα επαγγέλματα, τα οποία μπορούν να προέλθουν από την επαγγελματική εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.

β. Η διαμόρφωση προδιαγραφών των ειδικοτήτων ή των εξειδικεύσεων και η αποτελεσματική σύζευξή τους με τα προγράμματα σπουδών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

γ. Ο συντονισμός των προγραμμάτων σπουδών και των παρεχόμενων υπηρεσιών των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος.

δ. Η διαμόρφωση ενιαίων κανόνων:

1. για την αξιολόγηση και την πιστοποίηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης (φορείς, προγράμματα, εκπαιδευτές, εκπαιδευόμενοι, υποδομές και εξοπλισμός),

2. για τη διαδικασία καθορισμού επαγγελματικών δικαιωμάτων ανά ειδικότητα ή εξειδίκευση, όπου αυτά απαιτούνται, και

3. για την πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων, ανεξάρτητα του τρόπου απόκτησής τους.

ε. Η διαμόρφωση και η συνεχής λειτουργία αποτελεσματικού και αποδοτικού Συστήματος Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας, των καταρτιζομένων και των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

στ. Η προώθηση της κοινωνικής καταξίωσης των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης.

3. Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α., με επιφύλαξη των κειμένων διατάξεων, διασυνδέονται και συντονίζονται οι παρακάτω βασικές λειτουργίες: α. Η έρευνα, η καταγραφή και η τεκμηρίωση της επαγγελματικής διάρθρωσης της απασχόλησης σε εθνικό και κλαδικό επίπεδο και ο προσδιορισμός των αντίστοιχων αναγκών της αγοράς εργασίας, που αφορούν την κάλυψη της ζήτησης συγκεκριμένων θέσεων εργασίας, που απαιτούν συγκεκριμένες ειδικότητες ή εξειδικεύσεις, με ανθρώπινο δυναμικό που είναι δυνατόν να προέλθει από προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.

β. Ο προσδιορισμός των αναγκών της αγοράς εργασίας σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις κατά επαγγελματικό επίπεδο, που είναι δυνατόν να καλύψουν τη ζήτηση συγκεκριμένων θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο.

γ. Ο προσδιορισμός, με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, των προδιαγραφών ειδικοτήτων

και εξειδικεύσεων.

δ. Ο προσδιορισμός των επαγγελματικών δικαιωμάτων ανά ειδικότητα ή εξειδίκευση, όπου αυτά απαιτούνται, και ο προσδιορισμός των διαδικασιών για την απόκτησή τους.

ε. Ο προσδιορισμός διαδικασιών απόκτησης των αναγκαίων ανά ειδικότητα ή εξειδίκευση ειδικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, που οδηγεί στη διατύπωση διαδρομών μάθησης, μέσω επαγγελματικής κατάρτισης ή και επαγγελματικής εμπειρίας.

στ. Ο συντονισμός των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων που οδηγούν σε συγκεκριμένες ειδικότητες και εξειδικεύσεις διαφόρων επαγγελματικών επιπέδων, όταν διαπιστώνονται επικαλύψεις ή κενά στα σχεδιαζόμενα προγράμματα σπουδών.

ζ. Ο σχεδιασμός και η οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης που αντιστοιχούν προς τις ειδικότητες και εξειδικεύσεις που ζητούνται από την αγορά εργασίας και οδηγούν στην απόκτηση των προσόντων που αντιστοιχούν στην προδιαγραφή των ειδικοτήτων και εξειδικεύσεων αυτών.

η. Η ενημέρωση των ενδιαφερομένων για επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση και των γονέων τους για τις ειδικότητες και εξειδικεύσεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, η διερεύνηση των προσόντων, ικανοτήτων και κλίσεων των ενδιαφερομένων και η συμβουλευτική υποστήριξή τους στην επιλογή της κατάλληλης ειδικότητας ή εξειδίκευσης και του κατάλληλου προγράμματος σπουδών (συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός).

θ. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ικανότητας και δυνατότητας των φορέων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης να ανταποκριθούν κατά τρόπο αποτελεσματικό στις απαιτήσεις που προκύπτουν από την αποστολή τους και τις ευθύνες που αναλαμβάνουν.

ι. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση της ποιότητας των επί μέρους προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και της συμβατότητάς τους προς τις ειδικότητες και εξειδικεύσεις για τις οποίες σχεδιάστηκαν.

ια. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών της επαγγελματικής κατάρτισης.

ιβ. Η εφαρμογή των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης με βάση το σχεδιασμό, την οργάνωση, την αξιολόγηση και την πιστοποίησή τους.

ιγ. Η αξιολόγηση και η πιστοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτούν οι σπουδαστές και οι καταρτιζόμενοι σε σχέση προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, ως προϋπόθεση για την απονομή του τίτλου αντίστοιχων ειδικοτήτων ή εξειδικεύσεων και επαγγελματικού επιπέδου.

ιδ. Η αξιολόγηση και πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων και η σύνδεσή της με τη διαδικασία απονομής άδειας άσκησης επαγγελματικών δικαιωμάτων, όπου αυτά απαιτούνται, για κάθε ενδιαφερόμενο, ανεξάρτητα του τρόπου απόκτησης των προσόντων αυτών.

ιε. Η υποστήριξη της σύνδεσης των εκπαιδευομένων, των καταρτιζομένων και των αποφοίτων με την αγορά εργασίας και η παρακολούθηση της απασχολησιμότητάς τους.

ιστ. Η υποστήριξη των ανέργων για την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας, καθώς και των ήδη εργαζομένων για την πρόληψη της ανεργίας.

ιζ. Η αποτίμηση των αποτελεσμάτων των φορέων, δομών, προγραμμάτων και εκπαιδευτών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης.

ιη. Η αξιολόγηση και αποτίμηση των αποτελεσμάτων της λειτουργίας των Συστημάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης σε σχέση με την απασχόληση.

ιθ. Η αξιολόγηση επαγγελματικών τίτλων που έχουν αποκτηθεί σε άλλες χώρες και ο προσδιορισμός της αντιστοιχίας τους προς επαγγελματικούς τίτλους που αποκτώνται στην Ελλάδα μέσω της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και του Συστήματος Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Επαγγελματικών Προσόντων.

κ. Ο σχεδιασμός προγραμμάτων δράσης για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των αρμόδιων φορέων και της κοινής γνώμης, με στόχο την προώθηση της κοινωνικής καταξίωσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης.

κα. Η ανάπτυξη διαδικασιών συνεννόησης και συμφωνίας με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τους κοινωνικούς εταίρους.

Άρθρο 4

Τα Συστήματα του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.

1. Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α. λειτουργούν και διασυνδέονται τα παρακάτω επί μέρους Συστήματα, μέσω των οποίων υλοποιούνται οι βασικές λειτουργίες των περιπτώσεων α' έως και κα' της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του παρόντος:

α. Το Σύστημα Έρευνας των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (Σ1).

β. Το Σύστημα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Σ2).

γ. Το Σύστημα Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ3).

δ. Το Σύστημα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ4).

ε. Το Σύστημα Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης και των Επαγγελματικών Προσόντων (Σ5).

στ. Το Σύστημα Συμβουλευτικής, Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σύνδεσης με την Αγορά Εργασίας (Σ6).

...

3. Με αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των συναρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών ρυθμίζονται τα ειδικότερα και λεπτομερειακά θέματα που αφορούν στη διασύνδεση των Συστημάτων της παραγράφου 1 του παρόντος, ιδίως δε τα σχετικά με την εφαρμογή κοινών αρχών, κανόνων, διαδικασιών και μεθοδολογιών, τη συγκρότηση κοινών επιτροπών και ομάδων εργασίας και την από κοινού οργάνωση λειτουργιών και διαδικασιών. Με όμοιες αποφάσεις που συνυπογράφονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται αποζημίωση για τα μέλη των Επιτροπών και ομάδων εργασίας και των γραμματέων τους.

N. 3369/2005

«Άρθρο 2

Φορείς παροχής δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης

1. Υπηρεσίες δια βίου εκπαίδευσης σε άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση παρέχουν τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και σε αποφοίτους μέχρι και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, οι Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης και σε αποφοίτους μέχρι και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης οι Σχολές Γονέων.

2. Υπηρεσίες δια βίου εκπαίδευσης σε αποφοίτους ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής και τεχνολογικής, παρέχουν τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης του άρθρου 9 του νόμου αυτού.

3. Υπηρεσίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου κατάρτισης σε αποφοίτους υποχρεωτικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και σε αποφοίτους ανώτατης (πανεπιστημιακής και τεχνολογικής) εκπαίδευσης παρέχουν τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν.2009/1992.

4. Υπηρεσίες συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, στο πλαίσιο της δια βίου κατάρτισης, παρέχουν τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.).

5. Ως φορέας παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης για το προσωπικό της δημόσιας διοίκησης, κεντρικής και περιφερειακής, της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και του δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, ή από άλλες ειδικές διατάξεις, ορίζεται και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

6. Οι τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που συνυπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, και η τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των δημοσίων υπαλλήλων, μπορούν να ιδρύσουν:

α) φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης, οι οποίοι θα διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, β) φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου κατάρτισης, οι οποίοι θα διέπονται από τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο Πιστοποίησης Φορέων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

7. Για τη διάγνωση των αναγκών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, τη γενικότερη αξιολόγηση και το συντονισμό των φορέων και της παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης, καθώς και για τη διασύνδεση τους με το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.)

συνίσταται συλλογικό όργανο με την ονομασία "Εθνική Επιτροπή Δια βίου Μάθησης". Στην Εθνική Επιτροπή Δια βίου Μάθησης συμμετέχουν:

- α) ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ως πρόεδρος,
- β) ο Γενικός Γραμματέας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ως αντιπρόεδρος,
- γ) ο Γενικός Γραμματέας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- δ) ο Γενικός Γραμματέας του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
- ε) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- στ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Τεχνολογικού Τομέα Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- ζ) ο Ειδικός Γραμματέας του Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- η) ο Πρόεδρος του Ο.Ε.Ε.Κ.,
- θ) ο Πρόεδρος του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.,
- ι) ο Πρόεδρος της Επιτελικής Επιτροπής Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 3191/2003 (ΦΕΚ258 Α'),
- ια) τρεις εκπρόσωποι της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων,
- ιβ) τρεις εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργοδοτών,
- ιγ) ένας εκπρόσωπος της τριτοβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των δημοσίων υπαλλήλων,
- ιδ) ένας εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων των Πανεπιστημίων,
- ιε) ένας εκπρόσωπος της Συνόδου των Προέδρων των Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

8. Η Εθνική Επιτροπή Δια βίου Μάθησης για την υλοποίηση των σκοπών της κατά την προηγούμενη παράγραφο αξιοποιεί τα συστήματα των άρθρων 5, 6, 7, 8 και 9 του ν. 3191/2003 και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

9. Ο συντονισμός των φορέων παροχής δια βίου κατάρτισης γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 3191 /2003 που αφορά στο Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.).

10. Η Εθνική Επιτροπή Δια βίου Μάθησης συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση μεν ανά τρεις μήνες, εκτάκτως δε όταν ζητηθεί από τουλάχιστον πέντε μέλη της. Στις συνεδριάσεις της δύνανται να καλούνται, κατά περίπτωση, εκπρόσωποι άλλων Υπουργείων και υπηρεσιακοί παράγοντες ή εμπειρογνώμονες σχετικά με τη δια βίου μάθηση.

11. Το έργο της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης υποστηρίζεται επιστημονικά και διοικητικά από υπηρεσιακή μονάδα, επιπέδου Διεύθυνσης, με την ονομασία "Μονάδα Υποστηρίξης Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης", η οποία συνίσταται στον Ο.Ε.Ε.Κ..

12. Για την κάλυψη των αναγκών της Μονάδας Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης συνίστανται πέντε θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, δύο θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού και τρεις θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού - Οικονομικού. Τις θέσεις του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού καταλαμβάνουν πρόσωπα που είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, διάρκειας ενός τουλάχιστον έτους, ελληνικού πανεπιστημίου ή αναγνωρισμένου ισότιμου της αλλοδαπής. Η πλήρωση όλων των θέσεων της παραγράφου αυτής γίνεται με τη διαδικασία των διατάξεων των άρθρων 18 και 19 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α'), κατά περίπτωση. Στη διαδικασία πλήρωσης θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού μπορούν να μετέχουν και δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι, εφόσον επιλεγούν, αποσπώνται στη Μονάδα Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης, κατά τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα. Εάν κάποια θέση Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού της παραγράφου αυτής δεν καλύπτεται από δημόσιο υπάλληλο, τότε καλύπτεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Ως προϊστάμενος της Μονάδας Υποστήριξης Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ένα από τα μέλη του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού της μονάδας αυτής.

13. Οι αποδοχές των θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών. Όσοι υπηρετούν στις θέσεις αυτές με απόσπαση λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών και επιδομάτων της θέσης από την οποία έχουν αποσπασθεί, πλην αυτών που σχετίζονται με την ενεργό άσκηση των καθηκόντων τους, και έχουν δικαίωμα επιλογής μεταξύ των αποδοχών των θέσεων αυτών και των αποδοχών της υπηρεσίας από την οποία έχουν αποσπασθεί.

14. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 3

Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων

1. Ο σχεδιασμός και η πιστοποίηση των προγραμμάτων Δια βίου Επαγγελματικής Κατάρτισης βασίζονται στην ανάπτυξη των επαγγελματικών περιγραμμάτων.

2. Ως Επαγγελματικό Περίγραμμα ορίζεται το σύνολο των βασικών και επί μέρους επαγγελματικών λειτουργιών που συνθέτουν το αντικείμενο εργασίας ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας, καθώς και οι αντίστοιχες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις λειτουργίες αυτές.

3. Δικαίωμα ανάπτυξης Επαγγελματικού Περιγράμματος έχουν συνεργαζόμενοι φορείς στους οποίους απαραίτητα θα εκπροσωπούνται οι τριτοβάθμιες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και των δύο πλευρών (εργοδότες -εργαζόμενοι) στην οποία εντάσσεται το προτεινόμενο επαγγελματικό περίγραμμα. Εάν το συγκεκριμένο επάγγελμα δεν εκπροσωπείται σε

τριτοβάθμιο επίπεδο, στο σχήμα της ως άνω συνεργασίας, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται φορέας εκπροσώπησης του επαγγέλματος ή/και ειδικότητας ή/και του κλάδου.

4. Η πιστοποίηση των επαγγελματικών περιγραμμάτων γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. μετά από εισήγηση της γνωμοδοτικής επιτροπής στην οποία συμμετέχουν:

- Ένας εκπρόσωπος του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ, ως πρόεδρος της επιτροπής.
- Ένας εκπρόσωπος οριζόμενος από τον Ο.Ε.Ε.Κ. ως αντιπρόεδρος της επιτροπής.
- Ένας εκπρόσωπος οριζόμενος από την Π.Α.Ε.Π. Α.Ε..
- Ένας εκπρόσωπος των εργοδοτών, ο οποίος θα ορισθεί από την τριτοβάθμια αντιπροσωπευτική οργάνωση τους.
- Ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων, ο οποίος θα ορισθεί από την τριτοβάθμια αντιπροσωπευτική οργάνωση τους.

Για τη συμμετοχή στην ανωτέρω επιτροπή δεν καταβάλλεται αποζημίωση.

5. Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία ανάπτυξης και πιστοποίησης επαγγελματικών περιγραμμάτων ρυθμίζονται με την εκάστοτε ισχύουσα κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και υλοποιούνται με ευθύνη του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ..

Άρθρο 4

Προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης και Δια βίου Κατάρτισης

1. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες της δια βίου εκπαίδευσης και της δια βίου κατάρτισης οργανώνονται σε αντίστοιχα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης και Δια βίου Κατάρτισης, τα οποία καταρτίζονται και λειτουργούν με ευθύνη των φορέων παροχής αυτών των υπηρεσιών και εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου αυτού.

2. Ως πρόγραμμα Δια βίου Επαγγελματικής Κατάρτισης ορίζεται η μαθησιακή διαδικασία, η οποία σχεδιάζεται και παρέχεται από έναν φορέα κατάρτισης, βασίζεται στο αντίστοιχο περίγραμμα του επαγγέλματος ή της ειδικότητας στην οποία το πρόγραμμα απευθύνεται και αποσκοπεί:

- α) στην παροχή / εκσυγχρονισμό ή/και αναβάθμιση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή μιας ειδικότητας στο πλαίσιο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης,
- β) στην παροχή / εκσυγχρονισμό ή/και αναβάθμιση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων συμπληρωματικών προς την τυπική εκπαίδευση, την αρχική επαγγελματική κατάρτιση και την προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

3. Η φοίτηση στα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης και Δια βίου Κατάρτισης μπορεί να είναι μικρής ή παρατεταμένης διάρκειας, μερική ή εντατική, με ευέλικτο ωράριο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εκπαιδευομένων. Η διδασκαλία στα προγράμματα της Δια βίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης μπορεί να πραγματοποιείται και κατά τις νυκτερινές ώρες, τις αργίες και κατά την περίοδο των θερινών διακοπών. Για τους φορείς της παραγράφου 3

του άρθρου 2 του νόμου αυτού ισχύουν τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του Ο.Ε.Ε.Κ., ενώ για τους φορείς της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του νόμου αυτού ισχύουν τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.). Τα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης και Δια βίου Κατάρτισης είναι δυνατόν να διεξάγονται και με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

4. Ένα πρόγραμμα Δια βίου Εκπαίδευσης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τις 250 ώρες διδασκαλίας. Κατ' εξαίρεση, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας μπορούν να υλοποιούν προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης που υπερβαίνουν το ανωτέρω όριο. Ένα πρόγραμμα Δια βίου Κατάρτισης δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα όρια που προβλέπονται: α) στο θεσμικό πλαίσιο του Ο.Ε.Ε.Κ., όσον αφορά στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση και β) στο εκάστοτε ισχύον Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.), όσον αφορά στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση.

5. Προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που υλοποιούνται από τους φορείς του άρθρου 2 του νόμου αυτού, στα πλαίσια άλλου πλαισίου εκπαίδευσης και κατάρτισης, θεσμοθετημένου από νομοθετική ή κανονιστική πράξη, μπορούν να χαρακτηρίζονται ως προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης και προγράμματα Δια βίου Κατάρτισης, ανεξαρτήτως της διάρθρωσης και της συνολικής διάρκειας τους, κατά τη διαδικασία του άρθρου 6 του νόμου αυτού.

Άρθρο 5

Πιστοποίηση προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης και Δια βίου Κατάρτισης - Πιστοποιητικά

1. Η πιστοποίηση των προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης των Ινστιτούτων Δια βίου Εκπαίδευσης γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος νόμου.

2. Η πιστοποίηση των προγραμμάτων Δια βίου Επαγγελματικής Κατάρτισης βασίζεται σε αντίστοιχα επαγγελματικά περιγράμματα έτσι όπως ορίζεται στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου και υλοποιείται σύμφωνα με τα συστήματα των άρθρων 6, 7, 8 και 9 του ν. 3191/2003 (ΦΕΚ 258 Α').

3. Τα προγράμματα Δια βίου Κατάρτισης οδηγούν στην απονομή Πιστοποιητικού Δια βίου Κατάρτισης.

4. Τα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης, αναλόγως της διάρκειας τους, οδηγούν στην απονομή των εξής πιστοποιητικών:

α) Μέχρι 75 ώρες σε Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης,

β) Μέχρι 250 ώρες σε Πιστοποιητικό Δια βίου Εκπαίδευσης.

5. Τα χορηγούμενα πιστοποιητικά αναγράφουν υποχρεωτικά την ονομασία του φορέα χορήγησης, τη χρονολογία χορήγησης και την ονομασία του προγράμματος Δια βίου Εκπαίδευσης το οποίο αφορούν. Υπογράφονται από τον επικεφαλής του φορέα χορήγησης και από τον επιστημονικό υπεύθυνο του προγράμματος.

6. Ειδικά για τα προγράμματα Δια βίου Επαγγελματικής Κατάρτισης, όσον αφορά στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση τα πιστοποιητικά χορηγούνται από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.), ενώ όσον αφορά στη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση χορηγούνται από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.).

7. Παράλληλα με τα πιστοποιητικά της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού, είναι δυνατόν να χορηγείται για κάθε πιστοποιητικό το Συμπλήρωμα Πιστοποιητικού, το οποίο αποτελεί μια αναλυτική βεβαίωση στην οποία αναφέρονται οι διδακτικές ενότητες που περιέχονται στο πρόγραμμα, ο βαθμός δυσκολίας τους, οι εργασίες που έχουν εκπονηθεί, οι εξετάσεις, τυχόν άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στην κάθε διδακτική ενότητα και οι επιδόσεις σε κάθε διδακτική ενότητα.

8. Τα πιστοποιητικά των προγραμμάτων της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του νόμου αυτού διέπονται από τις διατάξεις των θεσμικών πλαισίων που τα αφορούν.

Άρθρο 6

Έγκριση υλοποίησης προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης και προγραμμάτων Δια βίου Κατάρτισης

1. Η έγκριση υλοποίησης των προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης και προγραμμάτων Δια βίου Κατάρτισης γίνεται ως ακολούθως:

α) για τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, τις Σχολές Γονέων και τις Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης, όσον αφορά στα προγράμματα που χρηματοδοτεί η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης,

β) για τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης, με απόφαση του οργάνου διοίκησης του κάθε Ινστιτούτου, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης,

γ) για τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Ε.Ε.Κ., μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης,

δ) για τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης και τους φορείς του σημείου β' της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του νόμου αυτού, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (ΥΠ Α Κ. Π.),

ε) για το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης,

στ) για τους φορείς του σημείου α' της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του νόμου αυτού, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης.

2. Η σχετική απόφαση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) το αντικείμενο του προγράμματος και το πιστοποιητικό στο οποίο καταλήγει,

- β) τη διάρθρωση και τη διάρκεια του προγράμματος,*
- γ) τον αριθμό θέσεων εκπαιδευομένων,*
- δ) το κόστος υλοποίησης και τις πηγές χρηματοδότησης του προγράμματος.*

3. Για την απόφαση έγκρισης ενός προγράμματος λαμβάνονται υπόψη, πέραν των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο στοιχείων, και ποιοτικά χαρακτηριστικά και ιδιαίτερος το εκπαιδευτικό περιεχόμενο του προγράμματος, ο καινοτόμος χαρακτήρας του, η ανταπόκριση του στις τρέχουσες κοινωνικές και οικονομικές προτεραιότητες και στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, η πιστοποίηση των εκπαιδευτών και εκπαιδευτικών που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Τα στοιχεία αυτά θα τεκμηριώνονται από τους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης και δια βίου κατάρτισης που θα υποβάλλουν προς έγκριση τα προγράμματα.

4. Ειδικότερα για τα προγράμματα που υλοποιούν οι φορείς της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του νόμου αυτού ισχύουν τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον Ε.Σ.Δ.Ε.Κ..

Άρθρο 7

Εισαγωγή εκπαιδευομένων

1. Στα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης, η εγγραφή υποψηφίων είναι δυνατή εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του νόμου αυτού. Σε περίπτωση που ο αριθμός των ενδιαφερομένων είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των διαθέσιμων θέσεων, η επιλογή γίνεται κατόπιν αξιολόγησης των αιτήσεων, που διενεργείται με ευθύνη του επικεφαλής του φορέα παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατόπιν γνώμης της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης, καθορίζονται τα κριτήρια για την αξιολόγηση των αιτήσεων και την επιλογή των υποψηφίων, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, καθώς και οι συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων αυτών.

3. Στα προγράμματα Δια βίου Κατάρτισης, η εισαγωγή των καταρτιζομένων γίνεται ως εξής:
α) Για τους φορείς της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του Ο.Ε.Ε.Κ..
β) Για τους φορείς της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του νόμου αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εκάστοτε ισχύον Ε.Σ.Δ.Ε.Κ..

Άρθρο 8

Αξιολόγηση προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης και Δια βίου Κατάρτισης

1. Τα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης και Κατάρτισης υπόκεινται σε εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση ποιότητας. Για τα προγράμματα Δια βίου Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που υλοποιούν τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης του άρθρου

9 του νόμου αυτού, η αξιολόγηση γίνεται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού. Για τα προγράμματα Δια βίου Κατάρτισης ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τους φορείς της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του νόμου αυτού η ευθύνη ανήκει στον Ο. Ε.Ε.Κ. ενώ ως προς τους φορείς της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του νόμου αυτού γίνεται σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον Σύστημα Πιστοποίησης Προγραμμάτων ή άλλως με το εκάστοτε ισχύον Ε.Σ.Δ.Ε.Κ..

2. Η εσωτερική αξιολόγηση διενεργείται σε ετήσια βάση υπό την ευθύνη του επικεφαλής του φορέα παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης. Η εξωτερική αξιολόγηση διενεργείται περιοδικά, ανά τέσσερα έτη, από εξωτερικό αξιολογητή, ο οποίος επιλέγεται κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Την ευθύνη της εξωτερικής αξιολόγησης φέρει ο κατά τις κείμενες διατάξεις φορέας εποπτείας του φορέα παροχής υπηρεσιών δια βίου εκπαίδευσης.

3. Κριτήρια για την αξιολόγηση μπορεί να είναι μεταξύ άλλων η ζήτηση για το συγκεκριμένο πρόγραμμα, το επίπεδο γνώσεων, ο αριθμός των υποψηφίων εκπαιδευομένων, η γνώμη εκπαιδευομένων και διδασκόντων για το περιεχόμενο του προγράμματος και για τη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού έργου, η γνώμη των αποφοίτων των προγραμμάτων για την αποτελεσματικότητά τους ως προς την ανάγκη ανανέωσης και εμπλουτισμού των γνώσεων τους, η γνώμη των φορέων απασχόλησης των αποφοίτων για την αποτελεσματικότητά των προγραμμάτων, οι ερευνητικές και καινοτομικές δραστηριότητες που τυχόν έχουν αναπτυχθεί στα πλαίσια του προγράμματος, η αποτελεσματικότητά των προγραμμάτων ως προς την παροχή εφοδίων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας κ.λπ..

4. Τα πορίσματα της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης καταγράφονται σε αντίστοιχες εκθέσεις, οι οποίες υποβάλλονται στην Εθνική Επιτροπή Δια βίου Μάθησης.

5. Η εξωτερική αξιολόγηση μπορεί να οδηγήσει και στην οριστική διακοπή λειτουργίας ενός προγράμματος δια βίου εκπαίδευσης, με απόφαση του οργάνου έγκρισης του, μετά από πρόταση της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης.

6. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Δια βίου Μάθησης του άρθρου 2 του νόμου αυτού.

Άρθρο 9

Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης

1. Σε κάθε Ίδρυμα της ανώτατης εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο και Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. είναι δυνατόν να ιδρύεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Συγκλήτου ή της Διοικούσας Επιτροπής του οικείου Πανεπιστημίου ή της Συνέλευσης ή της Διοικούσας Επιτροπής του οικείου Τ.Ε.Ι, ή της Διοικούσας Επιτροπής της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., ένα Ινστιτούτο Δια βίου Εκπαίδευσης. Στην ανωτέρω ιδρυτική απόφαση για το κάθε Ινστιτούτο Δια βίου Εκπαίδευσης θα προσδιορίζονται και οι λεπτομέρειες για τη διοικητική υπαγωγή του στο οικείο Ίδρυμα, την εποπτεία, την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του,

σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Ειδικότερα, με την απόφαση αυτή καθορίζονται ιδίως:

α) Οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την οργάνωση και έγκριση των προγραμμάτων και τις μεθόδους διδασκαλίας και πιστοποίησης γνώσεων.

β) Οι προϋποθέσεις τυχόν αναγνώρισης και μεταφοράς διδακτικών ενοτήτων ή αντιστοίχισης συναφούς επαγγελματικής εμπειρίας.

γ) Οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την επιλογή, οργάνωση και τη λειτουργία των διοικητικών και εκπαιδευτικών οργάνων του Ινστιτούτου.

δ) Οι ειδικότερες λεπτομέρειες σχετικά με την οικονομική διαχείριση των πόρων του Ινστιτούτου και τους προϋπολογισμούς των προγραμμάτων που θα υλοποιεί.

ε) Οι διαδικασίες διενέργειας της αξιολόγησης για την επιλογή των εκπαιδευομένων.

στ) Οι λεπτομέρειες σχετικά με την οργάνωση τυχόν ερευνητικών, επιμορφωτικών και καινοτομικών δραστηριοτήτων του Ινστιτούτου και την αξιοποίηση και διάδοση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων αυτών.

ζ) Ο τρόπος χρηματοδότησης του Ινστιτούτου με ρητή αναφορά στους πόρους της παραγράφου 2 του άρθρου 10 και στο βαθμό συμμετοχής καθενός από τους πόρους αυτούς στην αντιμετώπιση της δαπάνης.

2. Τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης είναι αρμόδια, στα πλαίσια του νόμου αυτού, για την οργάνωση και λειτουργία των προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης των Πανεπιστημίων και των Τ.Ε.Ι..

3. Οι διοικητικές και διαχειριστικές πράξεις των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης για τα Ινστιτούτα Δια βίου Εκπαίδευσης υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.»

Επιμόρφωση των εκπαιδευτών

Στην πράξη, μέχρι το 2000, ο ρόλος των εκπαιδευτών ενηλίκων καθώς και η αξία της εκπαίδευσης ενηλίκων δεν είχε ακόμα αναγνωρισθεί στην Ελλάδα. Πέραν του γεγονότος πως δεν είχε ακόμα καλλιεργηθεί η κουλτούρα για μια συνεχή επιμόρφωση, το κράτος δεν είχε συγκεκριμένο και ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για την εκπαίδευση ενηλίκων. Οι εκπαιδευτές ενηλίκων δεν διέθεταν τις γνώσεις και δεξιότητες που χρειάζονται για την επαρκή άσκηση του έργου τους, δεδομένου ότι δεν είχαν επιμορφωθεί και πιστοποιηθεί σχετικά. Παράλληλα, δεν υπήρχε ακόμα η απαραίτητη επιστημονική και τεχνική επάρκεια. Χαρακτηριστική είναι η απουσία πανεπιστημιακών προγραμμάτων σε προπτυχιακό επίπεδο, ενώ και τα μεταπτυχιακά ήταν ελάχιστα και αφορούσαν κυρίως τμήματα παιδαγωγικών προγραμμάτων, τα οποία μάλιστα επέτρεπαν σε μικρό αριθμό φοιτητών να εισάγεται σε αυτά κάθε χρόνο (10-20 άτομα). Έτσι οι εκπαιδευτές που είχαν εξειδικευμένες σπουδές στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων ήταν ελάχιστοι και αναλάμβαναν κυρίως τις επιτελικές θέσεις στους φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων.

Η πλειοψηφία των ατόμων που δίδασκαν σε προγράμματα ενηλίκων γνώριζαν το πεδίο μέσα από την εμπειρία τους με ενήλικες ή στην εκπαίδευση γενικά (οι περισσότεροι ήταν εκπαιδευτικοί) και είχαν προσόντα σε ένα συγκεκριμένο αντικείμενο (το επάγγελμά τους), το οποίο καλούνταν να διδάξουν στους ενήλικες. Έτσι, ήταν μια ανομοιογενής ομάδα που απαρτιζόταν από επαγγελματίες και κυρίως εκπαιδευτικούς. Η εργασία τους ήταν συμπληρωματική, με τη μορφή κυρίως της ημιαπασχόλησης και δεν προϋπέθετε ή τουλάχιστον δεν ήταν υποχρεωτική η γνώση του πεδίου των ενηλίκων.

Το 2000 ξεκινά μια προσπάθεια αναβάθμισης του θεσμού της εκπαίδευσης ενηλίκων. Πέρα από την προαναφερθείσα ίδρυση του ΕΚΕΠΙΣ, με το Ν. 2552 του 1997 (ΦΕΚ 266/24-12-1997) ιδρύθηκε το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), που παρείχε τη δυνατότητα σε περισσότερους από εκατό σαράντα φοιτητές κάθε χρόνο να εισαχθούν στο πρώτο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στην Ελλάδα με τίτλο «Εκπαίδευση Ενηλίκων». Με την ΥΑ 105128/2001 συγκροτείται το Μητρώο Εκπαιδευτών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και το 2002 το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προκηρύττει εθνικό πρόγραμμα επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτές συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (ΣΕΚ) με σκοπό την πιστοποίηση εκείνων που θα ολοκλήρωναν το πρόγραμμα με επιτυχία. Από τους 18366 υποψήφιους εκπαιδευτές ενηλίκων που έκαναν αίτηση, 12014 από αυτούς εντάχθηκαν στο μητρώο του ΕΚΕΠΙΣ.

Η κοινοπραξία που θα ήταν υπεύθυνη να σχεδιάσει το πρόγραμμα, να διαμορφώσει το διδακτικό υλικό και να επιμορφώσει 265 εκπαιδευτές εκπαιδευτών, επελέγη με διαγωνισμό. Οι εκπαιδευτές εκπαιδευτών καλούνται με τη σειρά τους να εκπαιδεύσουν περίπου 9.000 υποψήφιους προς πιστοποίηση εκπαιδευτές. Ο σχεδιασμός του προγράμματος, η πιστοποίησή του από το ΕΚΕΠΙΣ και η επιμόρφωση των εκπαιδευτών των εκπαιδευτών ολοκληρώθηκαν το 2003. Ωστόσο, το σύστημα εκπαίδευσης και πιστοποίησης των εκπαιδευτών καθυστέρησε να ενεργοποιηθεί, λόγω αβελτηρίας των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών. Η ΚΥΑ 113172/2005 (ΦΕΚ 1593/Β'/17.11.2005) όρισε ότι από την 1^η Ιανουαρίου του 2008 μόνο πιστοποιημένοι εκπαιδευτές θα είχαν τη δυνατότητα να διδάσκουν σε προγράμματα (συγ)χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους. Λίγο αργότερα, η ΥΑ 113613/09.11.2006 (ΦΕΚ 1700 Β'/21.11.2006) ορίζει πως μόνο οι υποψήφιοι που παρακολούθησαν και ολοκλήρωσαν επιτυχώς το πιστοποιημένο πρόγραμμα επιμόρφωσης του ΕΚΕΠΙΣ μπορούν να ενταχθούν στο Μητρώο Πιστοποιημένων. Τελικά, το εθνικό πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτών πραγματοποιήθηκε μεταξύ 2007 και 2009, με ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

Το πρόγραμμα είχε διάρκεια 300 ωρών, εκ των οποίων 75 ώρες διά ζώσης και 225 εξ' αποστάσεως. Περιείχε μελέτη διδακτικού υλικού 700 σελίδων, εκπόνηση 3 εργασιών και παρουσίαση 2 μικροδιδασκαλιών. Οι πιστοποιημένοι εκπαιδευτές των εκπαιδευτών είχαν παρακολουθήσει εκ των προτέρων το ίδιο πρόγραμμα, ώστε να είναι σε θέση να το διεκπεραιώσουν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Ο κάθε εκπαιδευτής εκπαιδευτών ανέλαβε μία ομάδα

20 ατόμων. Σύμφωνα με την τελική του αξιολόγηση, το πρόγραμμα ήταν ως επί το πλείστον επιτυχές, παρά τις γραφειοκρατικές παρεμβάσεις των δημοσίων υπηρεσιών. Πέρα από την αναβάθμιση του γνωστικού επιπέδου των υποψήφιων εκπαιδευτών, ταυτόχρονα καλλιεργήθηκε και η διάθεση για συνεχή αυτοανάπτυξη των ίδιων και των εκπαιδευόμενων τους και παρουσιάστηκαν στο μέλλον πιο ανοικτοί ως προς νέα μαθησιακά αντικείμενα. Τέλος, οι συμμετέχοντες αξιολόγησαν πολύ θετικά το επιμορφωτικό πρόγραμμα, ως προς την επάρκεια και την πολύπλευρη προσέγγιση του. Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν συνοπτικά τις αλλαγές που επέφερε το πρόγραμμα στην τεχνογνωσία των εκπαιδευτών συνολικά και ανά περιφέρεια.

Πίνακας 1: Βαθμός καταλληλότητας (%) των εκπαιδευτών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα επιμόρφωσης

	Έναρξη	Λήξη
Πολύ επαρκές επίπεδο	7.6	53.1
Επαρκές επίπεδο	35.1	39.1
Μη επαρκές επίπεδο	57.3	7.8
Σύνολο	100	100

Πίνακας 2: Εκπαιδευόμενοι του Προγράμματος «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων» ανά περιφέρεια και ιδιότητα (φθινόπωρο 2007)

*Τα ποσοστά παρουσιάζουν την αναλογία των εκπαιδευομένων ανά ιδιότητα εκ του συνόλου των συμμετεχόντων της εκάστοτε περιφέρειας

Περιφέρεια	Θέσεις εκπαίδευσης	Στελέχη (*)	Εκπαιδευτές	Εκ/τές με διδακτική εμπειρία 50-250 ώρες	Εκ/τές με διδακτική εμπειρία 0-49 ώρες
Αν. Μακεδονίας και Θράκης	163	27 (16.56%)	136	119 (73.01%)	17 (10.43%)
Κεντρ. Μακεδονίας	339	38 (11.21%)	301	219 (64.6%)	82 (24.19%)
Δυτ. Μακεδονίας	147	17 (11.56%)	130	105 (71.43%)	25 (17.01%)
Ηπείρου	126	23 (18.25%)	103	70 (55.56%)	33 (26.19%)
Θεσσαλίας	176	29 (16.48%)	147	103 (58.52%)	44 (25%)
Δυτ. Ελλάδα	160	23 (14.38%)	137	91 (56.88%)	46 (28.75%)
Στερ. Ελλάδα	173	35 (20.23%)	138	92 (53.18%)	46 (26.59%)
Αττικής	382	106 (27.75%)	276	222 (58.12%)	54 (14.14%)
Πελοποννήσου	161	24 (14.91%)	137	91 (56.52%)	46 (28.57%)
Βορ. Αιγαίου	71	14 (19.72%)	57	38 (53.52%)	19 (26.76%)
Νοτ. Αιγαίου	74	9 (12.16%)	65	42 (56.76%)	23 (31.08%)
Κρήτης	162	25 (15.43%)	137	91 (56.17%)	46 (28.4%)
Ιονίων Νήσων	89	7 (7.87%)	82	51 (57.3%)	31 (34.83%)
Σύνολο	2223	377 (16.96%)	1846	1334 (60.01%)	512 (23.03%)

Σπουδές σε πανεπιστήμια και ανάπτυξη του επιστημονικού πεδίου

Μεταξύ 1997 και 2004, ξεκινά η λειτουργία μεταπτυχιακών προγραμμάτων στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Μακεδονίας και Πατρών, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το πρόγραμμα του ΕΑΠ απορροφά κάθε χρόνο 300 φοιτητές, πολλοί εκ των οποίων είναι ήδη εκπαιδευτές ενηλίκων ή στελέχη σε συναφείς φορείς, συνεπώς τροφοδοτούν με την εμπειρία τους τη διεργασία της εκπαίδευσής τους και, αμφίδρομα, διαχέουν στους οργανισμούς τους τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτούν στη διάρκεια των σπουδών τους.

Ταυτόχρονα, αυξήθηκε η επιστημονική δραστηριότητα που σχετίζεται με την ΕΚΕ. Αυτό έγινε μέσα από την έκδοση περίπου 30 βιβλίων, τη δημοσίευση πάνω από 250 άρθρων και την οργάνωση διεθνών διασκέψεων, με κορυφαία την Παγκόσμια Συνδιάσκεψη Μετασχηματίζουσας Μάθησης, που έγινε στην Αθήνα το 2011. Επίσης, αναπτύχθηκαν αξιολογικά κέντρα έρευνας και εκπαίδευσης των κοινωνικών εταίρων και το 2004 ιδρύθηκε η Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων, η οποία απέκτησε 800 μέλη, εξέδωσε το περιοδικό Εκπαίδευση Ενηλίκων και συνέβαλε ώστε η ελληνική κοινότητα της ΕΚΕ να έλθει σε επαφή με στοχαστές του διεθνούς χώρου. Μέσα από αυτές τις δραστηριότητες, σε συνδυασμό με τις προαναφερθείσες πανεπιστημιακές σπουδές και το εθνικό πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτών, ενδυναμώθηκε η επιστημολογική συγκρότηση του πεδίου.

Ωρίμανση του θεσμικού πλαισίου

Με την ΚΥΑ 1.5188/3.968/2011 (ΦΕΚ 915/Β/20.5.2011) θεσπίζεται το Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των (συγ)χρηματοδοτούμενων Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΣΔΕΚ). Μπορεί η ρύθμιση να καθυστέρησε μέχρι το τέλος της περιόδου εφαρμογής του ΕΣΠΑ 2007-2013, παρ'όλα αυτά θεωρείται σημαντική, καθώς όρισε νέους στόχους και προδιαγραφές, όπως η αναβάθμιση της ποιότητας της επαγγελματικής κατάρτισης, η εισαγωγή ενιαίων ποιοτικών στοιχείων στη μεθοδολογία με την οποία υλοποιούνται τα προγράμματα, η θέσπιση ποιοτικών κριτηρίων αξιολόγησης των προτάσεων υλοποίησης προγραμμάτων και η εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών μεθόδων. Οι στόχοι αυτοί εξειδικεύτηκαν σε προδιαγραφές κατάρτισης (άρθρο 4). Διατυπώθηκε ρητά ότι τόσο η μεθοδολογία σχεδιασμού των προγραμμάτων όσο και η εκπαιδευτική μεθοδολογία θα πρέπει να ακολουθούν τις προδιαγραφές του επιστημονικού πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (ΓΓΒΜ)

Ακολουθεί μία σύντομη ιστορική αναδρομή, περιγράφοντας τα στάδια από τα οποία πέρασε ο παραπάνω φορέας μέχρι να πάρει τη σημερινή του μορφή.

1929: Για πρώτη φορά το επίσημο κράτος παρεμβαίνει στην εκπαίδευση ενηλίκων με το νόμο 4397/1929 - ΦΕΚ 309/Α'/24.08.1929 περί «στοιχειώδους εκπαιδύσεως». Οι δραστηριότητες περιορίζονται κυρίως σε μαθήματα διδασκαλίας και διάδοσης της ελληνικής γλώσσας που επέβαλε ο μεγάλος αριθμός αναλφάβητων, ημι-αναλφάβητων αλλά και η παρουσία πολλών προσφύγων και μειονοτήτων. Τα κεφάλαια ΙΒ' και ΙΖ' του νόμου περιγράφουν τη λειτουργία κατώτερων βιοτεχνικών και οικοκυρικών σχολείων αντίστοιχα, η οποία έχει ήδη αναλυθεί λεπτομερώς νωρίτερα στην παρούσα εργασία.

1943: Κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής, ιδρύεται βάσει του νόμου 837/1943 (ΦΕΚ 363'Α'/ 28.10.1943) η Διεύθυνση Λαϊκής Επιμόρφωσης του Υπουργείου Παιδείας, με στόχο την ιδεολογικο-πολιτική προπαγάνδα (κυρίως την αναχαίτιση της ανάπτυξης του ΕΑΜ). Η υπηρεσία αυτή στελεχώθηκε το 1951.

1954: Ψηφίζεται το Νομοθετικό Διάταγμα 3094/1954 «Περί μέτρων προς καταπολέμησιν του αναλφαβητισμού» και ιδρύονται η Κεντρική Επιτροπή Καταπολέμησης Αναλφαβητισμού (ΚΕΚΑ) και οι Νομαρχιακές Επιτροπές Καταπολέμησης Αναλφαβητισμού (ΝΕΚΑ). Έργο των επιτροπών αυτών ήταν κυρίως η ίδρυση νυκτερινών σχολείων για την υποχρεωτική φοίτηση των αναλφάβητων και ημι-αναλφάβητων, ηλικίας μέχρι 20 ετών και για την προαιρετική φοίτηση των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας. Γενικά η λειτουργία της Λαϊκής Επιμόρφωσης ως τότε χαρακτηρίζεται από συγκεντρωτισμό και η αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού επιχειρήθηκε με την επιβολή κυρώσεων και γενικότερα με αστυνομικά μέτρα με αποτέλεσμα να λειτουργεί ως καταπιεστικός μηχανισμός.

1965: Οι ΚΕΚΑ και ΝΕΚΑ μετονομάζονται σε Κεντρική Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΚΕΛΕ) και Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΝΕΛΕ) αντίστοιχα. Ως βασικός τους στόχος προβάλλεται και πάλι η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, ωστόσο το περιεχόμενο παρέμβασής τους διευρύνεται και περιλαμβάνει τη λειτουργία τμημάτων μάθησης σε θέματα κοινωνικής κατάρτισης και αγωγής υγείας, τη λειτουργία λαϊκών αναγνωστηρίων και δανειστικών βιβλιοθηκών.

1967-1974: Την περίοδο της Χούντας το δίκτυο της Λαϊκής Επιμόρφωσης λειτούργησε ως βασικός ιδεολογικός μηχανισμός του καθεστώτος. Σταδιακά η αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού εγκαταλείπεται και οι δραστηριότητες του δικτύου αφορούν πλέον στη διοργάνωση διαλέξεων με θέματα θρησκείας, οικογένειας κ.λπ.

1983: Η Διεύθυνση Επιμόρφωσης Ενηλίκων του Υπουργείου Παιδείας αναβαθμίζεται σε Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (ΓΓΛΕ), η οποία λειτουργεί ως υπηρεσία του Υπουργείου, με στόχο το συντονισμό των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων και φορέων και την αναβάθμιση του περιεχομένου της παρέμβασης των ΝΕΛΕ.

1985: Η ΓΓΛΕ συστήνεται ως αυτοτελής Γενική Γραμματεία υπαγόμενη στον Υπουργό Πολιτισμού και αποκτά δίκτυο πανελλαδικής εμβέλειας. Σε κάθε νομό δραστηριοποιείται η ΝΕΛΕ, αυτοτελής δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Νομάρχη και εποπτευόμενη από τη ΓΓΛΕ, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι μαζικών φορέων. Οι ΝΕΛΕ παρεμβαίνουν στον τομέα του αλφαριθμητισμού και στη συμπλήρωση της βασικής παιδείας, σε κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα και θέματα επαγγελματικής κατάρτισης που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό του νομού τους αλλά και σε ευπαθείς ομάδες.

1991: Η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης επανέρχεται στο Υπουργείο Παιδείας.

1994: Καταργείται η αυτοτέλεια των ΝΕΛΕ, οι οποίες πλέον υπάγονται στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

1995: Ιδρύεται το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ) και το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

1997: Θεσμοθετούνται τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης εξακολουθεί να είναι ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, ωστόσο η δραστηριότητα και η φυσιογνωμία της μεταβάλλονται σημαντικά, κυρίως λόγω της μείωσης των κρατικών επιχορηγήσεων, τις προτεραιότητας στην επαγγελματική κατάρτιση σε βάρος της Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της αποδυνάμωσης του συντονιστικού ρόλου της Γενικής Γραμματείας Λαϊκής Επιμόρφωσης.

2001: Η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης μετονομάζεται σε Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων με υπαγόμενο φορέα το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ). Εγκαινιάζει μια νέα περίοδο δραστηριοτήτων, αξιοποιώντας κοινοτικούς πόρους, καθώς μέσω του ΙΔΕΚΕ αρχίζει να υλοποιεί προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Συνεχίζει επίσης την επιχορήγηση των προγραμμάτων των ΝΕΛΕ, χωρίς όμως ιδιαίτερη ενασχόληση με θέματα περιεχομένου.

2008: Η ΓΓΛΕ μετονομάζεται σε ΓΓΒΜ και διευρύνεται ο τομέας ευθύνης της (Ν.3699/2008).

Πιστοποίηση επαγγελματικών περιγραμμάτων και προγραμμάτων

Ο Ν. 3879/2010 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 21/09/2010 φέρνοντας την υπογραφή 14 υπουργών. Προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι το ΕΚΕΠΙΣ είχε την αρμοδιότητα για την πιστοποίηση όλων των δομών και των προγραμμάτων ΕΚΕ και ότι ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (ΕΟΠΠ) είχε την αρμοδιότητα για την πιστοποίηση των προσόντων που αποκτώνται μέσω της ΕΚΕ. Ωστόσο, εννέα ημέρες μετά, η ΥΑ 19975/2010 όρισε ότι το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) μπορεί να πιστοποιεί τόσο τις δομές και τα προγράμματα επιμόρφωσης που απευθύνονται σε δημόσιους υπαλλήλους όσο και τα προσόντα των τελευταίων που αποκτώνται μέσω των προγραμμάτων (άρθρο 1, παρ. 2)

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 119959/Η' του 2011, το ΕΚΕΠΙΣ καταργείται. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ) με την επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και επαγγελματικού προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ, μετονομασία του ΕΟΠΠ)», το οποίο εδρεύει στην Αθήνα, έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Ο ΕΟΠΠ αποτελεί τον εθνικό φορέα πιστοποίησης εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης και λειτουργεί ως εθνική δομή των Ευρωπαϊκών δικτύων που διαχειρίζονται θέματα προσόντων και ευρωπαϊκών εργαλείων διαφάνειας και κινητικότητας, όπως το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, το Εθνικό Κέντρο Ευρωδιαβατηρίου και το Εθνικό Σημείο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας.

Ο ΕΟΠΠΕΠ πιστοποίησε αρκετά μεγάλο αριθμό επαγγελματικών περιγραμμάτων. Παρ'όλα αυτά, η θεσμοθετημένη από τα προηγούμενα χρόνια πιστοποίηση ωστόσο δεν εφαρμόστηκε, γεγονός που οφείλεται στις δομικές αδυναμίες και τη χαμηλή επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα της κεντρικής διοίκησης.

Ο ΕΟΠΠΕΠ στο πλαίσιο της υποστήριξης των τελικών χρηστών των υπηρεσιών Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας διοργανώνει σεμινάρια Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΥΕΠ) για μαθητές, φοιτητές-αποφοίτους, γονείς, εκπαιδευτικούς και ανέργους, είτε αυτοτελώς είτε σε συνεργασία με σχετικούς φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα (ΚΕΣΥ, Γραφεία Διασύνδεσης Πανεπιστημίων, Δήμους κλπ). Επίσης κατόπιν πρόσκλησης από σχετικούς φορείς ΣΥΕΠ δύναται να συμμετέχει με επιστημονικές εισηγήσεις, εργαστήρια και παρουσιάσεις των εργαλείων του σε ημερίδες σταδιοδρομίας που διοργανώνουν οι φορείς αυτοί ανά την Ελλάδα. Οι εισηγήσεις - παρουσιάσεις αφορούν στις αρμοδιότητές του ΕΟΠΠΕΠ στη συμβουλευτική σταδιοδρομίας και έχουν ως στόχο να ενημερώσουν το ευρύ κοινό για όλα τα θέματα που σχετίζονται με την διαχείριση της δια βίου σταδιοδρομίας και τη λήψη εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων.

Το Εθνικό Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας (Π³)

Τον Ιούλιο του 2011, δύο μήνες μετά τη θέσπιση του ΕΣΔΕΚ, το Υπουργείο Παιδείας εξέδωσε ένα κείμενο 66 σελίδων με το σύμβολο Π³, του οποίου η σημασία προσδιορίστηκε ως:

1. Ποιότητα στο πλαίσιο παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης (δομές, διδακτικό υλικό, προγράμματα, εκπαιδευτικοί).
2. Ποιότητα στις διαδικασίες (διδακτικές μέθοδοι και εφαρμογή).
3. Ποιότητα στα αποτελέσματα της μάθησης, δηλαδή στις γνώσεις, στις δεξιότητες και ικανότητες που αποκτώνται στο τέλος μίας μαθησιακής διαδρομής.

Το Π³ έθεσε ένα πλαίσιο αρχών και προδιαγραφών και συνέστησε στους αρμόδιους φορείς να ευθυγραμμιστούν προς αυτό. Επιπλέον, το Π³ προσδιόρισε 15 κύριους και 47 πρόσθετους δείκτες με βάση τους οποίους μπορεί να αποτιμάται η ποιότητα των προγραμμάτων ΕΚΕ, και όρισε χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των ενεργειών εφαρμογής.

Συνοψίζοντας για αυτή την περίοδο (1997-2011), από τη μία το θεσμικό πλαίσιο ωρίμασε, αναβαθμίστηκαν και επεκτάθηκαν οι δράσεις της ΕΚΕ, μια νέα κουλτούρα μοιάζει να απορροφάται ως προς την επιμόρφωση και την πιστοποίηση των εκπαιδευτών. Από την άλλη ωστόσο, δημιουργήθηκαν πολλά δομικά προβλήματα, που οφείλονται σε παγιωμένες δυσλειτουργικές καταστάσεις, οι οποίες συνδυάζονταν με αντιφατικές πρακτικές και αδυναμίες της κεντρικής διοίκησης.

Η περίοδος 2012-2019

Η περίοδος από το 2012 μέχρι το 2019 έχει όμοια χαρακτηριστικά με την προηγούμενη περίοδο (1997-2011), αφού υπήρξε πληθώρα νομοθετικών ρυθμίσεων, χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα. Τα προγράμματα που εφαρμόστηκαν καθόρισαν τα σημερινά δυσλειτουργικά χαρακτηριστικά της ΕΚΕ. Οι περισσότερες καλές πρακτικές που αναπτύχθηκαν αυτή την περίοδο οφείλονται λιγότερο σε συντονισμένες ενέργειες της κεντρικής διοίκησης και περισσότερο σε μεμονωμένες πρωτοβουλίες ορισμένων κρατικών υπηρεσιών, φορέων της κοινωνίας των πολιτών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, του επιχειρηματικού κόσμου, καθώς και εκπαιδευτών ενηλίκων, που στα προηγούμενα χρόνια είχαν αποκτήσει κουλτούρα και τεχνογνωσία ΕΚΕ.

Οι μελέτες που έγιναν τα τελευταία χρόνια παρουσιάζουν σταθερά μια προβληματική συμπεριφορά των φορέων επιμόρφωσης. Αυτή οφείλεται σε έλλειψη συντονισμού, παλινδρομούσα στρατηγική και θεσμική ασυνέχεια. Αυτό είναι λογικό, αν αναλογιστεί κανείς ότι στον επιτελικό σχεδιασμό, στην εποπτεία και διαχείριση του πεδίου εμπλέκονταν τρία Υπουργεία

(Παιδείας, Εργασίας, και Οικονομικών). Παράλληλα, οι δράσεις υλοποιούνταν χωρίς συνεκτικό ιστό μεταξύ τους, από ευρύτατο και ετερόκλητο πλήθος ιδιωτικών φορέων, καθώς και δημόσιων οργανισμών, που εποπτεύονταν από δέκα τουλάχιστον υπουργεία.

[Στους φορείς που υλοποιούσαν προγράμματα συγκαταλέγονταν, μεταξύ άλλων, οι εξής: ΚΕΚ, ΚΕΕ, ΣΔΕ, ΚΕΣΥΥ, ΟΑΕΔ, ΕΟΜΜΕΧ, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔΑ), Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Σχολές Γονέων, Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Διπλωματική Ακαδημία Υπουργείου Εξωτερικών, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Ανώνυμη Εταιρεία Μονάδων Υγείας, Ινστιτούτο Κοινωνικής Προληπτικής Ιατρικής, Οργανισμός Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, Κέντρο Μελετών Ασφαλείας, Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού, Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, Γεωργικός Οργανισμός «Δήμητρα», Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών, δομές ΕΚΕ των ΑΕΙ, Περιφερειών και Δήμων, Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών, Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), κέντρα μελετών, εκπαίδευσης και κατάρτισης των κοινωνικών εταίρων - Ινστιτούτο Εργασίας και Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (ΙΝΕ-ΓΣΕΕ και ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ αντίστοιχα), Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ), Κοινωνικό Πολύκεντρο και Διαβαλκανικό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης της ΑΔΕΔΥ, Ινστιτούτο Βιομηχανικής και Επιχειρησιακής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης (ΙΒΕΠΕ) του ΣΕΒ, δομές κατάρτισης της ΕΣΣΕ και της ΕΣΗΕΑ, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, επιμελητήρια, επαγγελματικές ενώσεις, εκδοτικοί οίκοι, θρησκευτικοί φορείς, πολιτιστικά κέντρα, μουσεία, σύλλογοι ασθενών, σύλλογοι ατόμων με αναπηρία, φορείς συμβουλευτικών υπηρεσιών, φορείς εκπαίδευσης ατόμων τρίτης ηλικίας, Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Επιχειρήσεων, μονάδες κατάρτισης επιχειρήσεων και τραπεζών, σχολές και φροντιστήρια που επιμορφώνουν στις γλώσσες, στην πληροφορική, στο management, στις τέχνες, παρέχουν προγράμματα ελεύθερου χρόνου, κ.ά.]

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η συμμετοχή των πολιτών σε επιμορφωτικά προγράμματα ανά κατηγορία παρόχων υπηρεσιών στην Ελλάδα συγκριτικά με το μέσο όρο των μελών της υπόλοιπης Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Πίνακας 3: Κατανομή των συμμετεχόντων σε προγράμματα ΕΚΕ ανά κατηγορία παρόχων υπηρεσιών (στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής)

Κατηγορίες παρόχων υπηρεσιών	Ποσοστό %	ΕΕ 28 (%)	Διδακτικές ώρες (%)
Εμπορικοί οργανισμοί και επιμελητήρια	4.2	9.4	1.5
Επιχειρήσεις	17	35.4	11.2
Συλλογικοί εργοδοτικοί οργανισμοί	4.9	4.2	4.1
Φορείς παροχής τυπικής ΕΚΕ (ΣΔΕ, ΑΕΙ, ΙΕΚ)	13.1	7.6	18.8
Ιδιώτες	19.1	6	20.8
Φορείς παροχής μη τυπικής ΕΚΕ (ΚΔΒΜ, κολλέγια, φορείς των υπουργείων)	17.9	17.7	16.2
Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί	6.9	6.7	4.9
Άλλοι	12	6.3	20.2

Από τον πίνακα συμπεραίνουμε ότι:

- Οι φορείς που αναμένονται, βάσει της γενικής αντίληψης, της νομοθεσίας και των μελετών πάνω στο αντικείμενο, να είναι κύριοι παροχείς ΕΚΕ (ΚΔΒΜ, ΙΕΚ, ΣΔΕ, ΕΚΔΔΑ, ΑΕΙ και κολέγια) απορροφούν μόνο το 31% των συμμετεχόντων και προσφέρουν 35% των διδακτικών ωρών.
- Τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από ιδιώτες, ΜΚΟ και άλλους φορείς απορροφούν το 38 % των συμμετεχόντων και προσφέρουν σχεδόν τις μισές από τις συνολικές διδακτικές ώρες (46%). Λόγω έλλειψης πληροφοριών και ερευνητικού υλικού πάνω στους συγκεκριμένους φορείς και λόγω ποικιλομορφίας των φορέων των διαφόρων υπουργείων, αδυνατεί να προσδιοριστεί μια ενιαία ταυτότητα πάνω στο επιμορφωτικό πεδίο.
- Τα προγράμματα κατάρτισης των επιχειρήσεων παρέχονται σε μόλις το 17% των συμμετεχόντων, ποσοστό λιγότερο από το μίσο του αντίστοιχου ποσοστού για την ΕΕ.

Βάσει των αποτελεσμάτων, καταρχάς απορρέει η ανάγκη για μια νέα πολιτική, που θα αποβλέπει στη συνολική ρύθμιση του πεδίου και θα παροτρύνει τους «αχαρτογράφητους» φορείς που δεν ελέγχονται από κρατικούς μηχανισμούς να λειτουργούν με όρους ΕΚΕ. Διαφορετικά, θα παρέχουν υπηρεσίες αμφισβητίσιμης αποδοτικότητας. Έπειτα, οφείλουν να αναζητηθούν τα αίτια της υστέρησης των επιχειρήσεων ως προς την παροχή κατάρτισης και να διαμορφωθούν πολιτικές που αποβλέπουν στον μετασχηματισμό αυτής της τάσης.

Στην περίοδο που εξετάζουμε, δεν υπήρξε θεσμικό όργανο αρμόδιο για τον συντονισμό του συστήματος ΕΚΕ. Το ΠΔ 114/2014 περί αρμοδιοτήτων της ΓΓΔΒΜ δεν επανέλαβε τη διάταξη του Ν. 3879/2010 που την καθιστούσε υπεύθυνη για αυτό το ζήτημα. Επίσης, μετά το 2015, έπαψε να καταρτίζεται το Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη βασικών προϋποθέσεων από το επιστημονικό πεδίο, που θα μπορούσαν να του προσδώσουν συνοχή και προσανατολισμό.

Τα Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ)

Με το Ν. 4547/2018 - ΦΕΚ 102/Α'/12.6.2018, ο οποίος τροποποιήθηκε αργότερα από το 4823/2021 - ΦΕΚ 136/Α'/03.08.2021, θεσπίζεται η ίδρυση των ΠΕΚΕΣ στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (στις ίδιες περιφέρειες που έχουν ανεφερθεί ως τώρα).

Για τη στελέχωση των ΠΕΚΕΣ συνιστώνται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων 540 θέσεις Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου, οι οποίες πληρούνται από εκπαιδευτικούς που επιλέγονται για τριετή θητεία.

Αποστολή των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕΚΕΣ) είναι ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός, η παρακολούθηση, ο συντονισμός και η στήριξη του εκπαιδευτικού έργου των δημόσιων και ιδιωτικών σχολικών μονάδων, καθώς και των ΕΚ, ο συντονισμός των ΚΕΣΥ, των ΚΕΑ, και των ΕΚΦΕ της περιοχής αρμοδιότητάς τους, η επιστημονική και παιδαγωγική υποστήριξη των εκπαιδευτικών της δημόσιας και της ιδιωτικής εκπαίδευσης, η οργάνωση της επιμόρφωσης, περιλαμβανομένης και της εισαγωγικής, των εκπαιδευτικών, καθώς και η υποστήριξη του προγραμματισμού και της αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου σε περιφερειακό επίπεδο.

Για την επίτευξη της αποστολής τους, τα ΠΕΚΕΣ ασκούν τις εξής αρμοδιότητες:

1. οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικά προγράμματα για τους εκπαιδευτικούς, σε επίπεδο Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, ομάδας σχολείων ή σχολικής μονάδας, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), εφόσον πρόκειται για κεντρικά σχεδιασμένα επιμορφωτικά προγράμματα ή με δικό τους σχεδιασμό για θέματα που προκύπτουν από την καταγραφή των αναγκών των σχολικών μονάδων και των ΕΚ της περιοχής αρμοδιότητάς τους,
2. οργανώνουν σεμινάρια επιμόρφωσης με τη συμμετοχή στελεχών των ΚΕΣΥ, των ΚΕΑ και των ΕΚΦΕ., εκπαιδευτικών με αυξημένα προσόντα ή και εμπειρία σε συγκεκριμένα θέματα, καθώς και μελών ΔΕΠ των ΑΕΙ ή και επιστημονικών φορέων,
3. υποστηρίζουν τις σχολικές μονάδες και τα ΕΚ της περιοχής αρμοδιότητάς τους στη διαδικασία προγραμ-ματισμού του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και της υλοποίησης και της αποτίμησής του,
4. μελετούν συστηματικά τις εκθέσεις προγραμματισμού και αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων και των ΕΚ της περιοχής αρμοδιότητάς τους, με σκοπό την αποδελτίωση των αιτημάτων και των αναγκών των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και υποστήριξη, και προβαίνουν στον κατάλληλο σχεδιασμό και προγραμματισμό του έργου τους,
5. οργανώνουν την ενημέρωση των εκπαιδευτικών στα σύγχρονα επιστημονικά, παιδαγωγικά και διδακτικά θέματα, προάγοντας καλές πρακτικές και νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, καθώς και την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη,
6. ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς για τα προγράμματα σπουδών, τα νέα βιβλία, καθώς και τις αλλαγές στα αναλυτικά προγράμματα και τους τρόπους αξιολόγησης μαθημάτων και μαθητών,
7. μεριμνούν, σε συνεργασία με τα ΚΕΣΥΥ, για:

7α) την εφαρμογή αντισταθμιστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την αντιμετώπιση φαινομένων, όπως η σχολική αποτυχία, η διαρροή μαθητών και ο σχολικός εκφοβισμός,

7β) την καταπολέμηση κάθε μορφής αποκλεισμού και διακρίσεων και την προώθηση της ενταξιακής εκπαίδευσης, ενισχύοντας και στηρίζοντας τους εκπαιδευτικούς με επιμορφώσεις,

7γ) την οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για γονείς, με στόχο την ενημέρωσή τους σε θέματα που αφορούν το γονεϊκό τους ρόλο και τη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς ή και με άλλες υποστηρικτικές δομές της τοπικής κοινότητας,

8. υποστηρίζουν, σε συνεργασία με τα Κ.Ε.Α., τη διοργάνωση καινοτόμων προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων σε θέματα περιβάλλοντος, πολιτισμού και υγείας, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής και τις ανάγκες των σχολικών μονάδων και των ΕΚ,

9. παρακολουθούν και υποστηρίζουν τη λειτουργία των σχολικών εργαστηρίων και βιβλιοθηκών, υποστηρίζουν την αξιοποίηση του υλικού και του εξοπλισμού τους και εισηγούνται, εφόσον τους ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, για τον εκσυγχρονισμό των εποπτικών μέσων και του εργαστηριακού εξοπλισμού,

10. μεριμνούν για τη διευκόλυνση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων στο εκπαιδευτικό τους έργο, θέτοντας στη διάθεσή τους εκπαιδευτικό υλικό για αξιοποίηση,

11. διαμορφώνουν, από κοινού με τα Ακαδημαϊκά Συμβούλια Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας (Α.Σ.Α.Ε.Ε.) που προβλέπονται στο άρθρο 49 του ν. 4485/2017 (Α' 114), προγράμματα συνεργασίας των σχολικών μονάδων και των ΕΚ, των ΚΕΣΥ και των ΚΕΑ με τα ΑΕΙ της οικείας περιφέρειας,

12. χειρίζονται κάθε άλλο συναφές θέμα.

Άλλοι οργανισμοί/φορείς γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων

Σχολία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ)

Το σχολικό έτος 1997-1998, καθιερώνεται για πρώτη φορά ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου και αρχίζει σταδιακά η εφαρμογή του από την πρώτη Λυκείου.

Σύμφωνα με το Νόμο 2525/1997, «με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών μπορεί να ιδρύονται Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, για έγγραφη και φοίτηση σε αυτά των νέων που έχουν υπερβεί το 18ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν συμπληρώσει την υποχρεωτική εννιάχρονη εκπαίδευση.»

Τα ΣΔΕ είναι δημόσια σχολεία ενηλίκων στο πεδίο της Διά Βίου Μάθησης. Απευθύνονται αποκλειστικά σε ενήλικες οι οποίοι δεν έχουν ολοκληρώσει την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Με το θεσμό αυτό δίνεται η δυνατότητα σε ανθρώπους που δεν τελείωσαν το Γυμνάσιο να γίνουν κάτοχοι ενός τίτλου ισάξιου με το απολυτήριο Γυμνασίου. Κατά τη διδασκαλία δίνεται έμφαση στην απόκτηση βασικών προσόντων και στην ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων.

Τα ΣΔΕ αποτελούν συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, το οποίο εντάσσεται στο Ελεγκτικό Πρότυπο (ΕΠ) «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο.

Σήμερα, λειτουργούν 76 ΣΔΕ εκ των οποίων 12 σε Καταστήματα Κράτησης και 23 τμήματα εκτός έδρας, στις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Το Πρόγραμμα Σπουδών των ΣΔΕ είναι ανοικτό και ευέλικτο και βασίζεται στην αρχή των πολυγραμματισμών και όχι σε ένα αυστηρά προκαθορισμένο και κεντρικά σχεδιασμένο αναλυτικό πρόγραμμα.

Στο Πρόγραμμα λαμβάνεται υπόψη η κοινωνική πραγματικότητα την οποία βιώνουν καθημερινά οι εκπαιδευόμενοι σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Οι εμπειρίες των εκπαιδευομένων από τον περίγυρό τους αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο, το οποίο αξιοποιείται στη μαθησιακή διαδικασία. Τα μαθήματα των ΣΔΕ στοχεύουν στην κατάκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων συνδυάζοντας τυπικές, μη τυπικές και άτυπες μορφές μάθησης, αλλά και στην κατάκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων (μαθαίνω πώς να μαθαίνω, συνεργασία, επικοινωνία, κλπ.). Οι γραμματισμοί που αποτελούν τον κορμό του προγράμματος είναι οι εξής:

1. Ελληνική Γλώσσα
2. Μαθηματικά
3. Πληροφορική
4. Αγγλική Γλώσσα
5. Κοινωνική Εκπαίδευση
6. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
7. Πολιτισμική-Αισθητική Αγωγή
8. Τεχνολογία και Φυσικές Επιστήμες
9. Επαγγελματικός Προσανατολισμός

Τα μαθήματα συμπληρώνονται από προγράμματα Συμβουλευτικής Ψυχολογίας για την καλύτερη υποστήριξη των εκπαιδευομένων σε ατομικό, κοινωνικό και επαγγελματικό επίπεδο.

Η διάρκεια των προγραμμάτων είναι 2 σχολικά έτη από 9 μήνες το καθένα. Το ωρολόγιο εβδομαδιαίο πρόγραμμα καλύπτει 25 ώρες (20 ώρες καλύπτονται από Γραμματισμούς, 2 ώρες από Συμβουλευτικές Υπηρεσίες και 3 ώρες από εργαστήρια διαφόρων δραστηριοτήτων - projects).

Στόχοι των ΣΔΕ είναι:

13. Η ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης πολιτών 18 ετών και άνω.
14. Η επανασύνδεση των εκπαιδευομένων με τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
15. Η απόκτηση σύγχρονων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που θα τους βοηθήσουν στην κοινωνική – οικονομική ένταξη και ανέλιξη.
16. Η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των εκπαιδευομένων.

Κέντρα Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕΣΥΥ)

Με το νόμο 4547/2018, ορίζεται η ίδρυση και ο τρόπος λειτουργίας των ΚΕΣΥΥ στις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης της Ελλάδας (13 Περιφέρειες και 16 κέντρα, καθώς η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη έχουν από 3 και 2 αντίστοιχα).

Τα ΚΕΣΥΥ υπάγονται στις κατά τόπους ΝΕΛΕ και είναι φορείς παροχής Υποστηρικτικών Υπηρεσιών σε άτομα και ομάδες, που υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό (Πόντιοι, Βορειοηπειρώτες, μονογονεϊκές οικογένειες, Ρομά, μακροχρόνια άνεργοι άνω των 45 ετών κλπ.).

Τα ΚΕΣΥΥ μεταξύ άλλων ανιχνεύουν τις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευομένων και παρέχουν ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη (ατομική και ομαδική), νομική συμβουλευτική, ιατρική ενημέρωση (αγωγής υγείας) και σύνδεση με υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας. Παρέχουν επίσης επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική καριέρας. Ενημερώνουν γενικότερα για θέματα αγοράς εργασίας, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εργαζομένων. Ευαισθητοποιούν την τοπική κοινωνία για την άμβλυνση των προκαταλήψεων και αρνητικών της στερεοτύπων για τις ευπαθείς αυτές κοινωνικές ομάδες.

Τα ΚΕΣΥΥ μετονομάστηκαν λίγο αργότερα σε Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ). Σκοπός τους είναι η υποστήριξη των μαθητών, των σχολικών μονάδων και των ΕΚ της περιοχής αρμοδιότητάς τους για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου. Για τα ζητήματα, για τα οποία επιφυλάσσεται αποκλειστική αρμοδιότητα στα ΚΕΔΑΣΥ, δεν έχουν αρμοδιότητα άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς.

Το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ)

Το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (ΕΙΝ) αποτελεί τον πρόγονο φορέα του ΙΝΕΔΙΒΙΜ και λειτουργεί βάσει του άρθρου 3 του νομοθετικού διατάγματος 572/1970 (ΦΕΚ 125/Α'/1970). Αποστολή του ΕΙΝ είναι η ίδρυση, διοίκηση και λειτουργία εστιών για την παροχή στέγασης, σίτισης και κάθε συναφούς υπηρεσίας και φροντίδας σε φοιτητές, σπουδαστές και μαθητές κάθε εκπαιδευτικής βαθμίδας, καθώς και κέντρων πολιτισμού και νεότητας. Σύμφωνα με το άρθρο:

«για την εκπλήρωση της ως άνω αποστολής του, το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας:

α) εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και επιχορηγείται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου και τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, όπως ορίζει ο νόμος,

β) ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης ή τελικός δικαιούχος προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων, εν όλω ή εν μέρει, από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και

γ) πραγματοποιεί κάθε σχετική δραστηριότητα που του αναθέτει ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.»

Στην αρχική του μορφή, οι αρμοδιότητές του δεν περιελάμβαναν δράσεις επιμορφωτικού χαρακτήρα.

Το ΙΝΕΔΙΒΙΜ είναι ΝΠΙΔ που ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, διαθέτει οικονομική και λειτουργική αυτοτέλεια, έχει κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, λειτουργεί προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και εποπτεύεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Με το Ν. 3748/2009 (ΦΕΚ Α' 29/19-02-2009), το νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Ινστιτούτο Νεολαίας» (του Ν. 3369/2005 (ΦΕΚ Α' 171/06-07-2005)) και το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων» (του Ν. 2327/1995 (ΦΕΚ Α' 156/31-07-1995)) συγχωνεύθηκαν με απορρόφηση στο νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας» (ως προς το αρχικό Ίδρυμα Νεότητας του ΦΕΚ Α' 41/15-03-1947). Λίγο αργότερα, με την ΚΥΑ 127175/Η/4.11.2011 (ΦΕΚ Β' 2508/04.11.2011) των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, το «Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας» μετονομάστηκε σε «Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης».

Σκοπός του είναι η υλοποίηση δράσεων, προγραμμάτων και έργων για:

1. Τη ΔΒΜ.
2. Τη Νέα Γενιά, με έμφαση στη στήριξη των νέων στη σταδιοδρομία τους, την ανάδειξη και τη στήριξη της νεανικής καινοτομίας
3. Τη διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με τη μαθητική και φοιτητική μέριμνα

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες του είναι:

4. Η υλοποίηση έργων και δράσεων που αφορούν την προώθηση της νεανικής καινοτομίας.
5. Η τεχνολογική, επιστημονική, διαχειριστική και λογιστική υποστήριξη των δράσεων, προγραμμάτων και έργων που υλοποιεί η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
6. Η μελέτη, έρευνα, παροχή πληροφοριών και ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε θέματα που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων και τη λαϊκή επιμόρφωση.
7. Η τεχνολογική, επιστημονική, διαχειριστική και λογιστική υποστήριξη των δράσεων, προγραμμάτων και έργων που υλοποιεί η ΓΓΔΒΜ.

8. Ο προγραμματισμός, παρακολούθηση και αποτύπωση της σε κάθε στιγμή υφιστάμενης νομικής και πραγματικής κατάστασης των κτιριακών υποδομών που αφορούν στη μαθητική και φοιτητική στέγαση.
9. Η δημιουργία των κατάλληλων προδιαγραφών για τη φοιτητική και μαθητική στέγαση.

Αυτή τη στιγμή ο κανονισμός λειτουργίας του INEΔΙΒΙΜ διέπεται από το ΦΕΚ 2366/Β/20.06.2018.

Τα Εργαστηριακά Κέντρα Φυσικών Επιστημών (ΕΚΦΕ)

Τα ΕΚΦΕ ανήκουν στις υποστηρικτές δομές της δημόσιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Είναι κέντρα έρευνας, τεχνικής και παιδαγωγικής υποστήριξης της εργαστηριακής διδασκαλίας των μαθημάτων Φυσικών Επιστημών καθώς και σύμβουλοι για την οργάνωση των σχολικών εργαστηρίων φυσικών επιστημών (ΣΕΦΕ) Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε επίπεδο νομού.

Έχουν συγκροτηθεί στην έδρα κάθε Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ένα ή περισσότερα ανάλογα με τον αριθμό των σχολικών μονάδων) όπου και υπάγονται διοικητικά. Στην Ελλάδα σήμερα υπάρχουν 78 ΕΚΦΕ (στοιχεία από το 2019). Στεγάζονται σε κατάλληλο χώρο εντός σχολικής μονάδας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Πέρα από το συντονισμό των εργαστηριακών προγραμμάτων για τους μαθητές, στα ΕΚΦΕ γίνεται επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω στη χρήση των εργαστηριακών οργάνων και στις εργαστηριακές μεθόδους των σχολικών μαθημάτων.

Η δημιουργία των ΕΚΦΕ προέκυψε από την ανάγκη «της αποδοτικότερης διεξαγωγής του έργου του ΥΠΕΠΘ με τον προγραμματισμό της εργαστηριακής και πειραματικής διδασκαλίας των Φυσικών Μαθημάτων στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο» (ΥΑ Γ2/5542/07.10.1993). Οι αρμοδιότητες των ΕΚΦΕ αφορούν μαθήματα του κύριου σχολικού προγράμματος και ασκούνται και στα σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (νόμος 3149/2003 άρθρο 13 παρ. 10). Σήμερα τα ΕΚΦΕ λειτουργούν βάσει της ΥΑ 92998/Γ7/2012 - ΦΕΚ 2314/Β/10.8.2012.

Τα ΕΚΦΕ προωθούν έμπρακτα την εργαστηριακή διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στα σχολεία ευθύνης τους και επιδιώκουν:

- Με τη διενέργεια επιμορφωτικών συναντήσεων με περιεχόμενο Φυσικής, Χημείας, Βιολογίας, Γεωγραφίας που απευθύνονται στους συναδέλφους του κλάδου ΠΕ 04.
- Με την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού (Φύλλων Εργασίας, βίντεο κτλ).

- Με διενέργεια δειγματικών πειραματικών και εργαστηριακών δραστηριοτήτων σε μαθητές σχολείων της περιοχής ευθύνης τους, κατόπιν συνεννόησης (είτε στο εργαστήριο του ΕΚΦΕ, είτε στα σχολεία που το ζητούν).
- Με δανεισμό οργάνων στα Σχολικά Εργαστήρια των Φυσικών Επιστημών των σχολείων στην περιοχή ευθύνης τους. Επίσης, με τη συντήρηση συσκευών στα σχολεία ευθύνης τους.
- Με τη διενέργεια κάθε χρόνο, στις εγκαταστάσεις τους, του Τοπικού Διαγωνισμού του EUSO, της Πανευρωπαϊκής Ολυμπιάδας των Φυσικών Επιστημών.

Πίνακας 4: Πίνακας ενοποιημένων κλάδων/ειδικοτήτων εκπαιδευτικών

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ		
ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΠΤΥΧΙΑ
ΠΕ 04 ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	ΠΕ 04.01 ΦΥΣΙΚΟΙ	ΦΥΣΙΚΟΙ
	ΠΕ 04.02 ΧΗΜΙΚΟΙ	ΧΗΜΙΚΟΙ
	ΠΕ 04.03 ΦΥΣΙΟΛΟΓΟΙ	ΦΥΣΙΟΛΟΓΟΙ
	ΠΕ 04.04 ΒΙΟΛΟΓΟΙ	ΒΙΟΛΟΓΟΙ
	ΠΕ 04.05 ΓΕΩΛΟΓΟΙ	ΓΕΩΛΟΓΟΙ

Οι Σχολές Γονέων

Οι Σχολές Γονέων ξεκίνησαν στην Ελλάδα το 1962 με πρωτοβουλία της ψυχολόγου Μαρίας Χουρδάκη. Το 1964 δημιουργείται η «Διεθνής Ομοσπονδία για την Εκπαίδευση των Γονέων» (F.I.E.P.) στα ιδρυτικά στελέχη της οποίας ήταν και η Μαρία Χουρδάκη. Το μακροχρόνιο έργο και οι ακαταπρόσπαστες προσπάθειές της για τη διάδοση και την εδραίωση του θεσμού οδήγησαν σε πολλά βραβεία και τιμητικές διακρίσεις.

Ο τρόπος εργασίας που εφαρμόζεται στις Σχολές Γονέων ονομάζεται «Εξελικτικό Σύστημα» και στηρίζεται στις δύο βασικές αρχές της FIEP.: πρώτα την ενημέρωση και πληροφόρηση των γονέων (information) και έπειτα τη διαμόρφωση και διαφοροποίηση της στάσης τους (formation).

Σήμερα, οι Σχολές Γονέων ανήκουν στη δικαιοδοσία του ΙΝΕΔΙΒΙΜ και αποτελούν ένα δωρεάν πρόγραμμα που πραγματοποιείται σε όλους τους νομούς της χώρας και έχει σκοπό την εκπαίδευση και τη στήριξη κάθε μητέρας και πατέρα, στον σύνθετο ρόλο του γονιού, όπως διαμορφώνεται από τις σύγχρονες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε γονείς παιδιών όλων των ηλικιών, ανεξάρτητα από την εθνική τους προέλευση, ηλικία και μόρφωση, σε μελλοντικούς γονείς, γονείς ατόμων με αναπηρίες, εκπαιδευτικούς, ενήλικες τρίτης ηλικίας και ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

Τα προγράμματα αναπτύσσονται από εξειδικευμένους επιστήμονες (ψυχολόγους, γιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς κλπ) και παρέχουν στους γονείς και στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον γνώσεις, ανταλλαγή εμπειρίας και ευκαιρίες για προβληματισμό.

Μεταξύ άλλων συζητούνται μια σειρά από κρίσιμα θέματα όπως: ενδοσχολική βία, ενδοοικογενειακή βία, ασφαλές διαδίκτυο, σεξουαλική αγωγή των παιδιών.

Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα των Σχολών Γονέων αναπτύσσεται σε 6 εκπαιδευτικά προγράμματα:

1. Σύγχρονη οικογένεια, διάρκειας 50 ωρών.
2. Σύνδεση σχολείου-οικογένειας, διάρκειας 50 ωρών.
3. Αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των παιδιών σε άτυπα περιβάλλοντα μάθησης, διάρκειας 25 ωρών.
4. Συμβουλευτική σε εξειδικευμένα θέματα (σχολικός εκφοβισμός, διαδίκτυο, πρόληψη εξαρτήσεων, διατροφή κλπ.), διάρκειας 25 ωρών.
5. Συμβουλευτική σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, διάρκειας 25 ωρών.
6. Αθλητισμός και διατροφή, διάρκειας 25 ωρών.

Οι βασικές θεματικές ενότητες που αναπτύσσονται με βιωματικές ασκήσεις στα τμήματα των παραπάνω προγραμμάτων είναι:

- Οικογένεια και σχολείο
- Ασφαλές διαδίκτυο
- Θέματα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων – ρατσισμός
- Bullying- ενδοσχολική βία
- Εξαρτήσεις: κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά, κλπ. (σε συνεργασία με τα 74 Κέντρα Πρόληψης του ΟΚΑΝΑ)

- Αγωγή υγείας (στοματική υγιεινή, ατυχήματα, μικροοργανισμοί, υγιεινή χεριών-αναπνευστικού-μηνιγγίτιδα κλπ)
- Σεξουαλική αγωγή – αυτογνωσία
- Περιβαλλοντική αγωγή- οικολογία
- Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα
- HIV/AIDS-τρόποι προφύλαξης
- Εμβόλια-ορθολογική χρήση αντιβιοτικών
- Αθλητισμός και διατροφή.

Το Πρόγραμμα των Σχολών Γονέων εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και από Εθνικούς Πόρους.

Τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης των Δήμων (ΚΔΒΜ)

Τα ΚΔΒΜ είναι η βασική δομή εκπαίδευσης ενηλίκων που από το 2010 λειτουργεί σε τοπικό επίπεδο (επίπεδο Δήμου) και υπάγονται επίσης στο ΙΝΕΔΙΒΙΜ. Η λειτουργία τους περιγράφεται από το ν.3879/2010 «Ανάπτυξη της Διά Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις», σύμφωνα με τον οποίο ο Δήμος αναλαμβάνει την «ίδρυση και λειτουργία των ΚΔΒΜ, που οργανώνονται στο πλαίσιο της υπηρεσιακής μονάδας που ασκεί αρμοδιότητες διά βίου μάθησης ή νομικού προσώπου του Δήμου που εφαρμόζουν το τοπικό πρόγραμμα διά βίου μάθησης».

Τα προηγούμενα χρόνια είχαν λειτουργήσει με επιτυχία τα ΚΕΕ τα οποία, όμως, είχαν κεντρική διαχείριση ως συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα και αναπτύχθηκαν σε επίπεδο Νομού. Η ουσιαστική διαφοροποίηση των ΚΔΒΜ είναι ότι πλέον ο Δήμος έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει και να οργανώσει τα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα που επιθυμεί να υλοποιηθούν στην περιφέρειά του. Έτσι δίνεται η δυνατότητα να αντιστραφεί η διαδικασία επιλογής των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αφού μπορεί να γίνεται πρώτα διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των πολιτών και να «μεταφράζονται» οι ανάγκες σε προγράμματα μάθησης.

Το πρόγραμμα στοχεύει στη συνεργασία των φορέων διοίκησης και των φορέων παροχής υπηρεσιών διά βίου μάθησης και αποσκοπεί στην ευρύτερη εφαρμογή του θεσμικού συστήματος

παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε ενήλικες μέσω της λειτουργίας Δομών (Κέντρων Δια Βίου Μάθησης) που παρέχουν δια βίου μάθηση σε όλους τους πολίτες.

Σκοπός της λειτουργίας και υλοποίησης του Προγράμματος, μεταξύ άλλων, είναι και η ενεργοποίηση του Εθνικού Δικτύου Διά Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΓΓΔΒΜ ως επιτελικού φορέα της διά βίου μάθησης, όπως έχει προβλεφθεί στο ν.3879/2010.

Στην κατεύθυνση της αξιοποίησης των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων, η υποστήριξη και προώθηση του εκπαιδευτικού έργου και των εν γένει δράσεων του ενεργοποιείται:

- με εκπαιδευτικές δράσεις εθνικής εμβέλειας.
- με εκπαιδευτικές δράσεις τοπικής εμβέλειας, οι οποίες θα υλοποιούνται μετά από πρόταση των αιτούντων Δήμων και έγκριση του ΙΝΕΔΙΒΙΜ.

Οι στόχοι των ΚΔΒΜ ως μονάδες εκπαίδευσης ενηλίκων είναι οι εξής:

- Δημιουργία θετικής στάσης ως προς τη μάθηση και ενίσχυση των ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην εκπαίδευση
- Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής στις γνωστικές απαιτήσεις ενός συνεχώς εξελισσόμενου κοινωνικο-οικονομικού χώρου δράσης των ενηλίκων πολιτών
- Σύνδεση ή επανασύνδεση με την εκπαιδευτική διαδικασία ενηλίκων, οι οποίοι για οποιονδήποτε λόγο δεν ολοκλήρωσαν την υποχρεωτική εκπαίδευση
- Ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόσβασης στην αγορά εργασίας, καθώς και της διατήρησης της θέσης εργασίας ή της επαγγελματικής εξέλιξης
- Συμμετοχή στην «κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας» και πρόσβαση στις νέες εργασιακές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ευκαιρίες
- Αναβάθμιση των συνθηκών εκπαίδευσης, εργασίας και κοινωνικής κατάστασης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού
- Ανάπτυξη της ενεργού ιδιότητας του πολίτη
- Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου στο πεδίο του πολιτισμού
- Ενίσχυση της ισότητας των δύο φύλων

Τα ΚΔΒΜ στοχεύουν να παρέχουν ίσες ευκαιρίες σε όλους χωρίς να κάνουν διακρίσεις, συνεπώς τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα απευθύνονται σε όλους τους ενήλικες, άνεργους και εργαζόμενους, ανεξάρτητα από φύλο, μορφωτικό επίπεδο, χώρα καταγωγής, θρησκεία, τόπο διαμονής, νέους, φοιτητές κ.λπ., με μόνη προϋπόθεση το ενδιαφέρον τους για γνώση και ενεργό

συμμετοχή. Η ανάπτυξη ανεξάρτητων τμημάτων μάθησης για ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (Ρομά, φυλακισμένοι, Μουσουλμανική μειονότητα, μετανάστες ή παλιννοστούντες, ΑμεΑ) στοχεύει στην ισότιμη ένταξή τους στη σύγχρονη κοινωνία.

Τα Κέντρα Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης των ΑΕΙ (ΚΕΔΙΒΙΜ)

Τα ελληνικά τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα άρχισαν να παρέχουν προγράμματα ΕΚΕ μέσω των ΚΕΚ που δημιούργησαν στα τέλη της δεκαετίας 1990, τα οποία εξελίχθηκαν στη συνέχεια σε Σχολές Διά Βίου Μάθησης (Ν. 4009/2011) και πρόσφατα σε Κέντρα Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Ν. 4485/2017). Σήμερα οι διδάσκοντες των ΑΕΙ κρίνονται αυτομάτως ικανοί να συμμετέχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα. Όπως κατοχυρώθηκε από το άρθρο 7 της ΚΥΑ 113613/2006, οι διδάσκοντες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πιστοποιούνται απευθείας ως εκπαιδευτές ενηλίκων, χωρίς να υποχρεούνται να συμμετέχουν προηγουμένως να συμμετέχουν σε πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Η ίδρυση και λειτουργία των ΚΕΔΙΒΙΜ ορίστηκε καταρχάς από το άρθρο 48 του Ν.4485/2017 - ΦΕΚ 114/Α/04.08.2017, σύμφωνα με το οποίο «...ιδρύεται σε κάθε Α.Ε.Ι. Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.). Η πρόταση της Συγκλήτου αναγράφει το ευρύτερο πλαίσιο στρατηγικής και δραστηριοτήτων εντός του οποίου διοργανώνονται τα εκπαιδευτικά ή επιμορφωτικά προγράμματα του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.». Ως όργανα των ΚΕΔΙΒΙΜ ορίστηκαν ο Πρόεδρος του κάθε Κέντρου (ο αντιπρύτανης του κάθε ΑΕΙ) και το Συμβούλιο του Κέντρου (το οποίο αποτελείται από τον Πρόεδρο του Κέντρου, έναν εκπρόσωπο από κάθε Σχολή του Ιδρύματος, ο οποίος ορίζεται ύστερα από πρόταση της Κοσμητείας της οικείας Σχολής και τον Διευθυντή Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου).

Λίγο αργότερα, βάσει του άρθρου 63 του ν. 4763/2020, ορίζεται πως τα ΚΕΔΙΒΙΜ «εντάσσονται αυτοδικαίως, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσής τους, στο Μητρώο Κ.Δ.Β.Μ., που τηρείται στο Πληροφοριακό Σύστημα των Κ.Δ.Β.Μ. της Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Μ. &Ν. ... και υποχρεούνται να υποβάλουν ετησίως και το αργότερο έως την 30ή Ιουνίου εκάστου έτους στο ως άνω πληροφοριακό σύστημα τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τον συνολικό αριθμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιούν ανά ημερολογιακό έτος, με σχετική αναφορά του αριθμού των κύκλων που προσφέρονται ανά έτος,
- β) τις μεθόδους υλοποίησης ανά εκπαιδευτικό πρόγραμμα, δηλαδή εξ αποστάσεως, διά ζώσης ή μεικτή,
- γ) τη θεματική ενότητα στην οποία εντάσσεται κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα,

δ) τον συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων συμμετεχόντων ανά φύλο, ηλικία και επίπεδο εκπαιδευτικής βαθμίδας, και

ε) τον συνολικό αριθμό των συμμετεχόντων που ολοκλήρωσαν επιτυχώς το κάθε πρόγραμμα, με αναφορά των επιμέρους στοιχείων της παρ. δ'.

Πιο πρόσφατα, σύμφωνα με την υπ'αριθμόν 1801/36/22.03.2022 απόφαση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ, πρώην ΟΑΕΔ), γίνεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη συγκρότηση μητρώου παρόχων κατάρτισης των ΚΕΔΙΒΙΜ των ΑΕΙ για το έργο «Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης σε κλάδους υψηλής ζήτησης με έμφαση στις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες».

Επεξηγούνται οι διαφορές μεταξύ της σύγχρονης και της ασύγχρονης εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς οι δύο έννοιες θα χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια.

Σύγχρονη εξ'αποστάσεως εκπαίδευση: πρόκειται για απευθείας διδασκαλία (μετάδοση μαθήματος) σε πραγματικό χρόνο από τον εκπαιδευτικό σε μαθητές που παρακολουθούν «ζωντανά» μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας και οποιασδήποτε υπολογιστικής συσκευής (H/Y, διαδραστική επιφάνεια, κινητό τηλέφωνο). Στη σύγχρονη εξ'αποστάσεως εκπαίδευση, οι διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης γίνονται ταυτόχρονα.

Ασύγχρονη εξ'αποστάσεως εκπαίδευση: Είναι η διδασκαλία κατά την οποία ο μαθητής συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό σε διαφορετικό χρόνο από τη διαδικασία παράδοσης του μαθήματος, έχοντας πρόσβαση σε μαθησιακό υλικό και χρονοδιάγραμμα μελέτης μέσω διαδικτύου (σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες ή πλατφόρμες που παρέχονται και βοηθούν στη διαχείριση της εκπαίδευσης).

Μέρος 2^ο – τα επιμορφωτικά προγράμματα των ΚΕΔΙΒΙΜ

Παρακάτω θα γίνει μια σύντομη αναφορά στα Κέντρα Επιμόρφωσης των ΑΕΙ της χώρας μας, στη νομοθεσία που ορίζει τη λειτουργία τους και στα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχουν στο κοινό ανά ίδρυμα και κατεύθυνση. Όλα τα προγράμματα απονέμουν πιστωτικές μονάδες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ανάλογα με τη διάρκειά τους (ECVET: European Credit system for Vocational Education & Training).

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Στο ΕΚΠΑ λειτουργεί ΚΕΚ από το 2000, το οποίο καταργήθηκε βάσει της ΥΑ 226170/Ζ1 του ΦΕΚ 4683/29.12.2017.

Ίδρυση και κανονισμός λειτουργίας ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΚΠΑ: ΥΑ 229715/Ζ1/2018 - ΦΕΚ 4/Ζ1/05.01.2018

Το ΚΕΔΙΒΙΜ του ΕΚΠΑ παρέχει εκατοντάδες προγράμματα στις εξής κατηγορίες: Ψυχολογία – Ψυχιατρική, Μοριοδοτούμενα Προγράμματα Παιδαγωγικών και Ειδικής Αγωγής, Marketing και Πωλήσεις, Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων, Υγεία, Κατεύθυνση Προγραμμάτων Ανάπτυξης Επαγγελματικών Δεξιοτήτων, Τουριστικά, Coaching, Real Estate, Πολιτισμός και Εξωστρέφεια, Business Intelligence and Business Analytics, Logistics, Web Development, Εφαρμοσμένη Ελεγκτική και Management, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, Χρηματοοικονομική και Τραπεζική, Ναυτιλιακά.

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΑΠ: ΥΑ 20217/Ζ1/2021 - ΦΕΚ 818/Β'/02.03.2021

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 637/2021 - ΦΕΚ 3000/Β'/08.07.2021

Τα προγράμματα ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 2021 και αναφέρονται παρακάτω.

Σχεδίαση ενσωματωμένων συστημάτων και εφαρμογές μικροελεγκτών στο Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT)

Εργατικά, ασφαλιστικά και σύγχρονες λογιστικές εφαρμογές στην ελληνική αγορά εργασίας

Χωρικός Σχεδιασμός, Σύγχρονες Τάσεις και Ζητήματα Αιχμής

Ολοκληρωμένη Μεθοδολογία Διδασκαλίας: Περιεχόμενο μάθησης, εκπαιδευτικές μέθοδοι και υποκίνηση (Integrated Teaching Methodology: Learning Content, Teaching Methods and Incentive)

Ολοκληρωμένη Μεθοδολογία Διδασκαλίας: Περιεχόμενο μάθησης, εκπαιδευτικές μέθοδοι και υποκίνηση (Integrated Teaching Methodology: Learning Content, Teaching Methods and Incentive)

Έρευνα – Επιστήμη – Μέθοδος την εποχή του Διαδικτύου: από τη θεωρία στην πράξη

Εισαγωγή στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Μαθησιακές Δυσκολίες: Θεωρία και Πράξη

Ειδικά Θέματα στη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Διοικητική κινδύνων και κρίσεων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Εισαγωγή στην Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων (SPSS)

Διδακτικές προσεγγίσεις στον Προγραμματισμό με το Scratch

Στατιστικά μοντέλα μετανάλυσης με την χρήση της R (Απλή μετανάλυση και μετανάλυση δικτύου)

Εισαγωγή στον Προγραμματισμό με Python

Πολυεπίπεδη ανάλυση του φορολογικού συστήματος

Εφαρμογές Γεωργίας Ακριβείας

Εισαγωγή στη Βιολογική Γεωργία

Εισαγωγή και Εφαρμογές σε Καινοτόμες υδροπονικές καλλιέργειες σε θερμοκήπια
Διαχείριση και Παραγωγή λαχανοκομικών Προϊόντων

Εθνικές εκλογές, προεκλογικές καμπάνιες και social media

Νεοελληνική Φιλοσοφία

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών: Καινοτόμα Μεθοδολογικά Εργαλεία Διδακτικής των Δεξιοτήτων

Παράκτια διάβρωση: αίτια και βιωσιμότητα στο πλαίσιο της κλιματικής αλλαγής

Ανάπτυξη Ψυχαγωγικού Λογισμικού (Game Development)

Μουσική για την Εικόνα

Βιομηχανική Τεχνολογία

Φυσικά Καταστροφικά Φαινόμενα Υπό το Πρίσμα της Κλιματικής Αλλαγής

Εισαγωγή στη Διαχείριση Αποβλήτων

Επίλυση Συγκρούσεων και Διαχείριση Κρίσεων στο Σχολείο – Διαχείριση Σχολικής Τάξης

Ψυχολογικές Πρώτες Βοήθειες & Ψυχική ανθεκτικότητα σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών και τραυματικών εμπειριών

Σύγχρονες τάσεις στην Ειδική και Ενιαία Εκπαίδευση/Επιμόρφωση μελών ΣΕΠ στην Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τα παρακάτω προγράμματα δεν έχουν προγραμματιστεί.

Ολιστική Διεπιστημονική Ορθογριατρική Συμμαχία

Αποτυπώσεις μνημείων και συνόλων πολιτιστικής κληρονομιάς: Σύγχρονες μέθοδοι και τεχνολογίες

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: ΥΑ 78405/Ζ1/11.05.2018 - ΦΕΚ 1775/18.05.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 229/28.02.2020

Το ΚΕΔΙΒΙΜ παρέχει πλήθος προγραμμάτων στις εξής κατηγορίες: Αθλητισμός/Διατροφή/Διαιτολογία, Γεωπονία/Ζωολογία, Εκπαίδευση/Ειδική Αγωγή, Επιστήμες Υγείας (Ιατρική, Νοσηλευτική, Φυσικοθεραπεία, Βιοχημεία), Οικονομία, Λογιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Πληροφορική/Τεχνολογικές Επιστήμες, Ψυχολογία/Ψυχοθεραπεία.

Πανεπιστήμιο Πειραιά (ΠΑ.ΠΕΙ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΠΑΠΕΙ: ΥΑ 228279/Ζ1/2021 - 4757/Β'/29.12.2017

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: ΦΕΚ 872/Β'/13.03.2019

Το ΠΑΠΕΙ παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα διά ζώσης, εξ'αποστάσεως και μικτής εκπαίδευσης στους εξής τομείς: Ψυχολογία, Γλωσσολογία/Μετάφραση/Γλώσσες/Πολιτισμοί, Επιστήμες Αγωγής/Εκπαίδευση/Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Οικονομία, Χρηματοοικονομικά, Λογιστική, Οργάνωση και Διοίκηση Οργανισμών/Marketing, Επιστήμη Δικαίου, Ναυτιλία, Βιώσιμη Ανάπτυξη και Περιβάλλον, Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες, Μαθηματικά και Στατιστική, Μηχανική Ενέργειας/Μηχανολογία/Μηχανική και Διαχείριση Μονάδων Παραγωγής, Ιατρική Επιστήμη, συμπεριλαμβανομένου προγράμματος για την εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων.

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (ΠΑ.ΠΕΛ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΠΑΠΕΛ: ΥΑ 228040/Ζ1/2017 - 4861/Α'/29.12.2017

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 25/31.12.2018

Το ΠΑΠΕΛ παρέχει τα εξής επιμορφωτικά προγράμματα:

Έρευνα/Επιστήμη/Μέθοδος την εποχή του Διαδικτύου: Από τη Θεωρία στην Πράξη

Σχεδιασμός και Οργάνωση της Διδασκαλίας: Σύγχρονες Προσεγγίσεις Διδασκαλίας και Αξιολόγησης

Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Επικοινωνίας και Διαχείρισης ΜΜΕ στο Ψηφιακό Περιβάλλον των Ιδιωτικών ή των Δημόσιων Οργανισμών και ΟΤΑ

Ψηφιακή Επικοινωνία, Ρομποτική και New Media στον Αθλητισμό

Χρήση Ψηφιακών Εργαλείων Οικονομικής Διαχείρισης σε Δημόσιους Οργανισμούς

Οικονομική Διαχείριση (Management) και Ηγεσία (Leadership) σε Δημόσιους Οργανισμούς-Επιχειρήσεις

Διαχείριση (Οικονομική/Κρίσεων) και Coaching σε Δημόσιους Οργανισμούς-Επιχειρήσεις

Ετήσια Επιμόρφωση στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΔΠΘ: ΥΑ 63393/Ζ1 - 114/Α'/04.08.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 41884/1638 – ΦΕΚ 1324/Β'/17.04.2019

Το ΔΠΘ παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα στους εξής τομείς: Επιστήμες Αγωγής, Επιστήμες Νομικής, Επιστήμες Υγείας, Επιστήμες Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Θετικές Επιστήμες και Τεχνολογία, Κλασικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Κοινωνικές Πολιτικές και Οικονομικές Επιστήμες.

Πανεπιστήμιο Πατρών

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο Πανεπιστήμιο Πατρών: ΥΑ 229721/Ζ1 - ΦΕΚ 4/Β'/05.01.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 441/14156 – ΦΕΚ 1831/Β'/22.05.2018

Το Πανεπιστήμιο Πατρών παρέχει επιμορφωτικά προγράμματα στις εξής θεματικές ενότητες:

Ναυτιλιακές Σπουδές, Τουρισμός, Υπηρεσίες, Γεωπονική, Επιστήμες Μηχανικών, Κοινωνικές Επιστήμες, Φυσικοθεραπεία, Νοσηλευτική, Υγεία και Πρόνοια, Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, Εκπαίδευση Εκπαιδευτών, Ειδική Αγωγή, Εκπαίδευση, Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική, Διοίκηση και Νομικές Επιστήμες, Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες.

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΑΠΘ: ΥΑ 229721/Ζ1 - ΦΕΚ 4/Β'/05.01.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 24819– ΦΕΚ 2255/Β'/15.06.2018

Το ΑΠΘ παρέχει τα κάτωθι επιμορφωτικά προγράμματα (οι αγγλικοί τίτλοι απεύθυνονται σε αγγλόφωνους ενδιαφερόμενους):

Introduction to Applied Methods and Procedures for Underwater Surveying

Εκπαίδευση για την Ένταξη

Εκπαίδευση Υπευθύνων Προστασίας Δεδομένων και Συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων

Απόκτηση προγραμματιστικών δεξιοτήτων στην R για επιστήμονες ζωής

Προπονητική επιβάρυνση και φυσική κατάσταση στο σύγχρονο ποδόσφαιρο - Από την επιστήμη στην πράξη

Ψηφιακά εργαλεία στην εκπαίδευση

Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εργαλεία στην επιστημονική έρευνα στις επιστήμες του Ανθρώπου

Προσέγγιση του παιδοφθαλμολογικού ασθενούς

Παιδαγωγική και διδακτική ενίσχυση εκπαιδευτικών φυσικής αγωγής: στοχοθεσία, μεθοδολογία και αξιολόγηση

Προπονητής Αθλητικών Ακαδημιών

Επιχειρηματική Αναλυτική (Business Analytics) με έμφαση στη λήψη διοικητικών αποφάσεων με χρήση H/Y

Υμνογραφικά κείμενα της Μ. Εβδομάδος

Θρησκεία και παγκοσμιοποίηση

Η Εκκλησία και ο «άλλος» στον βυζαντινό κόσμο

Ανάλυση δεδομένων με χρήση της γλώσσας R

Απόκτηση κλινικών δεξιοτήτων στην αισθητική/αποκαταστατική οδοντιατρική

Αποκατάσταση Ελειμματικής Φατνιακής Ακρολοφίας- Προπρωσθητική Χειρουργική - Προχωρημένη Οδοντική Εμφυτευματολογία

Βυζαντινό Αιγαίο και Μικρά Ασία

Πρόγραμμα Εκπαίδευσης στις Κριτικές Προσεγγίσεις του πεδίου των Εξαρτήσεων

Θρησκεία και Ευρώπη

Πιστοποίηση στην Κλινική Ψυχομετρία και Νευροψυχολογία

Διαδραστικά συστήματα και μέθοδοι μάθησης στον αθλητισμό

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων Διά Βίου Μάθησης

Οι εναλλακτικές/συναινετικές διαδικασίες στην ποινική δίκη

Ειδική Αγωγή και Μαθησιακές δυσκολίες

Πρώτες Βοήθειες στους αθλητικούς χώρους

Έρευνα Πράξης και project, σύγχρονες μέθοδοι και τεχνικές

Η τέχνη και οι τεχνικές μιας επιστημονικής αναφοράς

Medical Law and Bioethics “Patient autonomy: legal, medical and ethical considerations

Recent developments on financial crime, corruption and money laundering: European and international perspectives

Κινηματογραφικά Είδη: Θεωρία και Ιστορία

Φύλο και Κινηματογραφικές Αναπαραστάσεις

School Movies: η εκπαίδευση και οι εκπαιδευτικοί στον κινηματογράφο

Computer Vision and Machine Learning (CVML) and Autonomous Systems Web Lecture Series

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου: ΥΑ 229721/Ζ1 - ΦΕΚ 4/Β'/05.01.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 2056/2021 - ΦΕΚ 573/Β'/12.02.2021

Τα επιμορφωτικά πρόγραμμα του ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Αιγαίου ανήκουν στις παρακάτω θεματικές κατηγορίες:

Marketing – Πωλήσεις, Δημόσιο – ΟΤΑ, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Διοίκηση Επιχειρήσεων – Επιχειρηματικότητα, Ειδική Αγωγή, Εκπαίδευση Ενηλίκων

– Κατάρτιση, Θετικές Επιστήμες, Ιστορία, Καλές Τέχνες - Ψηφιακές Τέχνες, Κοινωνικές Επιστήμες, Μουσική, Νησιωτικότητα, Οικονομικά – Λογιστική, Παιδαγωγικά, Περιβάλλον & Βιώσιμη Ανάπτυξη, Περιφερειακή & Τοπική Ανάπτυξη, Πολιτισμός – Ψηφιακός Πολιτισμός, Στατιστική – Ανάλυση Δεδομένων, Συμβουλευτική – Coaching – Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Σχεδίαση Συστημάτων & Υπηρεσιών, Τεχνολογία, ΤΠΕ - Τεχνολογίες της Πληροφορίας & της Επικοινωνίας, Υγεία, Φύλο και Ισότητα, Ψυχολογία – Ψυχική Υγεία.

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου: ΥΑ 63379/Ζ1 - ΦΕΚ 1561/Β'/08.05.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 1268/2018 - ΦΕΚ 4796/Β'/23.10.2018

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας παρέχει επιμορφωτικά προγράμματα στους εξής τομείς: Management & Marketing, Οικονομικά, Λογιστική, Διεθνείς Σπουδές, Εκπαίδευση και Ειδική Αγωγή, Εφαρμοσμένη Πληροφορική, Χρηματοοικονομική, Μουσική Επιστήμη και Τέχνη, Πολιτισμός.

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΔΑ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΠΔΑ: ΥΑ 105352/Ζ1 - ΦΕΚ 2880/Β'/22.06.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 4101/2021 - ΦΕΚ 528/Β'/10.02.2021

Το ΠΔΑ παρέχει επιμορφωτικά προγράμματα στις εξής κατευθύνσεις: Τέχνες και Πολιτισμός, Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων, Οικονομικές Επιστήμες, Κοινωνικές και Παιδαγωγικές Επιστήμες, Επιστήμες Μηχανικών, Επιστήμες Τροφίμων, Υγεία και Πρόνοια, Πληροφορική.

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΠΔΜ: ΥΑ 47258/Ζ1 - ΦΕΚ 1149/Β'/29.03.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 4104/2020 - ΦΕΚ 443/Β'/13.02.2020

Το ΠΔΑ παρέχει επιμορφωτικά προγράμματα στις εξής κατευθύνσεις: Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Διοίκηση/Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού, Λογιστική, Μάρκετινγκ, Μηχανική, Ναυτιλιακά, Περιβάλλον και Ανάπτυξη, Τέχνες, Υγεία.

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο Πανεπιστήμιο Κρήτης: ΥΑ 26065/Ζ1 - ΦΕΚ 604/Β'/22.02.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 2603/2019 - ΦΕΚ 1033/Β'/28.03.2019

Παράκατω αναφέρονται τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται στο κοινό:

Συγγραφή επιστημονικής εργασίας

Εκπαιδευτική παρέμβαση σε Γενικούς Ιατρούς (GPs), στον ρόλο του εκπαιδευτή – συνεργάτη (Health Coach) στα χρόνια αναπνευστικά νοσήματα (ΧΑΠ, άσθμα)

Συμβουλευτική Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Σταδιοδρομίας

Εφαρμογές στη Γλώσσα προγραμματισμού Python

Στέλεχος Υπηρεσιών Εφοδιαστικής Αλυσίδας (LOGISTICS)

Μετά covid 19 εποχή: ανάπτυξη ψυχικής ανθεκτικότητας μια συνεισφορά στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη

Βασικές Ψηφιακές Δεξιότητες

Ρυθμός και κρουστά στη μαθησιακή διαδικασία

Αρχές και Μέθοδοι Εκπαίδευσης Ενηλίκων

Παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ και συνεργατική δημιουργικότητα στη διά ζώσης και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

Επιμόρφωση σε νέες ψηφιακές τεχνολογίες

Εισαγωγή στην ανάλυση επιβίωσης και πρακτική εφαρμογή σε Η/Υ

Εκπαιδύοντας πολίτες: Η ‘Φιλοσοφία για Παιδιά’ στο σχολείο και πέρα από αυτό

Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα

Σύγχρονες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις στην Ψηφιακή Αφήγηση, στο 3D Animation και στην επαυξημένη πραγματικότητα (Augmented Reality) στην εκπαίδευση

Ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες (Digital Humanities)

E-learning – e-inclusion – e-culture towards the knowledge society

Συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης: από τη θεωρία στην πράξη - περιβάλλον e-me

Επιμόρφωση σε Νέες Ψηφιακές Τεχνολογίες

ΤΠΕ και Ανεστραμμένη Τάξη σε Συνεργατικά Περιβάλλοντα Δια Ζώσης και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης: Από την Θεωρία στην Πράξη

Κορωνοϊός (SARS-CoV-2) - Προφύλαξη και Μέτρα Πρόληψης στους εργαζομένους της Κρήτης

Κινηματογράφος-Ιστορία-Τέχνες του Λόγου

Κοινωνικοποίηση του ανθρώπου-πολίτη μέσω της Τέχνης: Εργαστήρια Καλλιτεχνικής Παιδείας και Εικαστικής Αγωγής

Ophthalmic Optics, Contact Lenses and Visual Perception: an optometric approach

Ο Κινηματογράφος στην εκπαιδευτική διαδικασία

Η Σκυτάλη της Τέχνης: Η Τέχνη ως εναλλακτική προσέγγιση εκθεμάτων σε χώρους πολιτισμού

Υπεύθυνος Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Συνεργατικών Περιβαλλόντων Σχολικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Κορωνοϊός (SARS-CoV-2)- Προφύλαξη και μέτρα πρόληψης σε Τουριστικά Καταλύματα, Τουριστικά Γραφεία, Οδηγούς Τουριστικών Λεωφορείων, Ξεναγούς, Συνεδριακό Τουρισμό, Εστίαση

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων με εξειδίκευση στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας

Η Παιδαγωγική Αξιοποίηση των Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών Διαδικτύου στο Σύγχρονο Σχολείο με έμφαση στη Συνεργατική Δημιουργικότητα: Από την θεωρία στην πράξη

Η παιδαγωγική αξιοποίηση της επαυξημένης πραγματικότητας στην εκπαίδευση

Η Αξιοποίηση του web 2.0 στο Σύγχρονο Σχολείο: Από τη Θεωρία στην Πράξη με έμφαση στην συνεργασία, την Δημιουργικότητα και την Κριτική Σκέψη

ICT and Creativity I "Erasmus+/Key Action 1: Learning Mobility of Individuals/ Mobility project for school education staff/ Staff training"

Μουσειακή μάθηση και εμπειρία

Ηγεσία στην Εκπαίδευση

Υποστήριξη Μαθητών στο Σχολείο με Διαφοροποιημένα Πολιτισμικά Περιβάλλοντα

Πρόγραμμα Επικαιροποίησης & Ανατροφοδότησης Δεξιοτήτων των Αποφοίτων του Προγράμματος "Παιδαγωγικής & Διδακτικής Επάρκειας"

Διετές Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο στη Γνωσιακή Συμπεριφορική Ψυχοθεραπεία (ΓΣΨ)

Designing and implementing Point Prevalence Surveys of healthcare-associated infections and antibiotic use

Φαρμακευτικά Φυτά. Από την παραδοσιακή και τη λαϊκή ιατρική στην Επιστήμη

Care and use of laboratory animals: mice, rats, zebrafish

Ετήσια ενημερωτικά μεταπτυχιακά σεμινάρια τεκμηριωμένης ιατρικής στην πνευμονολογία

Σεμινάρια Επιμόρφωσης Προσωπικού Παραϊατρικής Υποστήριξης Οφθαλμολογικού Ιατρείου

Σύγχρονες εξελίξεις στην καρδιολογία

Εκπαίδευση στην Ανοσοβιολογία Πεπτικού - workshop

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων: ΥΑ 229722/Ζ1/2018 - ΦΕΚ 4/Β'/05.01.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 2496/2021 - ΦΕΚ 5176/Β'/09.11.2021

Αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένα από τα προγράμματα του Πανεπιστημίου:

Επιμόρφωση εκπαιδευτών στην Ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές

Επιμόρφωση νεοδιορισθέντων εκπαιδευτικών του Μουσικού Σχολείου Άρτας

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση

Ιόνιο Πανεπιστήμιο (ΙΠ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΙΠ: ΥΑ 47258/Ζ1/2021 - ΦΕΚ 1149/Β'/29.03.2018

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 1012/2021 - ΦΕΚ 1186/Β'/09.04.2019

Παρακάτω αναφέρονται τα επιμορφωτικά προγράμματα του ΙΠ που δεν έχουν λήξει:

OPEN ART: Διαδραστικές Τεχνολογίες στις Τέχνες και στο Σχεδιασμό

Η ψηφιακή τεχνολογία στη μουσική και ηχητική εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων

Μουσική αγωγή στην προσχολική ηλικία

Παιδαγωγική του πιάνου και σύγχρονες προσεγγίσεις: Αυτοσχεδιασμός, ομαδικό πιάνο, συμπερίληψη και σύγχρονο ρεπερτόριο

Επτανησιακός πολιτισμός: Γράμματα, Τέχνες, Κοινωνία, Οικονομία, Δίκαιο (14^{ος} – 20^{ος} αι.

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)

Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΜΠ: ΥΑ 45326/Ζ1/2021 - ΦΕΚ 1711.26.04.2021

Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας: 23231/2021 - ΦΕΚ 2686/Β'/24.06.2021

Η παρακολούθηση των προγραμμάτων αποφέρει πιστοποιητικό εξειδικευμένης επιμόρφωσης, καθώς αυτά είναι πιστοποιημένα σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης ποιότητας ISO 9001:2015.

Τα προγράμματα ξεκίνησαν τον Ιανουάριο του 2022. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν ορισμένα κριτήρια, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο του κάθε προγράμματος, ώστε να μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή. Το 50% των διδασκτρων συμμετοχής καταβάλλονται πριν την έναρξη των προγραμμάτων και το υπόλοιπο 50% μετά τη λήξη τους.

1. ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

• Επιθεώρηση και Δομική Αξιολόγηση Γεφυρών και Τεχνικών Έργων (Πολιτικοί Μηχανικοί)

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Σαπουντζάκης Ε.

Εκπαιδευτές: Βάγιας Ι., Καββαδάς Μ., Καλογήρου Κ., Μπαδογιάννης Ε., Πανέτσος Π., Παπανικόλας Π., Σιγάλας Ι., Σπινάσας Ι., Σταθόπουλος-Βλάμης Α.

Έναρξη διδασκαλίας: 05.09.2022

Διάρκεια: 130 ώρες (30 ώρες εργαστηρίων)

Κόστος: 800 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ' αποστάσεως (67 %), διά ζώσης εκπαίδευση (33 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: Πτυχίο Πολιτικού Μηχανικού, Πιστοποιητικό Ξένης Γλώσσας

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ και MS Office, AutoCAD

Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η γνώση των βασικών μεθόδων κατασκευής των γεφυρών και τεχνικών έργων, των μονίμων, κινητών, έκτακτων και τυχηματικών φορτίσεών τους, των τρόπων μηχανικής συμπεριφοράς τους υπό λειτουργία και αστοχία έναντι των διαφορετικών συνδυασμών φορτίσεων, των τρόπων ελέγχου και αποτίμησης της ποσοτικής και ποιοτικής εκδήλωσης των διάφορων αστοχιών/υπερβάσεων των οριακών καταστάσεών τους.
- Η γνώση των βασικών μηχανισμών γήρανσης των δομικών υλικών των γεφυρών και τεχνικών έργων. Τρόποι προστασίας, περιβάλλοντα και συνθήκες έκθεσης, μηχανισμοί εξέλιξης και εκδήλωσης της γήρανσης ανά είδος δομικού/λειτουργικού στοιχείου. Παραδοχές σχεδιασμού, όρια χρονικά και ποσοτικά έως την κρίσιμη δομική ή λειτουργική απώλεια, ανά είδος δομικού στοιχείου.
- Η γνώση των βασικών μεθόδων παρατήρησης, ελέγχου, δειγματοληψίας, για τον ποιοτικό και ποσοτικό προσδιορισμό της γήρανσης των δομικών υλικών των γεφυρών και τεχνικών έργων και της εξέλιξής της, της δομικής και λειτουργικής υποβάθμισής τους. Οπτικός έλεγχος με χρήση απλού μετρητικού εξοπλισμού. Εργαστηριακός έλεγχος δειγμάτων. Μη καταστροφικός έλεγχος πεδίου.

- Η γνώση των βασικών παραδοχών, απαιτήσεων, στόχων των εν ισχύ ελληνικών και διεθνών κανονισμών επιθεώρησης και αξιολόγησης γεφυρών και τεχνικών έργων. Θέσεις, κατηγορίες ελέγχου. Μέθοδοι αξιολόγησης – βαθμολόγησης κατάστασης. Μέθοδοι αναλυτικής δομικής αξιολόγησης.
- Η επιτυχής εφαρμογή των θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων στην επιθεώρηση και αξιολόγηση τριών οδικών γεφυρών.

- **Στατική Λειτουργία & Σχεδιασμός των Δομικών Κατασκευών (Πολιτικοί Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Σταυρίδης Α.

Εκπαιδευτές: Καπογιάννης Ι.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.03.2022

Διάρκεια: 110 ώρες (3 ώρες θεωρία και 2.5 ώρες εφαρμογές ανά εβδομάδα)

Κόστος: 495 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ' αποστάσεως (100 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ τεχνικής κατεύθυνσης (ή τελειόφοιτους σπουδαστές)

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Στόχος προγράμματος: ουσιαστική προσέγγιση του σχεδιασμού κάθε είδους δομικής κατασκευής, βασισμένη στην κατανόηση της στατικής λειτουργίας.

2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ & MANAGEMENT

- **Διοίκηση και Έλεγχος Ποιότητας: Θεωρία, Πρακτική και Εργαλεία (Μηχανολόγοι Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 2^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κηρυττόπουλος Κ.

Εκπαιδευτές: Χατζηστέλιος Γ., Κρόκος Φ., Παπαδάκης Ι., Σαριδάκης Ι., Δεληγιάννη Α.

Έναρξη διδασκαλίας: 13.05.2022

Διάρκεια: 20 ώρες (2ωρα ανά εβδομάδα μέσω TEAMS)

Κόστος: 350 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (40 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (60 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ, Πιστοποιητικό Ξένης Γλώσσας (Αγγλικών Β2)

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η εξειδίκευση των εκπαιδευομένων στον έλεγχο, τη διασφάλιση και τη διοίκηση της ποιότητας,
- Ο εφοδιασμός τους εκπαιδευομένων με τις απαιτούμενες δεξιότητες, ώστε να μπορούν να στελεχώσουν τα τμήματα ελέγχου και διασφάλισης ποιότητας μεταποιητικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών,
- Η δημιουργία στελεχών που θα μπορούν να καθοδηγήσουν οργανισμούς, του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που θέλουν να εφαρμόσουν προγράμματα ποιότητας και να ηγηθούν της εφαρμογής αυτών.

- **Υλοποιώντας την Αλυσίδα Αξίας μέσα από τη Χρήση του ERP Συστήματος SAP S/4 HANA (Μηχανολόγοι Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κηρυττόπουλος Κ.

Εκπαιδευτές: Χατζηστέλιος Γ., Κρόκος Φ., Παπαδάκης Ι., Σαριδάκης Ι., Δεληγιάννη Α.

Έναρξη διδασκαλίας: 04.05.2022

Διάρκεια: 80 ώρες (4 ώρες ανά εβδομάδα μέσω TEAMS)

Κόστος: 550 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (37.5 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (62.5 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: Πιστοποιητικό Ξένης Γλώσσας (Αγγλικών Β2)

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, επιθυμητή η επαγγελματική εμπειρία πάνω στο γνωστικό αντικείμενο

Στόχος του προγράμματος είναι οι εκπαιδευόμενοι να κατανοήσουν τη σημασία των συστημάτων ERP (Enterprise Resource Planning) στη λειτουργία της σύγχρονης επιχείρησης και παράλληλα να αποκτήσουν γνώση της λειτουργίας του SAP και ευχέρεια στη χρήση του.

- **Βιώσιμη Διαχείριση Έργων & Εφαρμογές Πληροφορικής (Πολιτικοί Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Παντουβάκης Π.

Εκπαιδευτές: Αγαπάκη Ε., Καντιάνης Δ., Μαραβάς Α., Πάνας Α.

Έναρξη διδασκαλίας: 20.01.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 480 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (50 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (50 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ κατά προτίμηση με τεχνικό ή οικονομικό αντικείμενο, υποψήφιοι με μεγάλη εργασιακή εμπειρία πάνω στο γνωστικό αντικείμενο μπορεί να γίνουν δεκτοί

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη διαχείριση έργων σε κάθε οργανωτικό περιβάλλον, με κατανόηση τόσο των τεχνικών κρίσιμου δρόμου / ακολουθίας, πιθανοτικής θεώρησης, σχεδιασμού και παρακολούθησης των πόρων και του κόστους όσο και των βασικών προτύπων διαχείρισης έργων (PMI, IPMA, PM2, ISO 21500 κλπ) και βιωσιμότητας (ISO 14000, 50001, 26000, 37001 κλπ).

- **Κατάρτιση εργαζομένων στον Κλάδο των Logistics (Μηχανολόγοι Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Πόνης Σ.

Εκπαιδευτές: Τατσιόπουλος Η., Ρεντιζέλας Α., Τζανέτου Δ., Αγαλιανός Κ., Ευθυμίου Ο., Αρετουλάκη Ε., Μαρούτας Θ., Πλάκας-Κουμαδωράκης Γ., Ανδριανόπουλος Π., Μουσχουτζή Μ.

Έναρξη διδασκαλίας: 20.01.2022

Διάρκεια: 80 ώρες

Κόστος: 500 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (50 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (50 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ ή εργασιακή εμπειρία 2 χρόνων πάνω στο γνωστικό αντικείμενο

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, καλή γνώση Αγγλικών

Στόχος είναι, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι να έχουν αποκτήσει μια διευρυμένη οπτική των εξελίξεων της Τέταρτης Βιομηχανικής Επανάστασης στον χώρο των logistics, να έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές του ψηφιακού μετασχηματισμού των σύγχρονων επιχειρήσεων και να έχουν εξοικειωθεί με μια σειρά από βασικές, αλλά και προηγμένες δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν στην επαγγελματική τους πορεία στον χώρο των logistics τα επόμενα χρόνια.

3. ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

- **Ψηφιακή Λειτουργία Έξυπνων Αισθητήρων για Έξυπνες Πόλεις (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χριστοφόρου Ε.

Εκπαιδευτές: Αγγελόπουλος Σ., Παττακός Π.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.02.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 350 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (10 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (90 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ/Λυκείου

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, επιθυμητή η γνώση Αγγλικών

Σκόπος του προγράμματος είναι οι συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις τεχνολογίες που σχετίζονται με την ανάπτυξη των Έξυπνων Πόλεων.

- **Ψηφιακή Λειτουργία Φωτοβολταϊκών Πάρκων και Συστημάτων Θερμικής Αποθήκευσης Ενέργειας (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χριστοφόρου Ε.

Εκπαιδευτές: Αγγελόπουλος Σ., Πρίφτης Π., Στεφανάκης Ν.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.02.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 350 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (10 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (90 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ/Λυκείου

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, επιθυμητή η γνώση Αγγλικών

Σκόπος του προγράμματος είναι οι συμμετέχοντες κατανοήσουν τις τεχνολογίες που σχετίζονται με τα φωτοβολταϊκά πάρκα και τα συστήματα θερμικής αποθήκευσης ενέργειας.

- **Ψηφιακή Λειτουργία Θερμοκηπίων Υδροπονίας (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χριστοφόρου Ε.

Εκπαιδευτές: Αγγελόπουλος Σ., Καυγά Α., Στεφανάκης Ν., Μαγγιώρου Ε.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.02.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 350 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (10 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (90 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ/Λυκείου

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, επιθυμητή η γνώση Αγγλικών

Σκόπος του προγράμματος είναι οι συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις τεχνολογίες που σχετίζονται με τα υδροπονικά θερμοκήπια. Επίσης, θα ενημερωθούν για τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων της επιλογής των κατάλληλων αισθητήρων, της σχεδίασης των ηλεκτρονικών διατάξεων μέτρησης, της χρήσης και προγραμματισμού μικροελεγκτών, καθώς και της 3D σχεδίασης και κατασκευής εξαρτημάτων.

- **Ψηφιακή Λειτουργία Χώρων Απαλλαγμένων από Ιικό Φορτίο (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Χριστοφόρου Ε.

Εκπαιδευτές: Αγγελόπουλος Σ., Χρυσανθούδη Ι., Γεωργιάς Α.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.02.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 350 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (10 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (90 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ/Λυκείου

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, επιθυμητή η γνώση Αγγλικών

Σκόπος του προγράμματος είναι οι συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις τεχνολογίες που σχετίζονται με τη μέτρηση ικού φορτίου και την απολύμανση των χώρων. Επίσης, θα ενημερωθούν για όλα τα στάδια κατασκευής ενός συστήματος αισθητήρων μέτρησης, συμπεριλαμβανομένων της επιλογής των κατάλληλων αισθητήρων, της σχεδίασης των ηλεκτρονικών διατάξεων μέτρησης, της χρήσης και προγραμματισμού μικροελεγκτών, καθώς και της 3D σχεδίασης και κατασκευής εξαρτημάτων.

- **Σύγχρονες Τεχνικές Ανάπτυξης Λογισμικού με Χρήση Ευέλικτων Μεθοδολογιών (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Τσανάκας Π.

Εκπαιδευτές: Βεσκούκης Β., Κόνιαρης Μ., Διακονικολάου Κ., Γιακουμής Ι., Βέλτσος Κ.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.03.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 400 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (60 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (40 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ, χρήση ενός σύγχρονου IDE (integrated development environment), καλή γνώση μιας αντικειμενοστραφούς γλώσσας προγραμματισμού, γνώση ενός Σχεσιακού Συστήματος Βάσεων Δεδομένων

Σκοπός του προγράμματος είναι οι εκπαιδευόμενοι (απόφοιτοι σχολών πληροφορικής ή νέοι προγραμματιστές) να αποκτήσουν την απαραίτητη πρακτική εμπειρία σε τεχνικές ανάπτυξης λογισμικού, ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας της πληροφορικής με πολύ καλύτερους όρους και σε πολύ καλύτερες θέσεις. Επιπλέον, να αποκτήσουν εμπειρία σε τεχνικές συνεργασίας και σύγχρονες μεθοδολογίες ανάπτυξης λογισμικού, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αναζητήσουν θέσεις στη διεθνή αγορά εργασίας της πληροφορικής, εργαζόμενοι εξ αποστάσεως.

4. ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

- **Βιοπληροφορική (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ματσόπουλος Γ.

Εκπαιδευτές: Μακρής Ι.

Έναρξη διδασκαλίας: 12.09.2022

Διάρκεια: 48 ώρες

Κόστος: 240 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (80 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (20 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο θετικών επιστημών, πτυχίο Αγγλικής γλώσσας

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Οι συμμετέχοντες με το πέρας των μαθημάτων θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν τα είδη των προβλημάτων που μπορούν να επιλυθούν με τη βοήθεια μεθόδων βιοπληροφορικής
- να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν σωστά τις κατάλληλες βάσεις δεδομένων καθώς και τα σχετικά εργαλεία
- να εφαρμόζουν τα υπολογιστικά βήματα των αναλύσεων και να αξιολογούν τα αποτελέσματα.
- να κατανοούν τις εφαρμογές της βιοπληροφορικής στη διάγνωση και εξατομικευμένη θεραπεία.

- **Βιοοικονομία και Βιοτεχνολογία (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικοί Υπεύθυνοι: Κολίσης Φ., Τόπακας Ε.

Εκπαιδευτές: Μαμμά, Δ.

Έναρξη διδασκαλίας: 20.01.2022

Διάρκεια: 60 ώρες

Κόστος: 500 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (70 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (30 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο θετικών επιστημών, πτυχίο Αγγλικής γλώσσας

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Σκοπός του προγράμματος είναι η απόκτηση εφοδίων από τους συμμετέχοντες ώστε αυτοί:

- να αναδείξουν και να προωθήσουν τον ρόλο που μπορεί να παίξει η Βιομηχανική Βιοτεχνολογία σε μια στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν σωστά τις κατάλληλες βάσεις δεδομένων καθώς και τα σχετικά εργαλεία
- να αντιμετωπίσουν και να βρουν τις απαραίτητες λύσεις για την αναδιάρθρωση ή αντικατάσταση βιομηχανικών διεργασιών που δημιουργούν προβλήματα ρύπανσης, αυξημένης παραγωγής CO₂, που απαιτούν μεγάλη κατανάλωση ύδατος ή συνεπάγονται μεγάλο ενεργειακό κόστος με Βιοτεχνολογικές διεργασίες που θα στηρίζονται στη Βιοχημική Μηχανική, την Ενζυμική Τεχνολογία, και την Βιοκατάλυση.

5. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΝΤΕΛΟΠΟΙΗΣΗ

- **Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων στις Θετικές Επιστήμες - Χρήση Στατιστικών Πακέτων (Χημικοί Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Τσόπελας Φ.

Εκπαιδευτές: Τσακανίκα Λ., Λυμπεροπούλου Θ., Μικέδη Α., Δανιάς Π., Στεργιόπουλος Χ.

Έναρξη διδασκαλίας: 20.01.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 350 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (60 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (40 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ κυρίως θετικών επιστημών ή επιστημών υγείας

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Το πρόγραμμα έχει ως στόχο την αναβάθμιση των γνώσεων των καταρτιζομένων σε αντικείμενα στατιστικής ανάλυσης πειραματικών δεδομένων και χρήσης ευρέως χρησιμοποιούμενων στατιστικών λογισμικών.

- **Ανάλυση Στατιστικών Δεδομένων με Χρήση Προχωρημένων Υπολογιστικών Εργαλείων (Χημικοί Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Τσακανίκας Α.

Εκπαιδευτές: Πρωτόγερου Α., Καστέλλη Ι., Παναγιωτόπουλος Π., Σιώκας Ε., Δήμας Π., Σταμόπουλος Δ.

Έναρξη διδασκαλίας: 20.01.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 400 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (70 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (30 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο ΑΕΙ/ΑΤΕΙ θετικής ή οικονομικής κατεύθυνσης

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ και βασικές γνώσεις χρήσης του, γνώση Microsoft Excel, Word

Το πρόγραμμα προσφέρει στους εκπαιδευόμενους εξοικείωση με βασικές εφαρμογές της στατιστικής και της ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων, επεκτείνοντας το υπόβαθρό τους με μια ευρεία γκάμα ικανοτήτων με μεγάλη ζήτηση στην αγορά εργασίας.

6. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- **Μελέτη - Σχεδίαση - Κατασκευή - Έλεγχος Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων Χαμηλής Τάσης (Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Υπολογιστών)**

Κύκλος προγράμματος: 2^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γκόνος Ι.

Εκπαιδευτές: Πολυκράτη Α., Κοκάλης Χ., Νικολοπούλου Ε., Δαμιανάκη Κ., Κιμουλάκης Ν., Ηλία Ν., Αθανασιάδης Θ., Κονταργύρη Β., Ανδροβιτσανέας Β., Χριστοδούλου Χ., Παπασταμάτης Π., Σανδαλίδης Χ., Παντελής Γ.

Έναρξη διδασκαλίας: 09.05.2022

Διάρκεια: 50 ώρες

Κόστος: 350 € (50% κατά την εγγραφή και 50% 2 εβδομάδες μετά την έναρξη των μαθημάτων)

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (70 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (30 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο μηχανικού ΑΕΙ/ΑΤΕΙ ή ειδίκευση σε τεχνικό κομμάτι σχετικό με την ηλεκτρολογία ή πτυχίο ΙΕΚ-ΕΠΑΛ-ΤΕΕ ηλεκτρολογικής ειδικότητας, κατοχή του Προτύπου ΕΛΟΤ 60364:2020

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Σκοπός του προγράμματος είναι να συμβάλλει στην βελτίωση της αξιοπιστίας, τη βελτίωση της παραγωγικότητας και των συνθηκών εργασίας του Μηχανικού/Τεχνικού που δραστηριοποιείται στο αντικείμενο των Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων Χαμηλής Τάσης.

7. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- **Περιβαλλοντική Αδειοδότηση Τεχνικών Έργων και Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Αγρονόμοι και Τοπογράφοι Μηχανικοί – Μηχανικοί Γεωπληροφορικής)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Παπαδοπούλου Μ.

Εκπαιδευτές: Μέλισσας Δ., Τσουκαλά Β., Παπακωνσταντίνου Δ., Δημητρίου Δ.

Έναρξη διδασκαλίας: -

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 550 €

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (60 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (40 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πτυχίο Πολυτεχνικής Σχολής ή Σχολής Θετικών Επιστημών ή Νομικής Σχολής ή επαγγελματική εμπειρία στην περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα συμβάλει στην κατανόηση του θεσμικού πλαισίου της περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, καθώς και στην κατανόηση των βασικών εννοιών της διαδικασίας εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

8. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- Εφαρμογή Νέων Τεχνολογιών σε Φορτηγά και Ειδικά Οχήματα (Μηχανολόγοι Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κουλοχέρης Δ.

Εκπαιδευτές: Τσιούρβα Θ., Τομαρά Σ., Βόσου Κ., Κουλοχέρης Β.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.03.2022

Διάρκεια: 80 ώρες

Κόστος: 500 € (υπάρχει ειδικός όρος για μείωση των διδάκτρων σε περίπτωση που πάνω από 3 άτομα συμμετέχουν από τον ίδιο φορέα)

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (50 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (50 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πιστοποιητικό μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλάδου μηχανολογίας ή συναφούς ειδικότητας ή απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ (Πολυτεχνικής Σχολής/Σχολής Θετικών Επιστημών)

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Σκοπός του προγράμματος είναι οι εκπαιδευόμενοι να έχουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο σχετικά με τις νέες τεχνολογίες που εφαρμόζονται στα φορτηγά και ειδικά οχήματα.

• **Ασφαλής Μεταφορά Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Μηχανολόγοι Μηχανικοί)**

Κύκλος προγράμματος: 1^{ος}

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κουλοχέρης Δ.

Εκπαιδευτές: Τσιούρβα Θ., Τομαρά Σ., Βόσου Κ., Κουλοχέρης Β.

Έναρξη διδασκαλίας: 01.03.2022

Διάρκεια: 100 ώρες

Κόστος: 650 € (υπάρχει ειδικός όρος για μείωση των διδάκτρων σε περίπτωση που πάνω από 3 άτομα συμμετέχουν από τον ίδιο φορέα)

Τρόπος διδασκαλίας: σύγχρονη εξ αποστάσεως (50 %), ασύγχρονη εξ' αποστάσεως (50 %)

Δικαιολογητικά εγγραφής: πιστοποιητικό ξένης γλώσσας επιπέδου B2

Προαπαιτούμενα συμμετοχής: κατοχή Η/Υ

Σκοπός του προγράμματος είναι οι εκπαιδευόμενοι να έχουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο, ώστε να κατανοούν σύνθετα ζητήματα που άπτονται της ασφαλούς μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων.

Μέρος 3^ο – έρευνα ενδιαφέροντος και στατιστική ανάλυση πάνω στα επιμορφωτικά προγράμματα των ΚΕΔΙΒΙΜ για κλάδους θετικών επιστημών και επιστημών υγείας

Το πρόγραμμα SPSS

Το SPSS (Statistical Product and Service Solutions) είναι μια πλατφόρμα λογισμικού στατιστικής ανάλυσης. Η πρώτη έκδοση σχεδιάστηκε το 1968 από τους Norman H. Nie, Dale H. Bent, και C. Hadlai Hull με σκόπο τη στατιστική ανάλυση κοινωνικών επιστημών.

Η εταιρεία SPSS Inc. εξαγοράστηκε από την IBM τον Ιούλιο του 2009. Η τελευταία έκδοση του λογισμικού είναι η SPSS 28.0.1.1.

Έρευνα ενδιαφέροντος μέσω ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε απευθύνεται σε άτομα που εργάζονται ή πρόκειται να εργαστούν στον κλάδο του Χημικού Μηχανικού και σε κλάδους θετικών επιστημών και επιστημών υγείας συναφείς με αυτόν του Χημικού Μηχανικού, για όλες τις ηλικιακές ομάδες ενηλίκων. Οι συμμετέχοντες μπορεί να είναι κάτοικοι Ελλάδας ή εξωτερικού (τα περισσότερα επιμορφωτικά προγράμματα του ΕΜΠ πραγματοποιούνται εξ'αποστάσεως). Σκοπός των ερωτήσεων είναι η έρευνα ενδιαφέροντος πάνω στα νέα προγράμματα του ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ και η συσχέτιση των προτιμήσεων των συμμετεχόντων με προσωπικά τους στοιχεία, με βλέψεις για το μέλλον και άλλες παραμέτρους. Από το ερωτηματολόγιο μπορούν επίσης να εξαχθούν συμπεράσματα ως προς την απορρόφηση της κάθε ειδικότητας από την αγορά εργασίας.

Οι κλάδοι που κλήθηκαν να απαντήσουν στις 24 ερωτήσεις είναι: Χημικός Μηχανικός, Χημικός, Φυσικός, Βιολόγος, Απόφοιτοι ή φοιτητές ΤΕΙ (Τεχνολογία Τροφίμων, Οινολογία και Τεχνολογία Ποτών), Γεωπόνος, Περιβαλλοντολόγος, Φαρμακοποιός, Επιστήμη των Υλικών (οι κλάδοι παρουσιάζονται σε φθίνουσα σειρά ως προς τις συμμετοχές). Το άνω όριο του δείγματος ήταν 250 συμμετοχές, με έμφαση στους Χημικούς Μηχανικούς και στους Χημικούς (60 άτομα). Οι ερωτήσεις ήταν προσωπικής και γενικής φύσεως. Η επιλογή των συμμετεχόντων έγινε τυχαία, είτε με απευθείας προσέγγιση των φοιτητών στα Ιδρύματα και των εκπαιδευτικών στην Πρωτοβάθμια

και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είτε με αποστολή του ερωτηματολογίου στην ηλεκτρονική διεύθυνση φίλων και γνωστών, είτε μέσω του διαδικτύου (forums και μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Προτού αποσταλεί ή παρουσιαστεί το ερωτηματολόγιο, γνωστοποιήθηκε στους συμμετέχοντες ο τρόπος επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων:

«για τις ανάγκες της εργασίας, συλλέγω κάποια προσωπικά σας δεδομένα, όπως η ηλεκτρονική σας διεύθυνση, η ηλικία σας, το ετήσιο εισόδημα κα. Όλα τα παραπάνω δεδομένα θα αποθηκεύονται προσωρινά στο αρχείο μου και θα χρησιμοποιηθούν μόνο από μένα και μόνο για το σκοπό συγγραφής της διπλωματικής μου εργασίας. Μετά το πέρας της στατιστικής ανάλυσης του δείγματος και της επεξεργασίας των αποτελεσμάτων, οποιοδήποτε προσωπικό δεδομένο θα διαγραφεί. Τα αποτελέσματα θα παρουσιαστούν ομαδοποιημένα με πλήρη ανωνυμία χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο το προσωπικό απόρρητο των συμμετεχόντων.»

Το ερωτηματολόγιο βρίσκεται στον παρακάτω σύνδεσμο (google forms):

<https://forms.gle/NRPyorgQuYFrBJLF6>

Ακολουθούν οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις που δόθηκαν (δείγμα 280 ατόμων).

1. Συμπληρώστε την περιοχή διαμονής σας (ανοιχτού τύπου, ελεύθερου κειμένου)

Πίνακας 6: Τοπική κατανομή του δείγματος (ανά νομό της Ελλάδος και χώρας του εξωτερικού)

Ελλάδα / Εξωτερικό	Νομός/Χώρα	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
ΕΛΛΑΔΑ	ΑΤΤΙΚΗΣ	156	55.7
	ΑΧΑΪΑΣ	15	5.3
	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	3	1.1
	ΑΡΤΑΣ	1	0.35
	ΒΟΛΟΥ	2	0.7
	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	2	0.7
	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1	0.3
	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	2	0.7
	ΕΠΙΤΑΝΗΣΩΝ	3	1.1
	ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ	1	0.35
	ΗΛΕΙΑΣ	1	0.35
	ΗΜΑΘΙΑΣ	1	0.35
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	13	4.6
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	18	6.4
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	10	3.6
	ΚΑΒΑΛΑΣ	4	1.4
	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	2	0.7
	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	4	1.4
	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	2	0.7
	ΛΑΡΙΣΑΣ	1	0.35
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	6	2.1
	ΞΑΝΘΗΣ	1	0.35
	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	2	0.7
	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	2	0.7
	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2	0.7
	ΧΑΝΙΩΝ	6	2.1
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	262	93.5
	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	ΑΓΓΛΙΑ	5
ΓΑΛΛΙΑ		4	1.4
ΕΛΒΕΤΙΑ		1	0.35
ΗΠΑ		2	0.7
ΙΤΑΛΙΑ		3	1.1

	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2	0.7
	ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	1	0.35
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	18	6.5
	ΣΥΝΟΛΟ (ΕΛΛΑΔΑ/ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ)	280	100

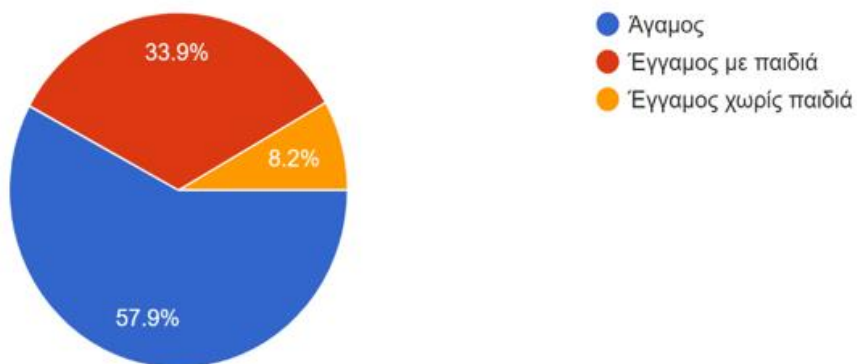
Στο δείγμα συμμετείχαν 18 Ελληνόφωνοι κάτοικοι του εξωτερικού και 262 κάτοικοι Ελλάδος, με τη μεγάλη πλειοψηφία να διαμένει στην Αθήνα.

2. Επιλέξτε την οικογενειακή σας κατάσταση (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 7: Κατανομή του δείγματος βάσει της οικογενειακής κατάστασης

Οικογενειακή κατάσταση		Συχνότητα	Ποσοστό (%)
	Άγαμος	162	57.9
	Έγγαμος χωρίς παιδιά	23	8.2
	Έγγαμος με παιδιά	95	33.9
	Total	280	100.0

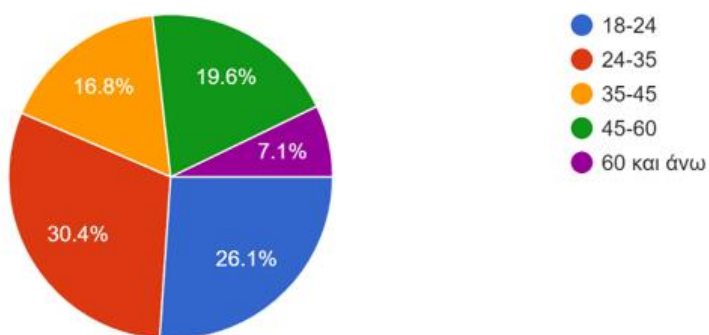

Σχήμα 1: Κατανομή του δείγματος βάσει της οικογενειακής κατάστασης

3. Επιλέξτε την ηλικία σας (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 8: Ηλικιακή κατανομή του δείγματος

Ηλικιακή ομάδα (έτη)		Συχνότητα	Ποσοστό (%)
	18-24	73	26.1
	24-35	85	30.4
	35-45	47	16.8
	45-60	55	19.6
	60+	20	7.1
	Σύνολο	280	100.0

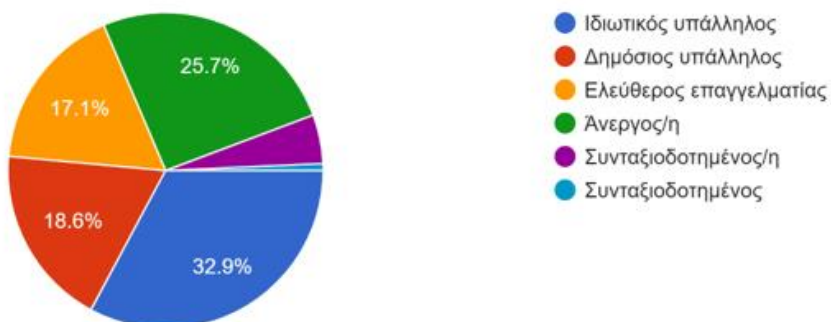

Σχήμα 2: Ηλικιακή κατανομή του δείγματος

4. Επιλέξτε τον τομέα της εργασίας σας (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 9: Κατανομή του δείγματος βάσει τομέα εργασίας

Τομέας εργασίας		Συχνότητα	Ποσοστό (%)
	Ιδιωτικός υπάλληλος	92	32.9
	Δημόσιος υπάλληλος	52	18.6
	Ελεύθερος επαγγελματίας	48	17.1
	Συνταξιοδοτημένος/η	16	5.7
	Άνεργος/η	72	25.7
Σύνολο		280	100.0

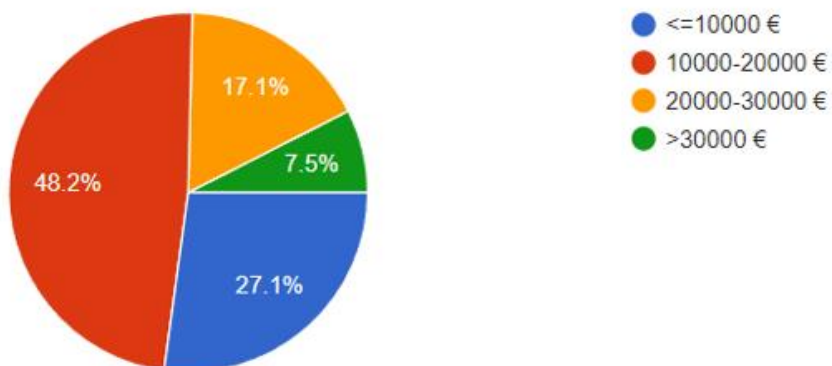

Σχήμα 3: Κατανομή του δείγματος βάσει τομέα εργασίας

5. Επιλέξτε το ετήσιο εισόδημά σας (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 10: Κατανομή του δείγματος βάσει ετήσιου εισοδήματος

Ετήσιο εισόδημα (χιλιάδες ευρώ)		Συχνότητα	Ποσοστό (%)
	<=10	76	27.1
	10-20	135	48.2
	20-30	48	17.1
	30+	21	7.5
	Σύνολο	280	100.0

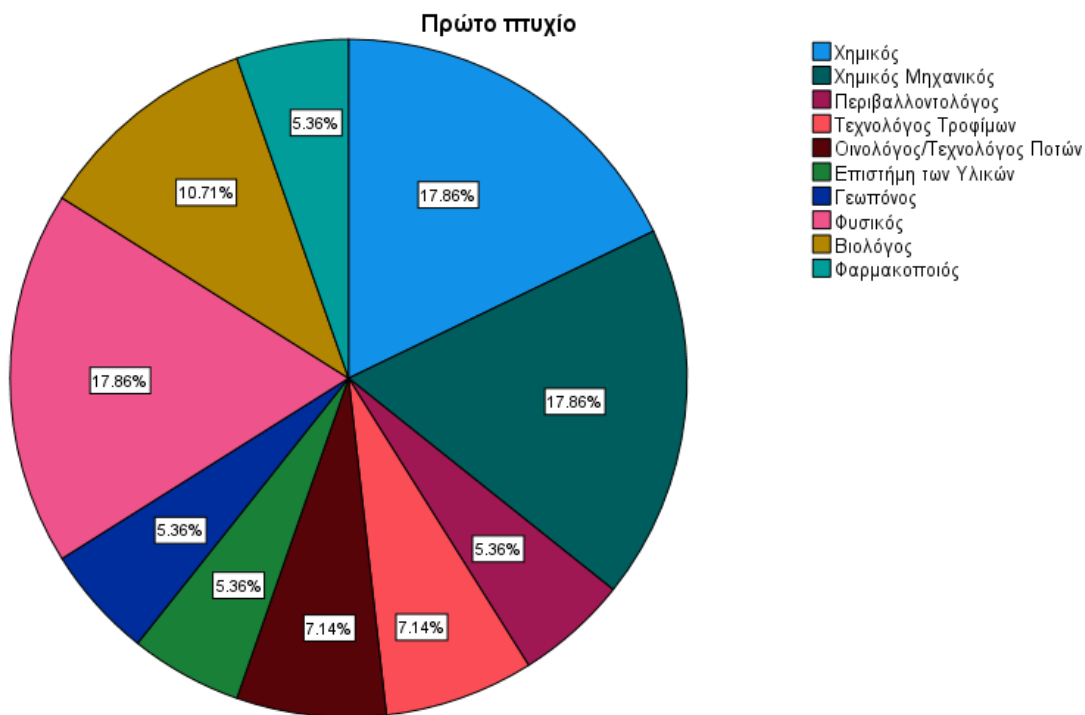

Σχήμα 4: Κατανομή του δείγματος βάσει ετήσιου εισοδήματος

6. Επιλέξτε το αντικείμενο του πρώτου σας πτυχίου (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 11: Κατανομή του δείγματος βάσει του πρώτου πτυχίου

Αντικείμενο πρώτου πτυχίου		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Χημικός	50	17.9
Χημικός Μηχανικός	50	17.9
Περιβαλλοντολόγος	15	5.4
Τεχνολόγος Τροφίμων	20	7.1
Οινολόγος/Τεχνολόγος Ποτών	20	7.1
Επιστήμη των Υλικών	15	5.4
Γεωπόνος	15	5.4
Φυσικός	50	17.9
Βιολόγος	30	10.7
Φαρμακοποιός	15	5.4
Σύνολο	280	100.0

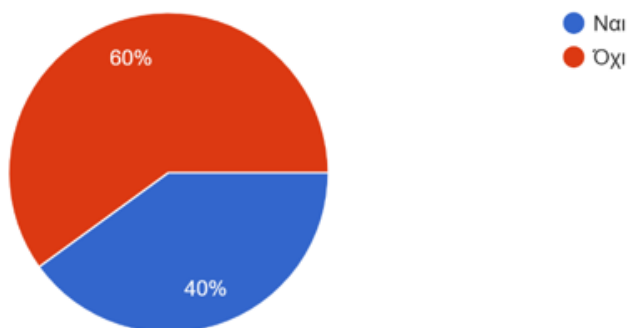

Σχήμα 5: Κατανομή του δείγματος βάσει του πρώτου πτυχίου

7. Είστε κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 12: Κατανομή του δείγματος βάσει μεταπτυχιακών σπουδών

Έχετε ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές;		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ναι	112	40.0
Όχι	168	60.0
Σύνολο	280	100.0

Σχήμα 6: Κατανομή του δείγματος βάσει μεταπτυχιακών σπουδών

8. Αν ναι, συμπληρώστε το αντικείμενο (ανοιχτού τύπου, ελεύθερου κειμένου)

Πίνακας 13: Κατανομή του δείγματος βάσει μεταπτυχιακών σπουδών (σε ευρύτερους κλάδους)

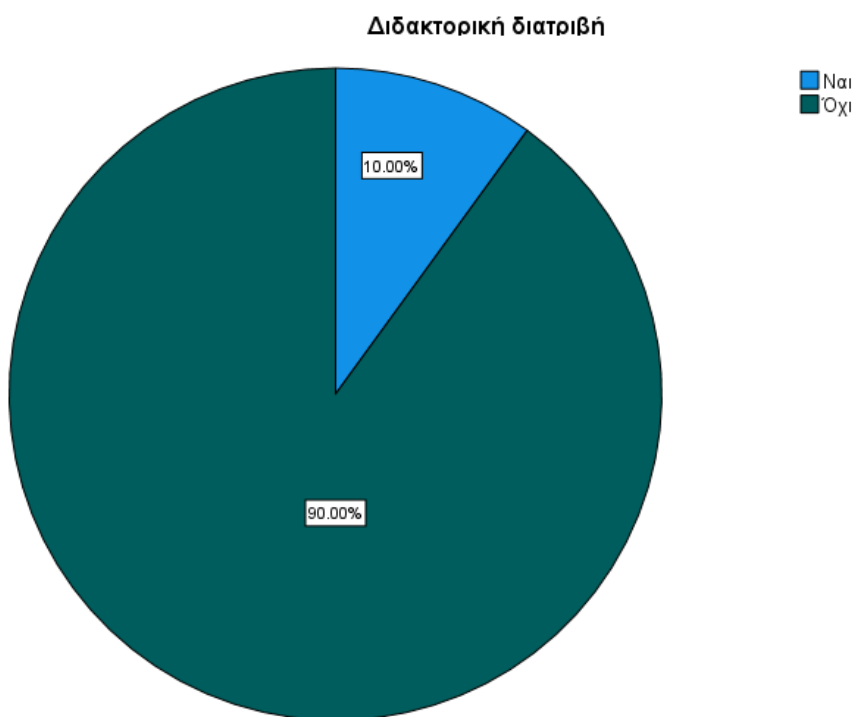
Αντικείμενο παρακολούθησης	Πλήθος
Χημεία πχ. Αναλυτική, Ραδιοχημεία, Φωτοχημεία, Εφαρμοσμένη, Υπερμοριακή	12
Χημική Μηχανική και Βιοτεχνολογία / Διεργασίες / Βιομηχανία Πετρελαίου, Λιπαντικά	5
Εκπαίδευση	4
Περιβάλλον / Περιβαλλοντικές Επιστήμες / Αειφόρος Ανάπτυξη / Θαλάσσιες Επιστήμες / Περιβαλλοντική Μηχανική / Περιβαλλοντική Παιδεία / Σχεδιασμός / Ανάλυση Νερού	16
Πωλήσεις / Marketing / Ανάλυση Αγοράς / Διοίκηση Επιχειρήσεων / Management	14
Ενέργεια	6
Τεχνολογία Τροφίμων / Τρόφιμα / Διασφάλιση ποιότητας τροφίμων / Ζυμωμένα ποτά / HACCP / Χημεία Τροφίμων, Ελαίου	22
Ιατρική/Νανοϊατρική / Ανάλυση DNA / Φαρμακευτική / Υγεία / Αγωγή / Πρώτες βοήθειες / Κλινική Βιοχημεία	8
Φυσική / Ακτινοφυσική / Φυσική υλικών / Αστροφυσική / Αστρονομία	4
Πληροφορική / Προγραμματισμός / Στατιστική / Υπολογιστική Μηχανική	11
Αμπελουργία / Οινολογία / Αμπελοκαλλιέργεια / Επιστήμη οίνου και ζύθου	4
Γεωπονία / Γεωργία ακριβείας / Ζιζανιολογία / Υδροπονική	5
Επιστήμη Υλικών Αρχαιολογικού Ενδιαφέροντος	1

Δόθηκαν συνολικά 112 απαντήσεις από το 40% του δείγματος που έχουν ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές τους.

9. Είστε κάτοχος διδακτορικού διπλώματος; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 14: Κατανομή του δείγματος βάσει διδακτορικών σπουδών

Έχετε ολοκληρώσει διδακτορική διατριβή;		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ναι	28	10.0
Όχι	252	90.0
Σύνολο	280	100.0

Σχήμα 6: Κατανομή του δείγματος βάσει διδακτορικών σπουδών

10. Αν ναι, συμπληρώστε το αντικείμενο (ανοιχτού τύπου, ελεύθερου κειμένου)

Ακολουθούν οι διδακτορικές διατριβές που έχουν ολοκληρωθεί (28 απαντήσεις).

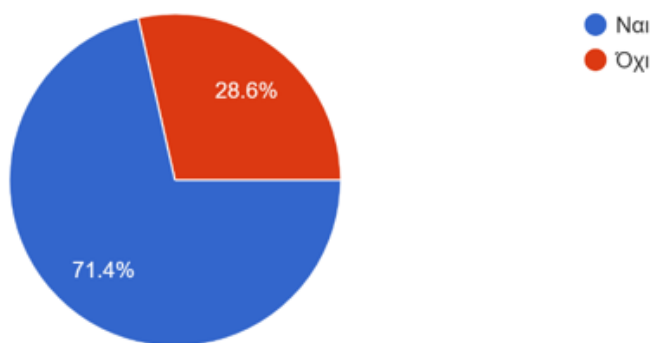
Πίνακας 15: Κατανομή του δείγματος βάσει διδακτορικών σπουδών (σε ευρύτερους κλάδους)

Αντικείμενο παρακολούθησης	Πλήθος
Χημεία / Συνδυαστική Χημεία / Ιατρική Χημεία	3
Χημική Μηχανική / Χημικές Διεργασίες / Πετρελαιοβιομηχανία / Ανάκτηση και Βιομετατροπή ουσιών / Τεχνολογία Τροφίμων	9
Περιβάλλον / Απόβλητα	4
Φυσική / Αστροφυσική / Οπτική	3
Φαρμακευτική / Φαρμακογνωσία / Ιατρική / Ανοσολογία / Επιδημιολογία / Θεραπευτική	4
Γεωργία / Κτηνοτροφία	1
Αμπελουργία / Οινολογία / Οινοτουρισμός / Αλκοολούχα ποτά	4

11. Είστε ενήμερος για την ύπαρξη μαθημάτων/σεμιναρίων από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 16: Βαθμός ενημέρωσης του κοινού σχετικά με επιμορφωτικά προγράμματα

Είστε ενημερωμένος για προγράμματα επιμόρφωσης;		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ναι	200	71.4
Όχι	80	28.6
Σύνολο	280	100.0

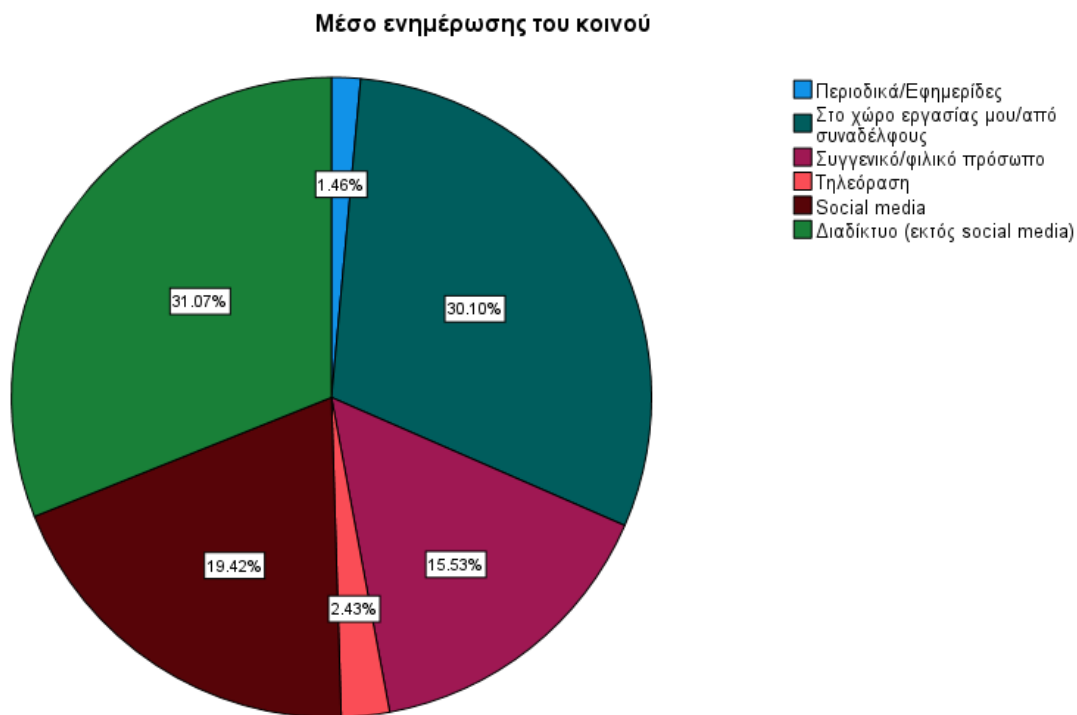

Σχήμα 7: Βαθμός ενημέρωσης του κοινού σχετικά με επιμορφωτικά προγράμματα

12. Αν ναι, πως ενημερωθήκατε για αυτούς τους φορείς; (ανοιχτού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 17: Μέσο ενημέρωσης του κοινού σχετικά με επιμορφωτικά προγράμματα

Μέσο ενημέρωσης για τους επιμορφωτικούς φορείς					
		Συχνότητα	Ποσοστό (%)	Έγκυρο ποσοστό (%)	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	Περιοδικά/Εφημερίδες	3	1.1	1.5	1.5
	Στο χώρο εργασίας μου/από συναδέλφους	62	22.1	30.1	31.6
	Συγγενικό/φιλικό πρόσωπο	32	11.4	15.5	47.1
	Τηλεόραση	5	1.8	2.4	49.5
	Social media	40	14.3	19.4	68.9
	Διαδίκτυο (εκτός social media)	64	22.9	31.1	100.0
	Σύνολο Έγκυρων	206	73.6	100.0	
Άκυρα	Σύνολο Άκυρων	74	26.4		
Σύνολο (άκυρα+έγκυρα)		280	100.0		

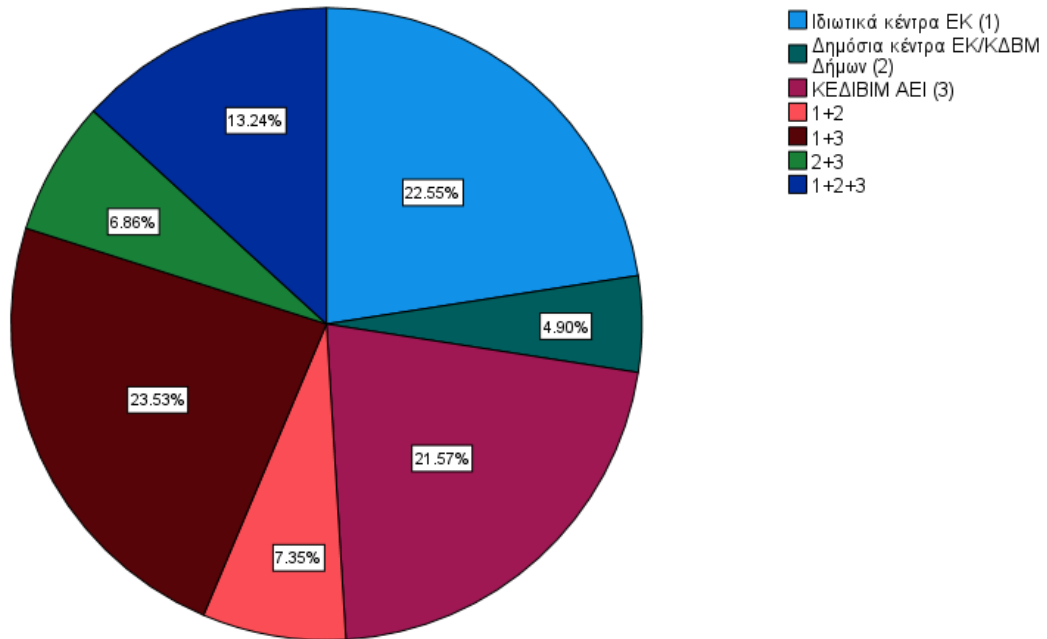
Σχήμα 8: Μέσο ενημέρωσης του κοινού σχετικά με επιμορφωτικά προγράμματα

13. Αν ναι, συμπληρώστε τους φορείς ή τα προγράμματα για τα οποία γνωρίζετε (ανοιχτού τύπου, μία ή περισσότερες επιλογές)

Πίνακας 18: Ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα είδη επιμορφωτικών φορέων

Ποιους από τους παρακάτω φορείς γνωρίζετε;					
		Συχνότητα	Ποσοστό (%)	Έγκυρο ποσοστό (%)	Αθροιστικό Ποσοστό
Έγκυρα	Ιδιωτικά ΕΚ	46	16.4	22.5	22.5
	Δημόσια ΕΚ/ΚΔΒΜ Δήμων	10	3.6	4.9	27.4
	ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΕΙ	44	15.7	21.6	49.0
	Ιδιωτικά ΕΚ και Δημόσια ΕΚ/ΚΔΒΜ Δήμων	15	5.4	7.4	56.4
	Ιδιωτικά κέντρα ΕΚ και ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΕΙ	48	17.1	23.5	79.9
	Δημόσια κέντρα ΕΚ/ΚΔΒΜ Δήμων και ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΕΙ	14	5.0	6.9	86.8
	Ιδιωτικά κέντρα ΕΚ και Δημόσια κέντρα ΕΚ/ΚΔΒΜ Δήμων και ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΕΙ	27	9.6	13.2	100.0
	Σύνολο Έγκυρων	204	72.9	100.0	
Άκυρα	Σύνολο Άκυρων	76	27.1		
Σύνολο (άκυρα+έγκυρα)		280	100.0		

Φορείς επιμόρφωσης

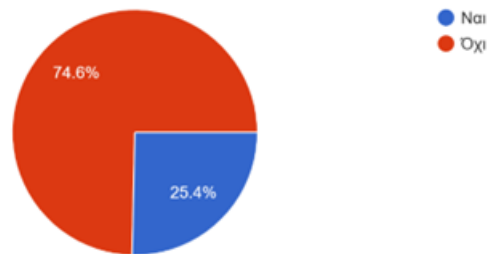

Σχήμα 9: Ενημέρωση του κοινού σχετικά με είδη επιμορφωτικών φορέων

14. Γνωρίζετε για τη σύσταση Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. στο ΕΜΠ; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 19: Βαθμός ενημέρωσης σχετικά με το ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ

Πληροφόρηση για τη λειτουργία ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΜΠ		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ναι	71	25.4
Όχι	209	74.6
Σύνολο	280	100.0

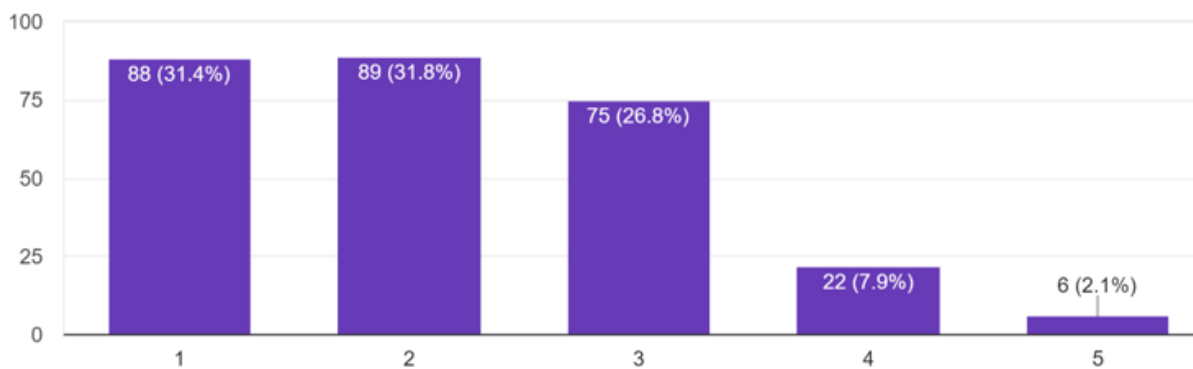

Σχήμα 10: Βαθμός ενημέρωσης σχετικά με το ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ

15. Θα παρακολουθούσατε κάποιο εργαστήριο ή σεμινάριο τώρα ή στο μέλλον; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 20: Βαθμός ενδιαφέροντος για παρακολούθηση των προγραμμάτων ΚΕΛΙΒΙΜ ΕΜΠ

Θα παρακολουθούσατε κάποιο πρόγραμμα;		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
1 Σίγουρα ναι	88	31.4
2 Μάλλον	89	31.8
3 Ίσως	75	26.8
4 Μάλλον όχι	22	7.9
5 Σίγουρα όχι	6	2.1
Σύνολο	280	100.0

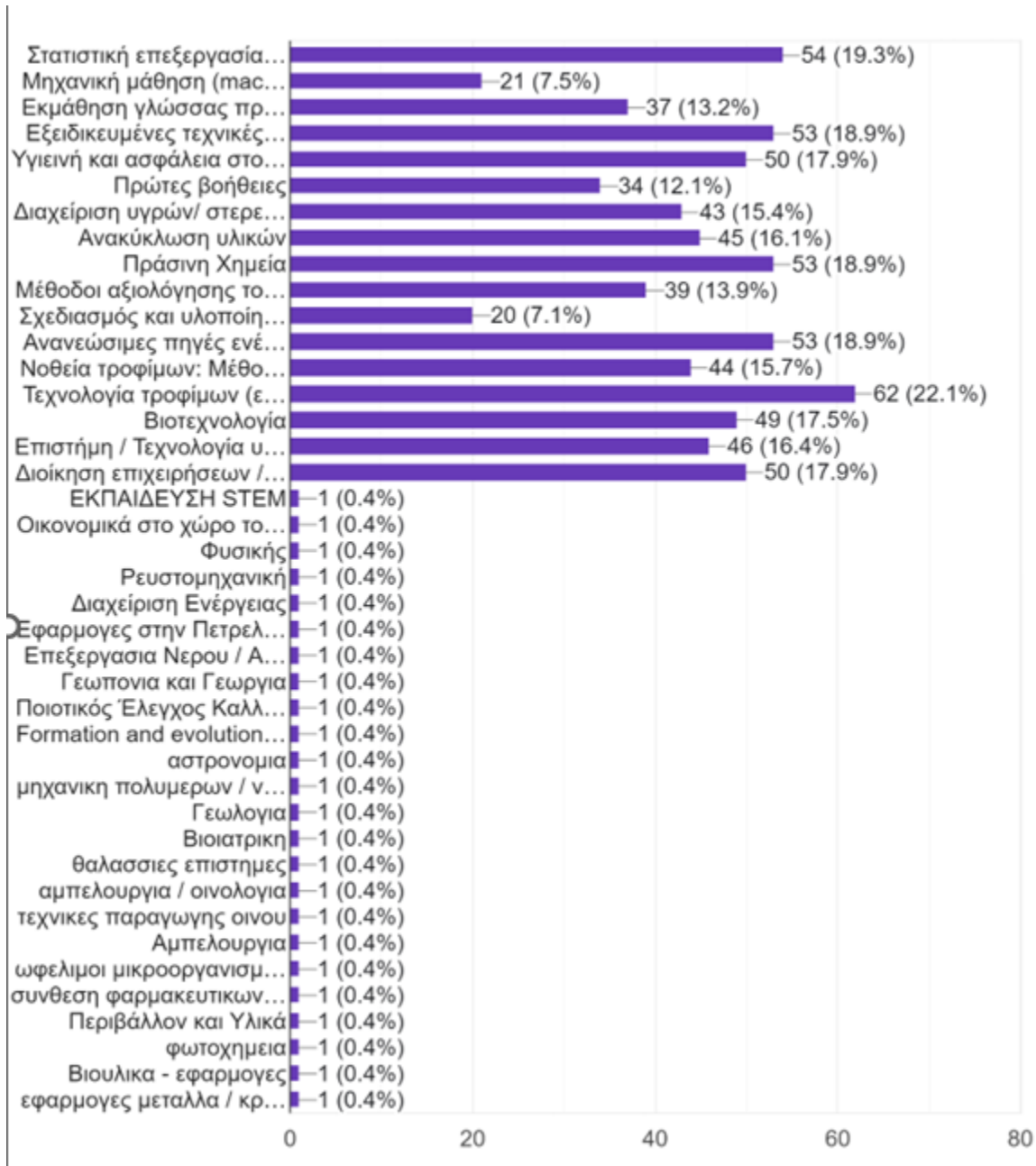

Σχήμα 11: Βαθμός ενδιαφέροντος για παρακολούθηση των προγραμμάτων ΚΕΛΙΒΙΜ ΕΜΠ

Παρατηρούμε πως μια μεγάλη πλειοψηφία είναι διατεθειμένη να παρακολουθήσει μαθήματα/σεμινάρια (6 στους 10) ενώ πολύ λίγα άτομα επέλεξαν «μάλλον όχι» και «σίγουρα όχι» όταν ρωτήθηκαν αν θα παρακολουθούσαν (1 στους 10).

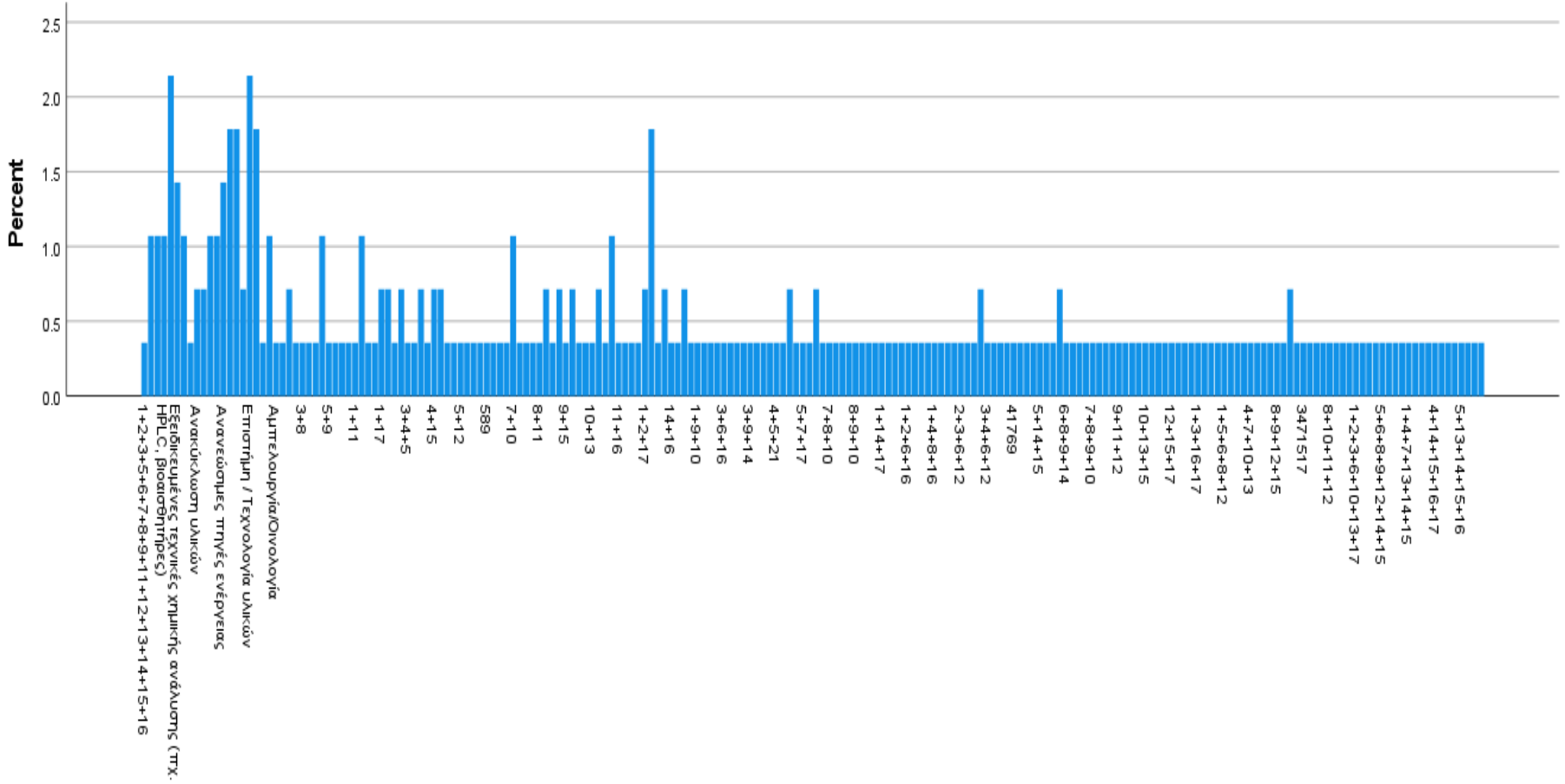
16. Αν παρακολουθούσατε, πάνω σε ποιο/ποια αντικείμενα; (ανοιχτού τύπου, μία ή περισσότερες επιλογές)

Ιστόγραμμα και ραβδόγραμμα 1: βαθμός ενδιαφέροντος για διάφορα επιμορφωτικά προγράμματα (το ραβδόγραμμα περιέχει τα συνολικά αποτελέσματα ενώ το ιστόγραμμα τα αποτελέσματα ανά άτομο)

If so, which subjects?

Πίνακας 21: Ευρετήριο για τα παραπάνω διαγράμματα – αριθμητική ταξινόμηση των αντικειμένων

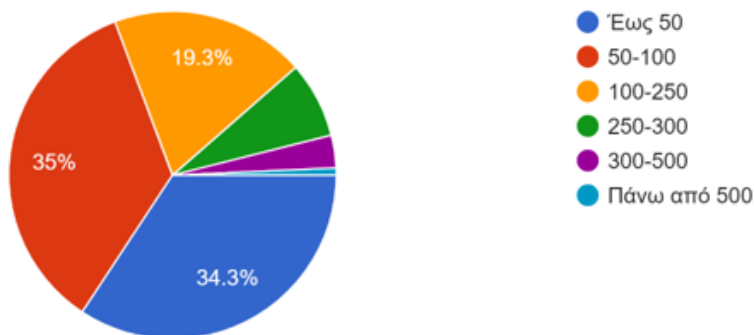
Αριθμός αντικειμένου	Αντικείμενο
1	Στατιστική επεξεργασία πειραματικών δεδομένων
2	Μηχανική μάθηση (machine learning)
3	Εκμάθηση γλώσσας προγραμματισμού H/Y
4	Εξειδικευμένες τεχνικές χημικής ανάλυσης (πχ. HPLC, βιοαισθητήρες)
5	Υγιεινή και ασφάλεια στο χώρο εργασίας
6	Πρώτες βοήθειες
7	Διαχείριση υγρών/ στερεών αποβλήτων
8	Ανακύκλωση υλικών
9	Πράσινη Χημεία
10	Μέθοδοι αξιολόγησης τοξικότητας περιβαλλοντικών ρυπαντών
11	Σχεδιασμός και υλοποίηση περιβαλλοντικών προγραμμάτων στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση
12	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
13	Νοθεία τροφίμων: Μέθοδοι ταυτοποίησης
14	Τεχνολογία τροφίμων (επεξεργασία, συντήρηση, συσκευασία τροφίμων)
15	Βιοτεχνολογία
16	Επιστήμη / Τεχνολογία υλικών
17	Διοίκηση επιχειρήσεων / Marketing
20	Αμπελουργία/Οινολογία
21	Ωφέλιμοι μικροοργανισμοί στη Γεωπονία
22	Σύνθεση φαρμακευτικών ουσιών
23	Περιβάλλον και Υλικά
24	Βιοϋλικά και εφαρμογές
26	Ποιοτικός Έλεγχος Καλλυντικών

Αξίζει να αναφέρουμε πως μεγάλος αριθμός από τους συμμετέχοντες επιθυμούν να παρακολουθήσουν μαθήματα στην Τεχνολογία Τροφίμων, στις εξειδικευμένες τεχνικές χημικής ανάλυσης, στην Πράσινη Χημεία, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τη στατιστική επεξεργασία πειραματικών δεδομένων.

17. Πόσες ώρες θα επιθυμούσατε να παρακολουθήσετε; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 22: Ώρες παρακολούθησης επιμορφωτικών προγραμμάτων

Ώρες παρακολούθησης (h)		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Μέχρι 50	96	34.3
50 με 100	98	35.0
100 με 250	54	19.3
200 με 300	21	7.5
300 με 500	9	3.2
Πάνω απο 500	2	0.7
Σύνολο	280	100.0

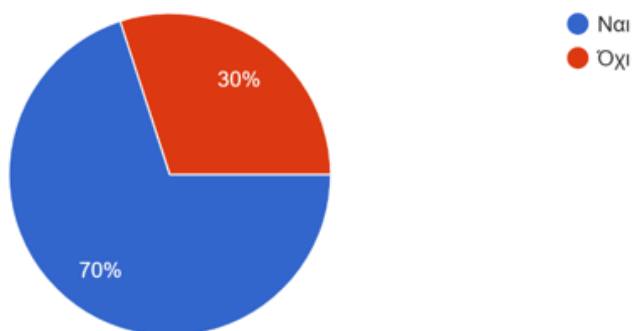
Σχήμα 12: Ώρες παρακολούθησης επιμορφωτικών προγραμμάτων

Η μεγαλύτερη μερίδα των συμμετεχόντων ενδιαφέρεται να παρακολουθήσει μαθήματα έως 100 διδακτικές ώρες.

18. Θα πληρώνατε για την παρακολούθηση; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 23: Προθυμία πληρωμής διδάκτρων για την παρακολούθηση

Προθυμία πληρωμής διδάκτρων		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ναι	196	70.0
Όχι	84	30.0
Σύνολο	280	100.0

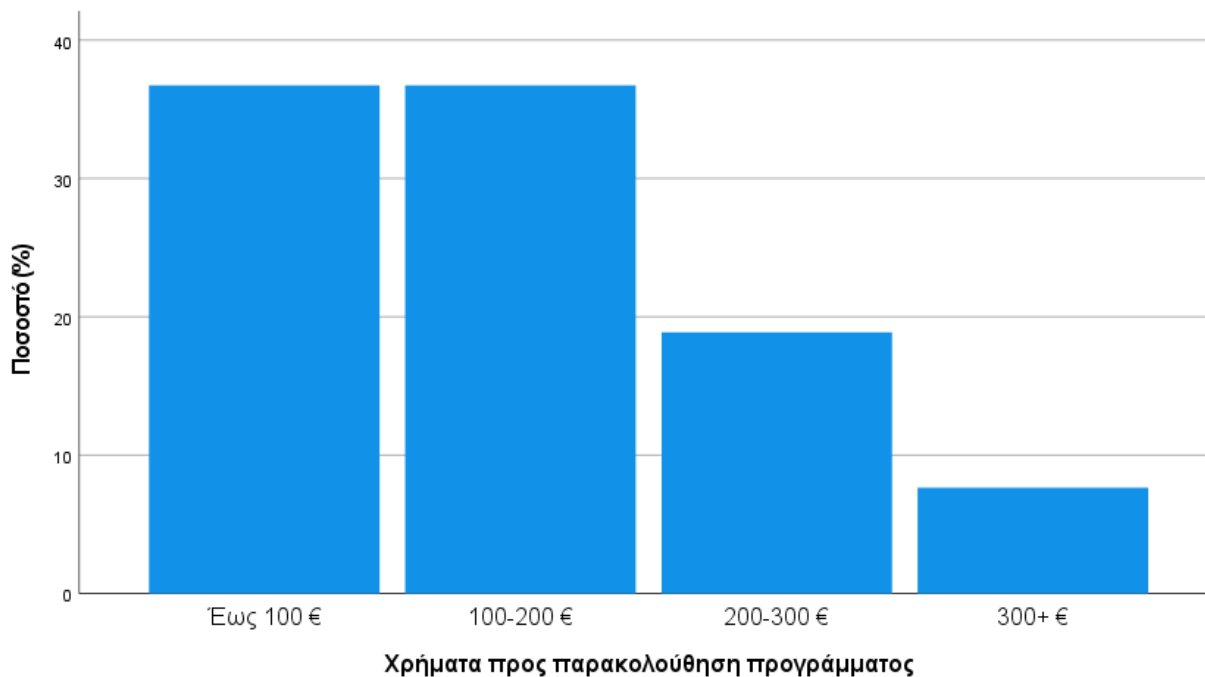

Σχήμα 13: Προθυμία πληρωμής διδάκτρων για την παρακολούθηση

19. Αν ναι, τι ποσό είστε διατεθειμένος/η να αφιερώσετε; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 24: Χρηματικό ποσό που σκοπεύουν να αφιερώσουν για τα επιμορφωτικά προγράμματα

Πόσα χρήματα; (€)		Συχνότητα	Ποσοστό (%)	Έγκυρο Ποσοστό (%)
Έγκυρα	Μέχρι 100 €	72	25.7	36.7
	100 με 200 €	72	25.7	36.7
	200 με 300 €	37	13.2	18.9
	Πάνω από 300 €	15	5.4	7.7
	Σύνολο έγκυρων	196	70	100.0
Άκυρα	Σύνολο άκυρων	84	30	
Σύνολο (άκυρα και έγκυρα)		280	100.0	

Σχήμα 14: Χρηματικό ποσό που σκοπεύουν να αφιερώσουν για τα επιμορφωτικά προγράμματα

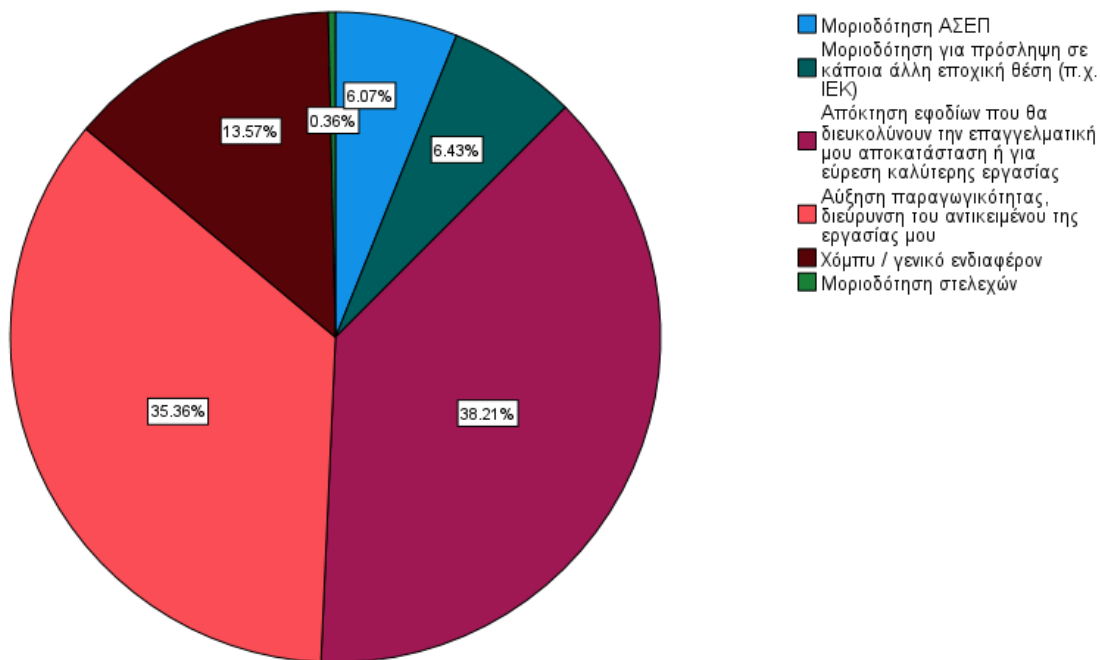
Από τα παραπάνω διαγράμματα, 7 στα 10 άτομα θα αφιέρωναν χρήματα για την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων. Εξ'αυτών πάνω από το 50% θα αφιέρωνε μέχρι 200 €.

20. Για ποιο λόγο θα παρακολουθούσατε κάποιο σεμινάριο; (ανοιχτού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 25: Κίνητρα παρακολούθησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων

Λόγος/Κίνητρο παρακολούθησης		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Μοριοδότηση ΑΣΕΠ	17	6.1
Μοριοδότηση για πρόσληψη σε κάποια άλλη εποχική θέση (π.χ. ΙΕΚ)	18	6.4
Απόκτηση εφοδίων που θα διευκολύνουν την επαγγελματική μου αποκατάσταση ή για εύρεση καλύτερης εργασίας	107	38.2
Αύξηση παραγωγικότητας, διεύρυνση του αντικειμένου της εργασίας μου	99	35.4
Χόμπυ / γενικό ενδιαφέρον	38	13.6
Μοριοδότηση στελεχών	1	0.4
Σύνολο	280	100.0

Λόγος / κίνητρο παρακολούθησης προγραμμάτων

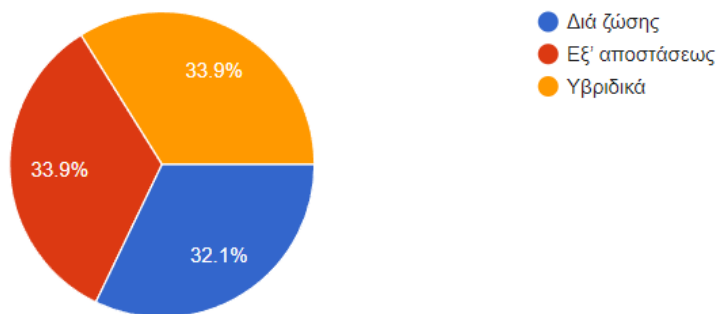
Σχήμα 15: Κίνητρα παρακολούθησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες θα παρακολουθούσαν κάποιο πρόγραμμα για να διευκολύνουν την επαγγελματική τους αποκατάσταση και να διευρύνουν το αντικείμενο της εργασίας τους (αυτοβελτίωση). Οι μοριοδοτήσεις δεν αποτελούν επαρκές κίνητρο.

21. Επιλέξτε τι είδους μαθήματα θα προτιμούσατε (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 26: Προτιμήσεις ως προς τον τρόπο παρακολούθησης των μαθημάτων

Τύπος μαθημάτων		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Διά ζώσης	90	32.1
Εξ' αποστάσεως	95	33.9
Υβριδικά (Μικτή Εκπαίδευση)	95	33.9
Σύνολο	280	100.0

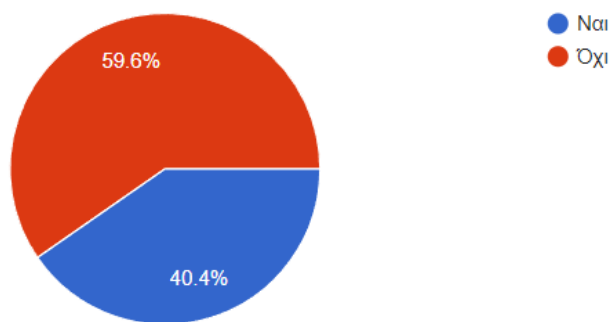
Σχήμα 16: Προτιμήσεις ως προς τον τρόπο παρακολούθησης των μαθημάτων

Εδώ οι προτιμήσεις είναι μοιρασμένες, με άτομα που είναι άνω των 60 ετών και άτομα που διανέμουν εντός Αττικής να προτιμούν τη διά ζώσης διδασκαλία (σε ποσοστό 86% και 93% αντίστοιχα).

22. Έχετε παρακολουθήσει κάποιο μάθημα/σεμινάριο στο παρελθόν; (κλειστού τύπου, μία επιλογή)

Πίνακας 27: Εμπειρία του κοινού από επιμορφωτικά προγράμματα

Παρακολούθηση προγράμματος στο παρελθόν		
	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Ναι	113	40.4
Όχι	167	59.6
Σύνολο	280	100.0

Σχήμα 17: Εμπειρία του κοινού από επιμορφωτικά προγράμματα

23. Αν ναι, συμπληρώστε το αντικείμενο παρακολούθησης (ανοιχτού τύπου, ελεύθερου κειμένου)

Πίνακας 28: Προτιμήσεις σε αντικείμενα παρακολούθησης (κλάδοι)

Αντικείμενο παρακολούθησης	Πλήθος
Χημεία πχ. Αναλυτική, Ραδιοχημεία, Φωτοχημεία (εκτός Χημείας Τροφίμων, Νερού, Ελαίου)	8
Εκπαίδευση	15
Περιβάλλον	22
Πωλήσεις/Marketing/Ανάλυση Αγοράς	12
Ενέργεια	24
Τεχνολογία Τροφίμων/Τρόφιμα	40
Ιατρική/Νανοϊατρική/Ανάλυση DNA/Φαρμακευτική/Υγεία/Αγωγή/Πρώτες βοήθειες	10
Φυσική	4
Πληροφορική/Προγραμματισμός/Στατιστική	12
Παιδαγωγικά	1
Ασφάλεια	4
Αμπελουργία/Οινολογία	4
Γεωπονία/Γεωργία/Μελισσοκομία/Αγροτουρισμός	5
Πιστοποιήσεις (πχ. ISO)	2

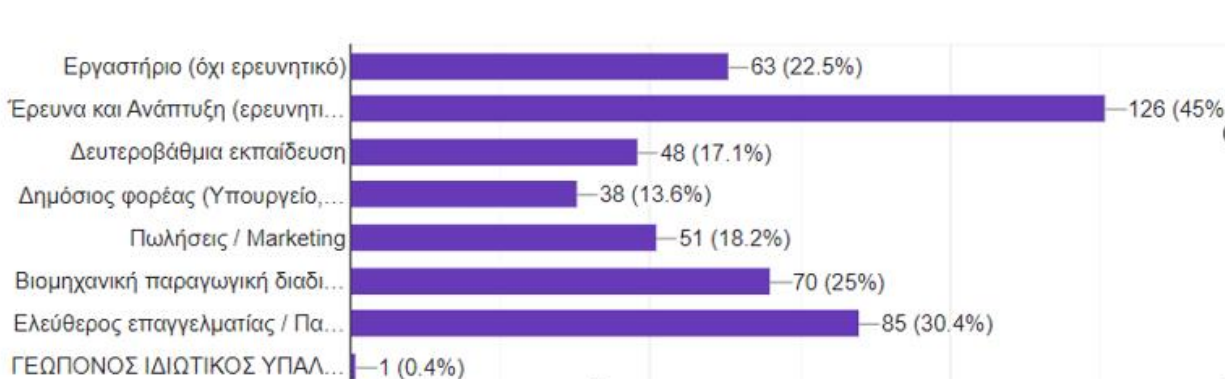
Μεγάλο ενδιαφέρον υπάρχει κυρίως για επιμορφωτικά προγράμματα που σχετίζονται με την Τεχνολογία Τροφίμων, την Ενέργεια και το Περιβάλλον. Ακολουθούν προγράμματα με στόχο την εκπαίδευση στελεχών, μάθηση νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Οι Χημ. Μηχανικοί, Χημικοί, Τεχνολόγοι Τροφίμων και Οινολόγοι/Τεχνολόγοι Ποτών επέλεξαν ως επί το πλείστον τουλάχιστον ένα αντικείμενο πάνω στη Χημεία, την Τεχνολογία Τροφίμων, την Ενέργεια και το Περιβάλλον (8.5 στους 10).

24. Ποια θεωρείτε πως θα ήταν μια κατάλληλη θέση εργασίας για εσάς;

Πίνακας 29: Προτιμήσεις σε αντικείμενα παρακολούθησης άνα άτομο (κλάδοι)

Είδος/τομέας εργασίας	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
1. Εργαστήριο (όχι ερευνητικό) - Lab	10	3.6
2. Έρευνα και Ανάπτυξη (ερευνητικό κέντρο, πανεπιστήμιο, ιδ. έρευνα) - R&D	40	14.3
3. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση – 2ndGradeEducation	16	5.7
4. Δημόσιος φορέας (Υπουργείο, Οργανισμός) - PublicSector	7	2.5
5. Πωλήσεις / Marketing - Sales	4	1.4
6. Βιομηχανική παραγωγική διαδικασία - Industrial	18	6.4
7. Ελεύθερος επαγγελματίας / Παροχή υπηρεσιών - Freelancer/service	16	5.7
1+2	16	5.7
1+3	3	1.1
1+4	3	1.1
1+5	5	1.8
1+6	5	1.8
1+7	4	1.4
2+3	11	3.9
2+4	6	2.1
2+5	4	1.4
2+6	16	5.7
2+7	11	3.9
3+4	3	1.1
3+6	1	0.4
3+7	6	2.1
4+5	3	1.1
4+7	4	1.4
5+6	6	2.1
5+7	17	6.1
6+7	7	2.5
1+2+3	2	0.7
1+2+4	3	1.1
1+2+5	1	0.4
1+2+6	3	1.1
1+2+7	2	0.7
1+3+7	1	0.4
1+4+6	1	0.4
1+5+6	1	0.4

1+5+7	1	0.4
1+6+7	1	0.4
2+3+5	1	0.4
2+3+6	1	0.4
2+3+7	2	0.7
2+4+7	2	0.7
2+5+7	1	0.4
2+6+7	1	0.4
3+4+6	1	0.4
3+4+7	1	0.4
3+5+7	2	0.7
3+6+7	1	0.4
4+6+7	1	0.4
5+6+7	2	0.7
1+2+6+7	2	0.7
1+4+5+7	1	0.4
2+5+6+7	1	0.4
3+4+5+7	1	0.4
Total	280	100

Σχήμα 18: Προτιμήσεις σε αντικείμενα παρακολούθησης συνολικά (κλάδοι)

Από τα παραπάνω, συμπεραίνουμε πως οι περισσότεροι συμμετέχοντες θα ικανοποιούνταν αν εργάζονταν στην έρευνα και ανάπτυξη, σε μη ερευνητικό εργαστήριο ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες, στην παροχή υπηρεσιών ή σε κάποια βιομηχανία. Μικρότερο ενδιαφέρον υπάρχει για τις πωλήσεις, για εργασία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ή σε Δημόσιο Φορέα. Το ενδιαφέρον για εργασία στο Δημόσιο εκδηλώθηκε εξ'ολοκλήρου από άτομα που ήδη εργάζονται ως Δημόσιοι Υπάλληλοι (73% του δείγματος).

Πίνακας 30: Παράγοντες συσχέτισης των μεταβλητών που εξετάστηκαν κατά την έρευνα

Μεταβλητές	Ενημέρωση για επιμορφωτικά προγράμματα	Ενημέρωση για το ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ	Βαθμός ενδιαφέροντος για συμμετοχή στα προγράμματα του ΕΜΠ	Ώρες παρακολούθησης	Προθυμία πληρωμής	Χρηματικό ποσό	Λόγος παρακολούθησης	Προτιμήσεις στον τύπο μαθημάτων	Παρακολούθηση στο παρελθόν	Ιδανική εργασία
Οικογενειακή κατάσταση	-0.152	-0.124	-0.143	0.203	-0.1	0.054	0.126	-0.094	-0.291	0.084
Ηλικιακή ομάδα	-0.258	-0.068	0.002	0.115	-0.18	0.141	0.198	-0.103	-0.415	0.04
Τομέας εργασίας	0.188	0.08	0.107	-0.04	0.227	0.022	0.119	-0.007	0.056	0.01
Ετήσιο εισόδημα	-0.138	-0.062	0.026	0.189	-0.237	0.421	0.15	-0.068	-0.164	0.022
Αντικείμενο πρώτου πτυχίου	-0.05	-0.02	-0.047	0.066	0.025	-0.02	0.041	0.108	0.035	0.032
Μεταπτυχιακό	0.226	0.044	0.103	-0.119	0.169	-0.113	-0.119	0.045	0.294	-0.032
Διδακτορικό	0.105	0.161	-0.01	-0.07	0.166	-0.108	0.077	0.11	0.163	0.019

Οι τιμές των μεταβλητών έχουν οριστεί στο SPSS στις περισσότερες περιπτώσεις με τη σειρά που έχουν τεθεί και παρουσιαστεί ως ερωτήσεις.

- A. Θετικές συσχετίσεις**

A1) Οικογενειακή κατάσταση – ώρες παρακολούθησης: Στην πρώτη μεταβλητή, οι τιμές ορίστηκαν με τη σειρά ως: άγαμος, έγγαμος χωρίς παιδιά, έγγαμος με παιδιά. Συμπεραίνουμε πως οι έγγαμοι με παιδιά έχουν καλύτερη πιθανότητα να επιθυμούν περισσότερες ώρες παρακολούθησης.

A2) Ηλικιακή ομάδα – χρηματικό ποσό και λόγος παρακολούθησης: Οι γηραιότερες έδειξαν μεγαλύτερη προθυμία να διαθέσουν περισσότερα χρήματα και έχουν ως κίνητρα παρακολούθησης την αύξηση παραγωγικότητας και το γενικό ενδιαφέρον (χόμπυ).

A2) Τομέας εργασίας – ενημέρωση για επιμορφωτικά προγράμματα: αν κάποιος ανήκει στις πρώτες επιλογές της ερώτησης που αφορά τον τομέα εργασίας, έχει μεγαλύτερη πιθανότητα να έχει ενημερωθεί για τα επιμορφωτικά προγράμματα της χώρας μας (πχ. όσοι δήλωσαν πως είναι άνεργοι ή συνταξιοδοτημένοι έχουν μικρότερη πιθανότητα ενημέρωσης).

A3) Τομέας εργασίας – βαθμός ενδιαφέροντος συμμετοχής και προθυμία πληρωμής: όσοι εργάζονται ως ιδιωτικοί ή δημόσιοι υπάλληλοι έδειξαν μεγαλύτερη προθυμία να παρακολουθήσουν επιμορφωτικά προγράμματα και να πληρώσουν δίδακτρα.

A4) Ετήσιο εισόδημα – ώρες παρακολούθησης και χρηματικό ποσό: Τα άτομα με μεγαλύτερο ετήσιο εισόδημα επιθυμούν να παρακολουθήσουν περισσότερες ώρες και να διαθέσουν πεισσότερα χρήματα.

A5) Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό - ενημέρωση για επιμορφωτικά προγράμματα/ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ, προθυμία πληρωμής και παρακολούθηση στο παρελθόν: παρατηρούμε πως όσοι έχουν ολοκληρώσει κάποιο μεταπτυχιακό ή διδακτορικό έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να έχουν ενημερωθεί για επιμορφωτικούς φορείς ή για τη λειτουργία του ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΜΠ, έχουν παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα στο παρελθόν και φάνηκαν πιο πρόθυμοι να συμμετέχουν σε κάποιο νέο πρόγραμμα.

- B. Αρνητικές συσχετίσεις**

B1) Οικογενειακή κατάσταση – ενημέρωση για επιμορφωτικά προγράμματα: οι έγγαμοι έχουν ενημερωθεί σε μεγαλύτερο βαθμό για τα επιμορφωτικά προγράμματα της χώρας και έδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον συμμετοχής στα προγράμματα του ΕΜΠ.

B2) Ηλικιακή ομάδα - ενημέρωση για επιμορφωτικά προγράμματα και παρακολούθηση στο παρελθόν: υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να έχει κάποιος ενημερωθεί περί επιμορφωτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα και να έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα στο παρελθόν, αν ανήκει στις γηραιότερες ηλικιακές ομάδες

B3) Ετήσιο εισόδημα – προθυμία πληρωμής και παρακολούθηση στο παρελθόν: όσο αυξάνεται το εισόδημα, αυξάνεται και η πιθανότητα να είναι κάποιος πρόθυμος να πληρώσει για την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων ή να έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα στο παρελθόν.

Σχόλια-Συμπεράσματα

Καταρχάς, υπάρχει ελλιπής ενημέρωση ως προς τους φορείς επιμόρφωσης και τα επιμορφωτικά προγράμματα της χώρας μας. Για παράδειγμα μόνο οι μισοί περίπου από τους νέους φοιτητές ή αποφοίτους σχολών έχουν ενημερωθεί για τα προγράμματα που παρέχονται (οι 35 από τους 73 απάντησαν όχι όταν ρωτήθηκαν). Το ίδιο ισχύει για περίπου 3 στα 10 άτομα επί του συνολικού δείγματος.

Όσον αφορά την αντίληψη του κοινού για την ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στο ΕΜΠ, μόνο 1 στους 4 απάντησε θετικά. Δεν υπάρχει μεγάλη διακύμανση ανάλογα με τον τόπο κατοικίας, αν αναλογιστούμε πως από τους 155 κάτοικους Αθήνας που ρωτήθηκαν, μόνο οι 32 γνώριζαν για την επιμορφωτική διδασκαλία στο ΕΜΠ (ποσοστό 20.6%).

Βάσει των προτιμήσεων των συμμετεχόντων, υπάρχει μέτρια αντιστοίχιση ως προς τα δίδακτρα και επαρκής αντιστοίχιση ως προς τις διδακτικές ώρες. Αυτή τη στιγμή τα προγράμματα του ΕΜΠ κυμαίνονται από 20 μέχρι 130 ώρες παρακολούθησης, με το μέσο όρο στις 88 ώρες. Για την εξυπηρέτηση του 10% του δείγματος - που ενδιαφέρεται να παρακολουθήσει πάνω από 250 ώρες διδακτικού υλικού – μπορούν στο προσεχές μέλλον να λειτουργήσουν προγράμματα με μεγαλύτερο κύκλο σπουδών.

Τα δίδακτρα των προγραμμάτων κυμαίνονται από 240 έως 800 €, κάτι που σημαίνει πως μόνο το 25% του συνολικού δείγματος μπορεί να τα παρακολουθήσει (το 75% απάντησε πως δε σκοπεύει να διαθέσει πάνω από 200 € και το φθηνότερο πρόγραμμα ξεκινάει από τα 240 €). Συνεπώς υπάρχει ανάγκη για την προσεχή λειτουργία φθηνότερων μαθημάτων (το κόστος μπορεί να ελαττωθεί ελαττώνοντας και τη διάρκεια κάτω των 50 ωρών, κάτι που δεν θα αποτελέσει πρόβλημα σύμφωνα με τις προτιμήσεις του δείγματος). Μια απλή λύση θα ήταν να προσφέρεται ένα πακέτο προγραμμάτων σε προνομιακή τιμή ή με την αγορά ενός προγράμματος, να παρέχεται και ένα δεύτερο δωρεάν (κάτι που ήδη εφαρμόζεται από το ΕΚΠΑ).

Από ό,τι είδαμε, μόνο ένα πρόγραμμα από τα 18 που παρέχει το ΕΜΠ έχει διά ζώσης διδασκαλία (30 ώρες στο εργαστήριο). Για την προσέγγιση του 32% του δείγματος που προτιμά διά ζώσης μαθήματα, θα πρέπει στη μετά-Covid εποχή να ξεκινήσουν μαθήματα που να διεκπεραιώνονται μέσα στο χώρο του Ιδρύματος.

Μια ακόμα πρόταση μπορεί να γίνει ώστε τα μαθήματα να καλύπτουν ευρύτερο φάσμα προτιμήσεων. Για παράδειγμα ένα πρόγραμμα που θα κάλυπτε τις ανάγκες μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού θα σχετιζόταν με τη Βιοϊατρική, τη Βιοτεχνολογία ή τα Βιοϋλικά και τις εφαρμογές τους. Ένα τέτοιο πρόγραμμα θα απευθυνόταν ταυτόχρονα σε Χημικούς, Χημικούς Μηχανικούς, στους κλάδους των Επιστημών Υγείας και των Υλικών.

Βιβλιογραφία

- Σιασίου Α., (2020). Η επιμόρφωση στον Δημόσιο Τομέα- Η περίπτωση του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) στην Ελλάδα
- Kirkpatrick, D., & Kirkpatrick, J. (2006). Evaluating Training Programs – The four levels. Third Edition. Berrett-Koehler Publishers.
- Aguinis, H., & Kraiger, K. (2009). Benefits of Training and Development for Individuals and Teams, Organizations, and Society. Annual Review of Psychology
- Nie, Norman H. (1980). SCSS: A User's Guide to the SPSS Conversational Statistical System.
- Σωτηρίου Β., (2017). Η Παιδεία και η Εκπαίδευση, ως τομείς έκφρασης του κοινωνικού κράτους. Η συμβολή της δια Βίου Μάθησης στην προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη.
- Γούπου Δ., (2012). Το έργο των Περιφερειακών Επιμορφωτικών Κέντρων από τη σκοπιά των επιμορφωτών
- Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (1996), Οι μελλοντικοί στόχοι και πολιτικές της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρώπη του 1995
- Λαδιάς Χ., «Κείμενα και Εισηγήσεις προς το ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2011»
- Κόκκος, Α., (2005). Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων
- Κόκκος, Α., (2008). Εισαγωγή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Θεωρητικές Προσεγγίσεις. Τόμος Α΄
- Κόκκος, Α., (2011). Σύγχρονες Προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων
- Γκιάφης Γ., (2019). Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ελλάδα (19ος - 20ος αιώνας): Μια ερμηνευτική προσέγγιση της ιστορικής εξέλιξης
- Μαρινάκη Ζ., (2019). Αξιολόγηση των επιπτώσεων της πιστοποίησης των εκπαιδευτών ενηλίκων: μελέτη περίπτωσης στην πιστοποίηση του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού
- Παπαγεωργίου Κ., (2008). Η εκπαίδευση και τα μητρώα εκπαιδευτών ενηλίκων στην Έλλαδα
- Ραγιαδάκος Χ., Γράβας Ι., Κουμαράς Π., Μπουρμπουχάκης Ι., Παπασταματίου Ν., (2008). Κριτήρια επιμόρφωσης-πιστοποίησης υπευθύνων Εργαστηριακών Κέντρων Φυσικών Επιστημών (ΕΚΦΕ) για την ενεργή αξιοποίηση των εργαστηριακών διδακτικών εργαλείων στο Ενιαίο Λύκειο, ΤΕΕ, Γυμνάσιο και Δημοτικό
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΑΠ: <https://kedivim.eap.gr> (πρόσβαση 25.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΚΠΑ: <https://elearningekpa.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΕΜΠ: <https://www.elke.ntua.gr/kedivim/> (πρόσβαση 25.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ Π. Θεσσαλίας: <https://learning.uth.gr> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΠΑΠΕΙ: <https://kedivim-unipi.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)

- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΠΑΠΕΛ: <https://kedivim.uop.gr/> Πελοποννησου (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΔΠΘ: <https://kedivim.duth.gr/> Θρακης (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ Π. Πατρών: <https://kedivim.upatras.gr/thematikes-enotites/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΠΘ: <https://www.diaviou.auth.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ Π. Αιγαίου: <https://kedivim.aegean.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ Π. Μακεδονίας: <https://kedivim.uom.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΠΔΑ: <https://kedivim.uniwa.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΠΔΜ: <https://kedivim.uowm.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ Π. Κρήτης: <https://www.uoc.gr/studies-at-uni/kedivim> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ Π. Ιωαννίνων: <https://www.uoi.gr/ekpaideysi/kentro-dia-viou-mathisis/Ioannina> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα ΚΕΔΙΒΙΜ ΙΠ: <https://kedivim.ionio.gr/> (πρόσβαση 26.06.2022)
- Ιστοσελίδα της IBM SPSS <https://www.ibm.com/products/spss-statistics> (πρόσβαση 27.06.2022)

Νομοθεσία

- 4397/1929 - ΦΕΚ 309/Α'/24.08.1929, «Περί στοιχειώδους εκπαίδευσης»
- 837/1943 - ΦΕΚ 363/Α'/28.10.1943, «Περί συστάσεως Διευθύνσεως Λαϊκής Επιμορφώσεως»
- 3094/1954 - ΦΕΚ 252/Α'/12.10.1954, «Περί μέτρων προς καταπολέμησιν του αναλφαριθτισμού»
- ΥΑ Γ2/5542/07.10.1993, «Ίδρυση ΕΚΦΕ»
- 2327/1995 - ΦΕΚ 156/Α'/31.07.1995 «Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, ρύθμιση θεμάτων έρευνας παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας)»
- 2525/1997 - ΦΕΚ 188/Α'/23.09.1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις (ΣΔΕ)»
- ΥΑ 105128/2001, «Συγκρότηση Μητρώου Εκπαιδευτών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης»
- 3191/2003 - ΦΕΚ 258/Α'/07.11.2003, «Το Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.)»
- 3369/2005 - ΦΕΚ 171/Α'/06.07.2005, «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης και άλλες διατάξεις»

- ΥΑ 113172/2005 ΦΕΚ 1593/Β'/17.11.2005, «Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων»
- ΥΑ 113613/2006 ΦΕΚ 1700 Β'/21.11.2006, «Τροποποίηση της ΥΑ 113172/2005»
- 3748/2009 - ΦΕΚ 29/Α'/19.02.2009, «Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των κατόχων απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου και άλλες διατάξεις»
- 3879/2010 - ΦΕΚ 163/Β'/21.09.2010, «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και Λοιπές διατάξεις»
- ΚΥΑ 119959/Η'/2011, ««Συγχώνευση δια απορροφήσεως των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου «Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (Ε.ΚΕ.ΠΙΣ.)», «Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Κ.Ε.Π.)» και «Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (Ε.Ο.Π.Π.)» εποπτείας του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων»
- ΚΥΑ 1.5188/2011 - ΦΕΚ 915/Β'/20.5.2011, «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης Ενεργειών Κατάρτισης (ΕΣΔΕΚ)»
- 4002/2011 - ΦΕΚ 180/Β'/22.08.2011, «ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ»
- ΚΥΑ 127175/Η'/4.11.2011 - ΦΕΚ 2508/Β'/04.11.2011, «Συγχώνευση διά απορροφήσεως των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου «ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ» (Ε.Ι.Ν), «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗ-ΛΙΚΩΝ» (Ι.Δ.ΕΚ.Ε) και «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ» (Ι.Ν), εποπτείας του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων»
- ΥΑ 92998/Γ7/2012 - ΦΕΚ 2314/Β'/10.08.2012, «Καθορισμός των οργάνων, των κριτηρίων και της διαδικασίας επιλογής και τοποθέτησης των Υπευθύνων, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας Πολιτιστικών Θεμάτων και Σχολικών Δραστηριοτήτων καθώς και των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους»
- 4115/2013 - ΦΕΚ 24/Α'/30.01.2013, «Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις»
- 4485/2017 - ΦΕΚ 114/Α'/04.08.2017, «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις (Ίδρυση ΚΕΔΙΒΙΜ στα ΑΕΙ της χώρας)»
- ΥΑ 228040/Ζ1 ΦΕΚ 4861/Α'/29.12.2017, «Κανονισμός Λειτουργίας Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) Πανεπιστημίου Πελοποννήσου»
- 228279/Ζ1 ΦΕΚ 4757/Α'/29.12.2017, ««Ίδρυση Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς»
- ΥΑ 229715/Ζ1/2018 - ΦΕΚ 4/Ζ1/05.01.2018, «Κανονισμός Λειτουργίας Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών»

- 4547/2018 - ΦΕΚ 102/Α/12.6.2018, «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»
- ΚΥΑ 98155/2018 - ΦΕΚ 2366/Β'/20.06.2018, «Κανονισμός Λειτουργίας του Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης»
- ΥΑ 158733/2018 - ΦΕΚ 4299/Β'/27.09.2018, «Ενιαίος Κανονισμός Λειτουργίας των Περιφερειακών Κέντρων Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) και ειδικότερα καθήκοντα και αρμοδιότητες των Συντονιστών Εκπαιδευτικού Έργου»
- 4763/2020 - ΦΕΚ 254/Α/21.12.2020, «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας»
- 45326/Ζ1/2021 - ΦΕΚ 1711/26.04.2021, «Ίδρυση Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο»
- 23231/2021 - ΦΕΚ 2686/24.06.2021, «Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου»
- 4823/2021 - ΦΕΚ 136/Α'/03.08.2021, «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις»

Ευρετήριο ακρωνύμιων

ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΤΕΙ	Τεχνικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΚΕΔΙΒΙΜ	Κέντρα Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης
ΚΔΒΜ	Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (των Δήμων)
ΔΕΠ	Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό
ΙΔΑΧ	Υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
ΚΕΓΕ	Κέντρο Γεωργικής Εκπαίδευσης
ΕΛΚΕΠΑ	Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας
ΕΚΔΔΑ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΕΚΕ	Επιμόρφωση και Κατάρτιση ενηλίκων
ΕΚ	Επιμορφωτικό Κέντρο
ΛΕ	Λαϊκή Επιμόρφωση / Εκπαίδευση
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΕΟΜΜΕΧ	Ελληνικός Οργανισμός Μικρών-Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας
Κ(ΥΑ)	Κοινή (Υπουργική Απόφαση)
ΟΚΕ	Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
ΠΕΠ	Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
ΚΕΚ	Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΕΚΕΠΙΣ	Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υπηρεσιών

ΕΣΣΕΕΚΑ Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση

ΟΕΕΚ Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

ΕΣΔΕΚ Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΕΟΠΠ(ΕΠ) Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (και Επαγγελματικού Προσανατολισμού)

ΣΔΕ Σχολία Δεύτερης Ευκαιρίας

ΚΕΚΑ Κεντρική Επιτροπή Καταπολέμησης Αναλφαβητισμού

ΝΕΚΑ Νομαρχιακές Επιτροπές Καταπολέμησης Αναλφαβητισμού

ΓΓΕΕ Γενική Γραμματεία Επιμόρφωσης Ενηλίκων

ΓΓΒΜ Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης

ΓΓΛΕ Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης

ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν. Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας

ΙΔΕΚΕ Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων

ΚΕΕ Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων

ΚΕΛΕ Κεντρική Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης

ΝΕΛΕ Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης

ΠΕΚΕΣ Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

ΚΕΣ(Υ)Υ Κέντρα Συνοδευτικών (Υποστηρικτικών) Υπηρεσιών

ΚΕΔΑΣΥ Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής & Υποστήριξης

ΙΝΕΛΙΒΙΜ Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης

ΥΠΕΠΘ Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΕΚΦΕ Εργαστηριακά Κέντρα Φυσικών Επιστήμων

EUSO European Union Science Olympiad

ΔΥΠΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
ΕΚΠΑ	Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΕΑΠ	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
ΑΠΘ	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΔΠΘ	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
ΠΑΠΕΙ	Πανεπιστήμιο Πειραιά
ΠΑΠΕΛ	Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
ΠΔΑ	Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
ΠΔΜ	Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
ΕΜΠ	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
ΙΠ	Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Υποσημείωση: Οι θεσμοί περιγράφονται κατά την πρώτη τους αναφορά σε κάθε θεματική ενότητα και έπειτα παρουσιάζονται ως ακρωνύμια.